

Интервю

Васил Червенков за театъра като кръст и гордост

Стр. 26

Успех

Наш ученик бе обявен за най-добрия математик в света

Стр. 4

Пак скандал

Скопие притиска българи със заплахи и уволнения

Стр. 9

ЛЕВИЯТ
ВЕСТНИК

ДУМА®

МОНД
дипломатик
СЪВМЕСТНО
ИЗДАНИЕ С **ДУМА**

Сирийската криза разделя арабските левици

Между симпатията към демократичните искания на протестиращите и страха от външна политическа и военна намеса се появи процеп.

Стр. 13

1 лв.

ЧЕТВЪРТЪК 2 АВГУСТ 2012
ГОДИНА 22 БРОЙ 178 (6282)

www.duma.bg

Куриоз

Намериха 5-годишно дете, отгледано от крави

Стр. 28

На прицел

НАП и ДАНС ще следят млякото и месото

Стр. 6

Рекорд

Американецът Майкъл Фелпс с 19 олимпийски медала

Стр. 31

Няколко ДУМИ

Георги
ГЕОРГИЕВ

Истерия

Десет печатни страници е стенограмата на Министерския съвет, разпространена вчера и засягаща темата за референдума за АЕЦ "Белене". На една страница се побират вметките на министрите Николай Младенов и Лиляна Павлова. Особено интересен е Младенов. Той изказва "мисли", които определено разширяват съзнанието, като например твърдението, че подписката на левицата била връх на политическия цинизъм и говорела за провал на БСП.

Другите девет страници са монолог на Бойко Борисов. Свободен поток на мисълта, което едва ли е изненада. Новият момент е обаче явното изпускане на нервите от страна на премиера. Впрочем вече се случва все по-често на представителите на ГЕРБ да губят самообладание. В стенограмата се четат лични нападки срещу лидера на БСП Сергей Станишев, има думички като "погло", "страхливец", "липса на гръбнак".

Когато в политиката загърбиш езика на аргументите и преминеш към лични нападки, това е очевиден признак за загуба на почва под краката. ГЕРБ явно бяха изненадани от успеха на подписката за "Белене". Очевидно е, че те нямат разумни доводи, с които да наклонят везните в своя полза, в този случай. Остава им единствено да истеризират, да обиждат, да лъжат, да се извъртат и колкото повече, толкова по-добре, според тях.

Вчерашните изявления на Борисов за пореден път показват истинските ГЕРБ - въздух под налягане, а като се спихнат, почват да се питат: "А сега кой ми ср... в гащите".

И ГЕРБ били за референдума

Тези 770 хил. подписа са накарали това арогантно и самотоволно управление отново да смени посоката, отговори Сергей Станишев

Правителството и парламентарната група на ГЕРБ се оказа, че подкрепят провеждането на референдум "за" или "против" изграждането на АЕЦ "Белене", както настоява левицата. Това става ясно от стенограма на заседанието на кабинета. "Станишев казва, че сега едва ли не щял да брани референдума от ГЕРБ", заявява пред

министрите Борисов в отговор на публично изказваните опасения на лидера на БСП, че управляващите всячески ще се опитват да отхвърлят събраната подписка. "Точно обратното, и ви моля всеки от вас, където и да говори, да каже, че аз и вие, и ние, и правителството сме "за" референдум", поучава министрите си премиерът. Дори

предлага, ако не стигнат подписи, ГЕРБ да осигурят нужното количество.

В отговор от БСП разпространиха изявление на Сергей Станишев, в което той заявява, че е жалко едва сега да осъзнава колко е важен референдумът за демокрацията в държавата. Той е категоричен, че тези 770 хил. подписа са

накарали "това арогантно и самотоволно управление отново да смени посоката". Станишев даде да се разбере, че нито провеждането на референдума, нито датата му, не са в правомощията на премиера и личните му предпочитания нямат значение, ако България все още е права държава.

Стр. 3

Снимка Пресфото/БТА

Свещеници и стотици православни християни посрещнаха в храма "Св.Георги" в Добрич чудотворната икона на "Света Богородица Умиление" от село Лукоят, Брянска област - Русия

Стр. 4

ЧИРАЦИ НА НЕООСМАНИЗМА ИЗТРЪГВАТ БЪЛГАРИЯ ОТ ЕВРОПЕЙСКАТА ИСТОРИЯ

Стр. 11

ISSN 0861-1343

9 1770861 134015

България

www.duma.bg

Двата лифта в природен парк "Витоша" - "Симеоново-Алеко" и "Драгалевци-Голи връх", тръгнаха от 1 август

Властта обеща чисти писти на софиянци

Държавата ще финансира поддръжката с пари на данъкоплатеца, за да работят лифтовете на „Витоша ски“

Веселка ВЕНКОВА

вчерашното заседание на кабинета, защото угрозата от пореден провал на ски сезона на Витоша бил обсъден на правителствената среща заедно с Йорданка Фандъкова.

Мирослав Найденов допусна възможността на Държавното горско предприятие да бъдат

пистите на Витоша, защото не можели да ги наемат дългосрочно от горската агенция. Приватизаторът отказва да ги наеме за срок от една година без търг - като горска територия, както е правил от 2008 г. насам.

Министрите и Фандъкова вчера били единодушни, че не трябва да се допускат нов провал на ски сезона. Така се е

не дотам, но изход има", повтори многократно земеделският министър и се ожали, че "със закона, който остана в същия вид, "Витоша ски" могат да откажат и никой няма начин да ги задължи".

Собственикът на земята обаче щял да си влезе в ролята на стопанин. Притеснението било кой ще инвестира в необходимата техника и кой ще обработва ски пистите, уточни Найденов. Ако се наложило, парите щели да се вземат от бюджета на ДГП като инвестиционна програма. Министърът свидетелства, че по молба на Столичната община горското предприятие вече обработило просеките под съоръженията.

Ща покана на среща следващата седмица всички институции и инвеститори, които имат отношение, "за да се потърси в тази сложна нормативна ситуация" изход, посочи Йорданка Фандъкова, дискретно избягвайки да спомене "Витоша ски". Казусът имал нужда от трайно и устойчиво решение и на предстоящата среща кметичката щяла да предложи да се търси решение с участието на всички заинтересовани. И макар че Столичната община нямала собственост там, Фандъкова не стояла настрана от проблема, защото засягал стотици хиляди софиянци.

Пързалянето продължава

Каква ще е държавната инвестиция в предстоящия ски сезон вчера не стана ясно. Не се разбра горското предприятие ще наема ли ратраци от "Витоша ски" и няма ли държавата да се окаже в ситуация да плаща на собственика на лифтовете за поддръжката на пистите, от което той ще печели. Не е ясно и дали ако с лифтовете оперира едно дружество, а с пистите - друго, скиорите няма да плащат на две каси. И най-вече, като си обработи пистите държавата, "Витоша ски" ще благовори ли да пусне лифтовете, за да припечели някой лев от ски сезона. Фандъкова ще търси отговори другата седмица, а Найденов щял да предложи да си делят приходите от билети с "Витоша ски".

вменени задължения да поддържа пистите. Финансовият ресурс бил налице и според собственика на земята - МЗХ чрез ДГП, можело да се намерят обучени водачи на ратраци.

От "Витоша ски" заявиха в понеделник, че дори и да пуснат Симеоновския и Драгалевския лифт, няма да поддържат

стигнало до идеята горското предприятие, собственик на земята в ски зона "Алеко", да закупи техника, за да обработва пистите. Земеделският министър не можа да посочи колко струва една високопроходима снегоутпкваща машина - ратрак, но е убеден, че е по-малко от един комбайн. "Дано не се стиг-

Започва тазгодишната антиСПИН кампания

Във Варна започва лятната антиСПИН кампания, която ще продължи до края на август. През целия месец в черноморските курорти мобилни екипи ще предлагат безплатно и анонимно консултиране и изследване за ХИВ/СПИН. Над 19 000 души са се изследвали досега в летните антиСПИН кампании.

В София всеки вторник и четвъртък до края на месец август от 18.30 до 21.30 ч. на разположение на желаещи-

те да проверят актуалния си ХИВ статус ще е мобилен медицински кабинет в близост до заведението "Порк пай" в Борисовата градина. Във Варна подвижните медицински екипи ще бъдат разположени на възлови места - площад "Севастопол", пред Общината и входа на Морската градина. В област Бургас медицинските специалисти ще тестват за ХИВ в курортите по южното ни Черноморие - Царево, Приморско, Бургас, Созопол, Поморие,

Слънчев бряг, Несебър. В област Добрич кампанията ще обхване Международния юношески лагер в Кранево, както и курортите Албена и Балчик. В област Благоевград мобилни екипи ще бъдат разположени около плажовете и хотелите в с. Добринище, Благоевград, с. Огняново, Сандански, Кюстендил и Дупница.

Към 17 юли 2012 г. броят на регистрираните с ХИВ у нас е общо 1564.

ПУБЛИКУВАЙТЕ

Вашите малки обяви, поздравления и възпоминания на страниците на вестник ДУМА

ОТ ПОНЕДЕЛНИК ДО СЪБОТА. ЦЕНИТЕ СА С ДДС.

1 КОЛ / 50 ММ ИЛИ 2 КОЛ / 25 ММ = 10 ЛВ.	1 КОЛ / 75 ММ = 15 ЛВ.
2 КОЛ / 40 ММ = 20 ЛВ.	2 КОЛ / 50 ММ = 25 ЛВ.
2 КОЛ / 75 ММ = 30 ЛВ.	2 КОЛ / 90 ММ = 32 ЛВ.

АДРЕСИ ЗА РЕКЛАМА И МАЛКИ ОБЯВИ В ГР. СОФИЯ

РЕДАКЦИЯ НА В-К ДУМА:

1784 бул. "Цариградско шосе" №113А, тел.: 02/9705 205; 9705 221, факс: 9752 604, e-mail: reklama@duma.bg

РАБОТНО ВРЕМЕ:

От понеделник до петък: 10:00 - 17:30
За обяви за следващия ден: 10:00 - 13:00

ИНФОЦЕНТЪР ДУМА:

София, 1000, ул. "Позитано" №20, тел.: 02/810 73 78, 0886 707 551, e-mail: duma_infcenter@abv.bg

РАБОТНО ВРЕМЕ:

9,00 - 16,00 ч.

Машина за асфалтиране прегази работник

Красимир КРЪСТЬОВСКИ

Машина за полагане на асфалт прегази работник на пътя в района на Малко Търново. Инцидентът станал на 2 км от Звездец, вероятно след авария. Машината управлявал 41-годишен мъж, от с. Копривец, Русенско, употребил прилична доза алкохол. Проверка с дрегер показала 2,74

промила алкохол в кръвта му. Работници от фирмата твърдят, че неизвестно как ръчката за бавна скорост се изключила и машината ускорила движението си по наклон. Машинистът предупредил спътника си да скочат в движение, но жертвата се заклещила на стълбата за слизане. Премазаният от мантинелата 55-годишен русенец М.Л. починал на път за болницата.

Проблеми с правото на паркомаято в центъра на София може да променят наредба

Ако има проблем с правото на паркомаято в центъра на София, ще бъде внесена промяна в наредбата. Това каза общинският съветник Вили Лилков по повод факта, че според новите правила право на паркомаято в центъра на София ще имат само собствениците на жилища. Живеещите и в двете централни зони имат право на паркомаято само ако са собственици на жилището. Това означава, че ако човек е наемател или семейното жилище е на името на съпруга или съпругата му, а колата на негово, ще се наложи или да се прехвърли автомобилът или съсобствеността на жилището. Според Лилков обаче преди 13 септември няма да може да се направи промяна в наредбата. Собствениците на всяко жилище имат право на стикер, ако собственикът не живее там, а живее негов наемател, нормално е наемателят също да получи право на паркомая-

сто, както и при съпруг и съпруга или родител и дете, коментира още общинският съветник. По думите му предварителната идея била наемателите на жилища в Синята и Зелената зона също да имат право да получат стикер, при условие че собственикът на жилището заяви, че е съгласен неговото право да се преотстъпи на неговия наемател. Собственикът и наемателят трябва да предоставят договор за взаимоотношенията. Друго условие е наемателят да е регистриран на съответния адрес.

От 1 август започна приемът на документи за издаване на стикер за паркиране в Синя зона и в бъдещата Зелена зона. Новият режим трябва да влезе в сила от септември.

Хората, които живеят в Синя зона, ще трябва да плащат по 150 лева годишно за стикер, по 100 лева ще плащат живеещите в Зелената зона.

България

Цитат на гения

И г-н Борисов, и ГЕРБ все повече се оплитат в лъжите си, които просто прикриват тяхната некомпетентност

Сергей Станишев по повод изказването на премиера за референдума

www.duma.bg

Борисов подкрепя референдума за „Белене“, иска да е с изборите догодина

Премиерът Бойко Борисов не изневери на традиционното за него обръщане на 180 градуса и обяви вчера, че Министерският съвет и ГЕРБ подкрепяли провеждането на референдум за строителството на АЕЦ „Белене“. Това стана ясно от стенограма на вчерашното заседание на правителството, публикувана в сайта на Министерския съвет. Борисов заявява, че лидерът на БСП Сергей Станишев няма нужда да пази референдума от ГЕРБ, а точно обратното. Премиерът иска той да се проведе заедно с парламентарните избори. „Референдум обаче струва към 30-40 млн., тоест избори все едно се правят. А ние избори имаме след няколко месеца, догодина юни или кога, сиреч аз не виждам откъде мога да извадя 30 милиона или 40 милиона от бюджета или той трябва да мине на актуализация, да похарчим още за този референдум. Така че ние не сме против, ние сме „за“, но лично ще държа в този референдум българският парламент или както се възлага, като се напише „за“ или „против“, отдолу да се напишат условия. Ако си „за“, това означава, че всеки българин трябва да изплати все едно по един Мерцедес на централата“, заявява пред министрите си Борисов. Той дори предлага, ако не стиг-

Нито провеждането на допитването, нито датата му са в правомощията на премиера, бе категоричен Сергей Станишев

нат подписи, ГЕРБ да осигурят нужното количество. Борисов обвини Станишев, че действал подло към българите, защото можело само с „един подпис“ да подпише договора за централата.

В отговор от БСП разпространиха изявление на Сергей Станишев, в което той заявява, че е жалко чак сега да осъзнава колко е важен референдумът за демокрацията в държавата. „Тези 770 хиляди накарата това арогантно и самодоволно управление отново да смени посоката. Показаха му, че г-н Борисов не е компетентен да вземе такова важно решение и с техния вот определено ще му помогнат. И тази ясно заявена воля на български граждани не се нуждае от „помощта“ на „осъзнали се“ гербери“, заяви социлидерът. Той не може да си обясни на какво се дължат безкрайните му завои в позицията за „Белене“. „От самото начало правителството заяви, че няма да го строи, две години по-късно г-н Борисов заяви, че без този проект хората няма да могат да си платят сметките и ще внасяме ток от Турция, накрая пак обърна палачинката. На четвъртата година от управлени-

ето си г-н Борисов демонстрира крещяща некомпетентност. Крайно време е да научи, че от самото начало изграждането на втората българска атомна електроцентрала е корпоративен проект за НЕК“, констатира Станишев.

По повод изказванията на Борисов колко скъпа щяла да бъде електроцентралата, Станишев заяви, че така и никой не видя тези проучвания на HSBC за някакви 22 млрд. „Миналата година правителството обяви, че окончателната фиксирана цена, която предлага руската страна, е малко над 6 млрд. евро - дори като се добави инфлацията и някои допълнителни искания на руснаците. Т.е. нищо не пречи настоящия премиер да подкрепи договора и сега, както твърди, че ще го направи с радост, ако е под 12 млрд.“, заяви социалистът. Той даде отговор и на думите на Борисов, че е бил променил мнението за „Белене“ след негово пътуване до САЩ. „Не знам какви блънвания са породили в съзнанието на г-н Борисов връзки с мое официално пътуване до Щатите. Мога обаче да кажа ясно, че за разлика от него не определях външната политика на България спо-

ред своите пътувания навън - в САЩ, ЕС или другаде. Никога не сме зависели от прегръдки и потупвания по рамото в чужбина“, е категоричен Станишев. Той даде да се разбере, че нито провеждането на референдума, нито датата му, не са в правомощията на премиера и личните му предпочитания нямат значение, ако България все още е правова държава.

По време на целия монолог на премиера единственият министър, който го прекъсна, за да се вмъкне с политическа оценка за левицата, бе външният министър Николай Младенов. Той заяви, че това било върхът на политическия цинизъм, което само може да ни радвало. От изказванията на Николай Младенов стана ясно, че той е обладан от мисълта, че България се нуждае от нова социалистическа партия.

В продължение на монолога си Борисов призовава Синята коалиция да го защити за „Белене“. „Най-вече колегите от Синята коалиция. Нали това уж беше тяхна кауза, че са успели да спрат „Белене“? Сега ме оставиха, Станишев пак всеки ден се занимава с мене и с ГЕРБ, те все едно не са живи“, заяви Борисов.

В НС:

По сегем въпроса седмично е задавал Димчо Михалевски

Сред депутатите, отправяли най-много въпроси и питання по време на парламентарния контрол през последната сесия - от 23 април до 26 юли 2012 г., са Димчо Михалевски - 84, Иван Николаев Иванов - 33, Мая Манолова - 27, Корнелия Нинова - 26, Димитър Карбов - 18, и Ангел Найденов - 14.

Въпросите на ГЕРБ са само десет и 6 питання, а депутатите от ПГ на Коалиция за България са задали 228 въпроса и 40 питання, от ДПС - 14 въпроса и 4 питання. 53 са въпросите и четирите питання от Синята коалиция, от „Атака“ - 21 въпроса и 3 питання и от независимите народни представители - 39 въпроса и три питання.

По време на пролетната сесия в парламента са постъпили общо 70 законопроекта, 33 са внесени от народни представители, а 37 - от МС, сочи справка, подготвена от парламентар-

ния пресцентър и правна дирекция на НС. Парламентът е провел 39 пленарни заседания, 9 от тях извънредни.

През деветата сесия на 41-ото НС са отправени 370 въпроса и 58 питання, проведено се е едно разискване по питане, имало е едно изслушване, отхвърлен е един вот на недоверие и са раздадени 10 доклада от изслушвания в комисии. Отговорено е на 254 въпроса и на 25 питання. Министър-председателят е отговорил на 11 въпроса и питання през пролетта. По най-много въпроси и питання информация са представили вицепремиерът и министър на финансите Симеон Дянков - 36 въпроса и питання, министърът на регионалното развитие и благоустройството Лиляна Павлова - 34 въпроса и питання, министърът на земеделието и храните Мирослав Найденов - 30 въпроса и питання. Следват Цветан Цветанов, Делян Добрев и Десислава Атанасова.

ОЩЕ 88 БЕРАЧИ НА БОРОВИНКИ СЕ ПРИБРАХА

Още 88 изпаднали в беда български граждани, заминали на сезонна работа в Швеция, пристигнаха вчера в София, транспортирани от Стокхолм с два автобуса на Министерството на отбраната.

От гара София „Холдинг БДЖ“ ЕАД е осигурил влакове, с които българите да бъдат превозени безплатно до родните им места в Шумен, Видин, Мездра, Сливен, Враца, Червен бряг, Разград и пр.

Очакваше се да пристигнат други 42, пътуващи с шест микробуса на МВНР. Още два автобуса с 86 сезонни работници, които потеглиха от Стокхолм през нощта на 30 срещу 31 юли, трябваше да пристигнат привечер.

Междувременно на 31 юли от шведската столица отпътува автобус с 37 души. Очаква се той да пристигне в България днес. Един автобус остава в Стокхолм до запълването му с пътници. В момента във временния лагер в училището в близост до посолството ни в шведската столица са настанени 13 души.

Снимка БГНЕС

Йорданка Фандъкова
вчера провери
почистването
на коритото на
Перловската река
в „Подуяне“

СОФИЯ ПЛАЩА 2 МЛН. ЛВ. ЗА ПОЧИСТВАНЕ НА 60 КМ РЕЧНИ КОРИТА

Столичната община ще инвестира 2 млн. лв. за почистването на около 60 км речни корита в рамките на София. Прочистването на реките не е кампанийно, а се прави планово всяка година, като приоритет се дава на критичните участъци, обясни кметницата на София Йорданка Фандъкова. По думите ѝ извън плановете почистване при продължителни валежи и снеготопене се прави и аварийно - на дерета, реки, отводнителни канали, отпушване на канавки, водостоци и под мостовете. До момента са почистени речни

участъци с обща дължина около 13,2 км. В момента се разчистват още над 12 км. Оказва се, че речните корита са затлачени и запушени в полите на Витоша повече, отколкото участъците, които минават през града. Това показват наблюденията на фирмите, които извършват тази дейност. Паднали дървета и изхвърлени в реките боклуци от живеещите в скъпите квартали Бояна, Драгалевци и Симеоново са основните причини за запушването на деретата. Над 10 км от речните корита са изчистени аварийно. Това

са подземните участъци от реките Слатинска и Новавица. Възстановени са и участъци от дигите на реките Искър, Блато, Какач и Банска. Разрушеният след земетресението мост над река Владайска в едноименния квартал на София ще бъде възстановен през септември, обеща Фандъкова. Шест фирми прочистват коритата на софийските реки, като те са разделени на зони. Договорите с тях са едногодишни и изтичат през май 2013 г., показва справка в регистъра на обществените поръчки.

България МВР разпространи официално снимка на атентатора от Бургас

Въпреки снимки, ДНК проби и кадри от видеокамери, все още не може да се установи самоличността на мъжа, взривил автобуса

Министерството на вътрешните работи разпространи официално снимка на атентатора от бургаското летище Сарафово. Фотосът бил направен с помощта на модерни технологии, като на базата на наличните до момента данни е възстановено лицето на самоубиеца, извършил терористичния акт. До момента, въпреки ДНК пробите и пръстовите отпечатъци, не може да се установи самоличността на мъжа, който бе засечен и от видеокамерите на летището, като на кадрите е с дълга коса. Множество спекулации сочат, че той е пристигнал у нас от Лондон, от Белгия и т.н. Премиерът Бойко Борисов в пряк текст обяви, че той е влязъл в страната ни от шенгенска държава. Други неофициални версии сочат, че загиналият е бил само муле, като е трябвало да качи експлозивите на автобуса, които впоследствие да бъдат задействани дистанционно с цел повече жертви и щети. Определена ситуация обаче, станала на паркинга на летището, е принудила съча-

МВР умолява гражданите да съобщат в най-близкото поделение на министерството и на тел. 056/84 42 42 всяка информация, свързана с мъжа от снимката. Анонимността е гарантирана

стника и основен извършител на атентата да взриви експлозива още там. На 19 юли Министерството на вътрешните работи разпространи снимка и видеозапис на атентатора. "Това е млад мъж с

дълга коса и шапка. Той е облечен като типичния турист - тениска и бермуди, за да не буди подозрения. Оказа се, че той има фалшива шофьорска книжка от американския щат Мичигън на името на Жак

Фелипе Мартин с фалшива адресна регистрация от Батън Руж, щат Луизиана", посочиха от МВР. Вътрешният министър Цветан Цветанов заяви вчера, че терористът пребивавал около 20 дни у нас, но отказва да издаде подробности през кои градове точно е минал. Той потвърди, че взривът е бил само един и е произведен между двата автобуса. Трите килограма тротил са били на гърба на камикадзето, посочи МВР-шефът. Цветанов съобщи, че новата снимка на атентатора е изпратена на всички партньори, които помагат за разследването на терористичния акт. ДУМА припомня, че на 18 юли автобус с израелски туристи, които току-що бяха кацнали на летище Сарафово в Бургас, стана мишена на терористична атака. Това бе първата атака в историята на България, която разтърси не само страната и Държавата Израел, но и целия свят. При атентата загинаха петима израелски граждани, шофьорът на автобуса, български гражданин, и самоубиецът-камикадзе.

Поредна ВиК авария хвана автомобил в капан

Нина АЛЕКСИЕВА

Поредна ВиК авария опъна нервите на жители на варненския квартал "Аспарухово". Рано сутринта вчера се наложило да газят в река, в каквото се превърнала част от ул. "Средец", съобщиха очевидци. В участъка има и детска ясла. Според тях на съседната улица, успоредна на "Средец", автомобил "Рено" пропаднал в дупка, подкопана от почти седмичен теч от канализацията. Това лято ВиК аварията в морската столица се превърнаха в ежедневие. Преди седмица заради гръмнала тръба, вълна отнесе автобус от градския транспорт и застраши живота на 17 пътници в него. Наложено се да бъдат спасявани от водния капан.

Заради непрекъснатите повреди управителят на "Водоснабдяване и канализация - Варна" ООД Веселин Русев в края на миналата седмица подаде сигнал до Варненската окръжна прокуратура. В сигнала е отправена молба да бъде извършена проверка от компетентните органи относно евентуалната възможност повредите да са вследствие на умишлени действия на трети лица. Според ръководството на дружеството водният тероризъм, на който са подложени не само абонатите на града, но и служителите на ВиК-Варна, е в резултат на умишлени действия за предизвикване на хаос във водоподдаването в града в разгара на туристическия сезон, граничещ със саботаж, чиято цел е уронване престижа не само на дружеството, но и на града.

НАШ УЧЕНИК БЕ ОБЯВЕН ЗА НАЙ-ДОБРИЯ МАТЕМАТИК В СВЕТА

12-годишния Константин Гаров от Математическа гимназия в Бургас беше обявен за най-добрия математик в света на завършилото световно първенство в Тайван. Наскоро малчуганът спечели и трето място на международен турнир, където се състезава с над 60 деца от цяла Русия. Постигнението на Константин Гаров обяснява и избора на Бургас за град-домакин на следващото световно първенство по математика. Миналата седмица ученици от математическата гимназия в града завоюваха четири златни медала и шампионска купа от отборното класиране в своята група на XV международно състезание по математика за ученици до 14 години Primary Mathematics World Contest (PMWC, 2012), провело се между 16 и 20 юли в Хонконг.

Холанци обзавеждат с гарения АГ-болница във Варна

Нина ИВАНОВА

Холандската фондация SMHO AD MEERSEN направи второто си за година дарение за специализираната АГ болница "Проф. Д. Стаматов", съобщи управителят д-р Радослав Минков. Този път благотелите доставиха един ТИР с медицински реанимационни легла, шкафчета и операционни лампи, нужни за болницата. Само преди два месеца фондацията донесе във Варна нов респиратор, крайно необходим за интензивното отделение за обдишване на недоносени бебета. "Апаратът е закупен с част от средствата от

Снимка АВТОРКАТА

фондацията, а половината са собствени средства от АГ болницата и е на обща стойност 40 000 лева. Основен респиратор холандските дарители предоставиха и много консумативи и апарати, необходими за АГ болницата - три кувьоза, един ехограф

и допълнителни части за колпоскопа", допълни д-р Минков. Той припомни още, че през месец май миналата 2011 година холандците донесоха три кувьоза за нуждите на неонатологията, мултифункционален електронен коагулатор за операционните, три теглилки за новородени, инструментариум за лапароскопии, две осветителни тела със студена светлина за лапароскопиите, ин-

фузомат за автоматично дозирано вливане на медикаменти и голямо количество медицински консумативи, всичко на обща стойност над 50 000 евро.

Председател на фондацията е Пиер Боуърс, който от 25 години се занимава с благотворителна дейност в страните от Централна и Източна Европа. "За седми път от фондацията откликват на нуждите на общинското здравно заведение. Благодарение на отличните контакти даренията от холандската фондация станали ежегодни", каза в заключение управителят д-р Радослав Минков.

Снимка ПРЕСФОТО/БТА

Изтече забраната за посещение на природния феномен Деветашката пещера. Тя се налага през юни и юли, за да бъдат осигурени нормални условия за възпроизводство на колонии прилепи

Митничари задържаха кола с близо 2 кг хероин

Кола с близо 2 кг хероин задържаха митничарите на Гоешево. Те отклонили за проверка напускащ страната ни във вторник лек автомобил "Рено Клио" с албанска регистрация. В автомобила пътували двама албански граждани. При огледа на колата митничарите намерили пакети, обвити със сребристо фолио, които съдържат бяло прахообразно вещество, които били скрити в праговете на автомобила. При проверката с полеви нарко-тест веществото е реагирало на хероин. При последвалия оглед митническото куче е открило още тайници в колата. Общото количество на намерения хероин е 1,8 кг, разпределени в 16 пакета.

Хванаха малолетни, обрали жилище

Две малолетни момчета на 9 и 12 години, обрали къща в село Калугерица, бяха заловени. Кражбата е станала за времето от 22 юли до 31 юли. Двете деца влезли в къща на улица "Шейново" и откраднали касетофон "Хитачи", касетофон със CD марка "Пролайн" и кафемашина "Бензер". Сигнал за кражбата подал собственикът на жилището. Откраднатите вещи малчуганите скрили в храсти до оградата на двора в къщата.

Двама души загинаха при катастрофа на „Тракия“

Двама души загинаха при тежка катастрофа на магистрала "Тракия". При инцидента са пострадали други осем - трима от които са с опасност за живота. Катастрофата е станала във вторник срещу сряда около 2.10 ч. Два микробуса "Форд" и "Мерцедес" са били спрели в аварийната лента на магистралата при 57 км в посока София, заради авария на единия от тях. Тогава товарен автомобил с ремарке се е ударил в колите, след което спрял в мантинелата. Водачът на товарния автомобил е 63-годишен мъж от София. От тежкия сблъсък на място са починали 52-годишен мъж от Карнобат и 34-годишен от Нова Загора. С опасност за живота са 39-годишна жена от Нова Загора и още двама мъже на 20 и 25 години от Ямбол и Нова Загора. Останалите петима ранени са от Бургас, Нова Загора, Сунгурларе и Карнобат. Те са на възраст от 24 до 50 години. Всички пострадали са настанени в болници в София и Пазарджик.

България

www.duma.bg

ЗДРАВНАТА КАСА - в преразход за 6-те месеца

Здравни работници продавали в кафене на болница, установиха от медицинския одит

Аида ПАНИКЯН

През 2011 г. разходите за лекарства за домашно лечение, медицински изделия и диетични храни с медицинска цел възлизат на над 473 млн. лв., а за т.г. в бюджета на касата са предвидени над 495 млн. лв. В момента отчитаме минимален преразход, което се дължи отчасти на включването на нови по-скъпи лекарства за нови заболявания (рак, редки болести и пр.), от друга на увеличаване брой болни, коментира Николина Първанова, директор на дирекция "Фармацевтично осигуряване" към НЗОК (това е бившата дирекция "Лекарствена политика"). Броят на здравноосигурени, потърсили НЗОК за реимбурсиране на лекарства през 2010 г., са били 1 423 525 души, а през 2011 г. - 1 522 577. Първанова поясни, че касата разполага с резерв от 260 млн. лв. и при нужда с него може да бъде покрит преразходът. ДУМА припомня, че това е т.нар. малък резерв на касата, който обикновено е "отварян" в края на годината, за да покрие разходите на болниците.

Изразходваните средства през 2011 г. са по-малко спрямо 2010 г. с 3,3%. Средномесечната стойност на болен е намалял с 5,9%, отчитат от касата. В същото време отчетът показва, че с близо 98% са се увеличили разходите за хиперплазия на простатата. Запазва се тенденцията около 20-22% от разходите за лекарства да са за болните от диабет. Ако през 2010 г. един пациент с неинсулинозависим диабет е струвал на касата месечно 14,84 лв., то през м.г. е бил 25,19 лв., а за първите 6 месеца на т.г. - 27,96 лв. Един паци-

Десислава Атанасова и Пенка Белева не можаха да отговорят дали и с колко са оцетени проверените болници

ент на инсулин месечно е струвал през 2010 г. 70,75 лв., година по-късно - 81,68 лв., а през 2012 г. - 88,80 лв. Това се дължи на по-широкото навлизане на аналоговите инсулини, коментира Първанова. Данните на касата сочат, че 3/4 от разходите в групата на сърдечносъдовите заболявания са за лечение на хипертонии - 62 870 395 лв. през 2011 г. За лекарства за хронична белодробна обструктивна болест средната стойност на болен за 2011 г. е била 83,92 лв. срещу 72,47 лв. през 2010 г.

Към момента НЗОК е договорила с фармацевтичните фирми различни отстъпки за 123 лекарства. Общата стойност на очак-

ваната икономия от спестените финансови средства за една година, които НЗОК ще реализира от договорените до настоящия момент отстъпки, е 4 379 869 лв., съобщи Първанова.

Служители на Националната специализирана болница по хематология в София извършвали търговска дейност чрез кафене на територията на болницата. Това е едно от нарушенията, установени при проверките на Изпълнителната агенция "Медицински одит" (ИАМО). В момента вече кафенето не работи, заяви Пенка Белева, шефа на инспектората. Същата болница била купила без обществена поръчка автомобили за 94 хил. лв., а ос-

вен това ремонтирала тавански помещения, които се оказало, че са собственост на раковата болница (двете болници са в една сграда - б.р.). "Вероятно ще се пристъпи към обединяване на двете болници", коментира здравната министърка.

От началото на т.г. до момента инспекторатът направил 16 проверки в лечебни заведения, 7 от които са засягали организацията на административните дейности. Установени са нарушения на Търговския закон, Закона за обществените поръчки, Закона за финансово управление и контрол в публичния сектор, обобщил Атанасова. По думите ѝ най-често нарушенията

**ОТ 2 ДО 85,70%
ПОЕВТИНЕЛИ
50 МЕДИКАМЕНТА**

Още 50 лекарствени продукта имат вече нови, пониски цени в резултат на извършената служебна проверка от Комисията по цени и реимбурсиране. Това е постигнато, след като комисията е сравнила цените на тези лекарства с цените им в референтните страни, с които се сравняваме, похвали се министър Атанасова. Тя даде за пример цената на флакон оксалиплатин (за лечение на рак), която е намалена от 885 лв. на 322 лв., в групата будесонид (за астма и ХОББ) намалението е от 48,98%, като старата цена е 70 лв. От 5255 лв. на 4564 лв. е паднала цената за опаковка на лекарство за възстановяване на невромускулната блокада.

са свързани с липса на вътрешни правила, с провеждане на обществените поръчки, сключване на граждански договори и приемане на дарения. Това ни дава основание да разработим единни правила за финансово управление на лечебните заведения, трябва да помогнем на директорите при изготвяне на документацията за обществените поръчки и при създаването на вътрешните правила, отбеляза Десислава Атанасова, което най-вероятно означава изработване от МЗ на такива регламенти, които да се прилагат във всички лечебни заведения.

От МЗ не можаха да отговорят дали и с колко са оцетени проверените болници. Атанасова заяви, че докладите на ИАМО са изпратени на Агенцията за държавен финансов контрол, която вероятно ще направи свои проверки.

УВЕЛИЧИХА ИЗДРЪЖКАТА НА ДЕТСКИТЕ ГРАДИНИ В ДОБРИЧ

Дана РУСЕВА

Със 70 000 лв. се увеличават бюджетните кредити за издръжка в детските градини в Добрич, а с 30 000 лв. - в детските ясли. Увеличението е заради покачването на цените на хранителните продукти, на горивата и на еленергията. С 320 000 лв. е завишен планът за постъпления от продажба на сгради, 100 000 лв. е увеличението на плана за данък върху недвижими имоти и с 14 000 лв. на предвидените приходи от такси за технически услуги. Останалото преизпълнение на собствените приходи в размер на 334 000 лв. се насочва предимно към функция "Жилищно строителство, БКС и опазване на околната среда" за текущи и капиталови разходи. След актуализацията общинският бюджет е в размер на 45 944 312 лв. Отчетът за изпълнение на общинския бюджет за първото полугодие на 2012 г. показва добро изпълнение в приходната част - съобщиха от кметството в Добрич пред Общинския съвет. Достигнато е 49,9% изпълнение на база годишните разчети на собствените приходи. На 62% е изпълнението на параграф "Данък върху недвижими имоти", на 57,7% - такси за технически услуги и на 53% - постъпления от продажба на сгради. Постигнатите резултати дадоха основание за актуализация на тези параграфи в посока увеличение, за което местният парламент гласува.

*** ЦЕНТРАЛНА АВТОГАРА**
тел.: 02/ 8133 100-200

*** БУЛ. ВАСИЛ ЛЕВСКИ 138**
тел.: 02/ 945 39 39

*** ЛЕТИЩЕ СОФИЯ - ТЕРМИНАЛ 2, ПРИСТИГАЩИ**
тел.: 0879 102 668

Безплатен Wi-Fi във всички автобуси!

www.etapgroup.com e-mail: director@etapgroup.com

Икономика

www.duma.bg

НАП и ДАНС ще следят млякото и месото

По веригата имало изкривяване, търси се причината за фалита на ферми

Веселка ВЕНКОВА

Защо след като всяка година увеличаваме субсиите към българското животновъдство и тази година те достигат рекордните близо 200 млн. лв., продукцията на животновъдите е слаба, складовете на родните преработватели задръстени с продукция, а цените в търговските вериги не намаляват. Такъв въпрос е задал на представителите на животновъдите, преработвателите и големите търговски вериги, премиерът Бойко Борисов, съобщил земеделският министър Мирослав Найденов след специалната среща, която се проведе вчера. Разговорът бил "бурен и откровен" според Найденов, но въпросите не получили отговор, затова след две седмици същите хора отново ще седнат на масата. Дотогава Борисов наредил "службите да порботят по отношение на финансови потоци, плащане на данъци, каква част от производството е в сивия сектор". НАП, ДАНС и Икономическа полиция щели да започнат проверки на животновъдни фермери, месо- и млекопреработватели и в големите търговски вериги, които според Комисията за защита на конкуренцията не работели в

картел при ценообразуването на хранителните продукти.

Целта на проверката е да се установи откъде идва разликата в цените на млякото и месото и защо животновъдни ферми фалират непрекъснато. Това не може да продължи, защото търговските вериги натискат преработвателите, те натискат животновъдите, животновъдите натискат правителството за субсидии, а положението в сектора не се подобрява, цитира Найденов председателя на Асоциацията на месопреработвателите Кирил Вѽтев.

Коментирани били надценките и отстъпките, обект на търговска тайна, но "е факт, че по тази верига има изкривяване", каза земеделският министър.

Някои могат да го нарекат спекула, други ненормално разпределение на блага по цялата верига. Така Найденов отговори на въпрос на ДУМА дали изкривяването не е всъщност спекула. Търговските вериги декларираха, че са на загуба в последните години, посочи министърът, но според него едно е сигурно, че животновъдите губят. Той напомни, че българските животновъди получават само национални доплащания, а не европейски субсидии, "което ще рече, че парите излизат от джоба на всички ни,

за да плащаме в ЕС, а и по-високи цени на основни хранителни продукти".

"Субсидиите само минават през нас и отиват някъде другаде, не остават у нас", заяви Панайот Тодоров, фермер от Сливен и се оплака, че животновъдните обекти в страната намаляват, а са важна част от националната сигурност. България е прекалено малка за такава експанзия от търговски обекти, смята Кирил Вѽтев. Заради голямата конкуренция между веригите търговците натискат за по-ниски изкупни цени. "Те са в

жестоката конкуренция помежду си, а от това потребителят не печели", убеден е Вѽтев. За последните 5 години поне 50% от говедовъдите са фалирали, а в момента в страната има 250 000 животни.

Не натискаме никого, водим търговски преговори, заяви Димитър Спасов, представител на една от големите търговски вериги. Според него по-евтино мляко на щанда може да има, когато производителят намали цената. Спасов отрече търговците целенасочено да искат да затрият българското животновъдство, защото между 80 и 90% от продукцията във веригите била българска.

ДРАКОНОВСКИ ПРОВЕРКИ НА ВНОСНАТА СУРОВИНА

Субсидиите на глава добитък вместо от 1 декември, да се плащат след 15 октомври. През януари 2013 г. да се отпуснат допълнителни 27 млн. лв., за да се достигне таванът на националните доплащания.

УС на ДФ "Земеделие" ще разгледа искането за разсрочване на целевите кредити, които са отпуснати на българските животновъди.

Агенцията по храните ще извършва драконовски проверки по вноса на суровина откън, особено на млека. Търговецът купува кило сирене за 7 лв., продава го за 16 лв.

От сектора изчислиха, че литър качествено мляко от производител струва между 50 и 60 ст. Цената на килограм сирене от качествено мляко при преработвателя е 6-7 лева, а в търговската верига го купуваме между 8 и 16 лева.

Сезонната заетост подобрила плащането на сметките

Отворилите се временни работни места през лятото са позволили на хората да започнат да плащат забавени сметки и през юни индексът на събираемостта (ИНС) на задълженията на Асоциацията на колекторските агенции в България (АКАБГ) се е повишил спрямо месец по-рано, съобщиха от организацията в сряда.

Докато през май 2012 г. ИНС се равнява на 119.3, то месец по-късно той вече е 121.9. Това, според анализаторите от АКАБГ, се дължи на сезона - по-високата сезонна заетост през лятото в комбинация с липсата на сметки за парно и по-ниските такси за електричество.

За юни е отчетен с около 23% по-висок ръст в събираемостта на дълговете на хората до 30 години в сравнение с тази на по-възрастните, посочват от АКАБГ.

Все пак от организацията отчитат, че продължава тенденцията да се трупат потребителски кредити - при 25% през май този тип дългове са нараснали с допълнителни 3% през юни, което в рамките на месец представлява сериозен ръст.

РЕКОРД

Държим 33,8 млрд. лева в банки

Спестовността на българите продължава и те държат рекордните 33,8 млрд. лв. в банки към 30 юни 2012 г., съобщил Investor.bg, като се позовава на данни на БНБ.

Месечното увеличение е с 388 млн.лв. (спрямо 209 млн. лв. увеличение през юни 2011 г.), а за година на спестяванията се увеличават с 15,3%, или с 4,5 млрд. лв.

През юни депозити в родните банки са разкривали и чужди банки, като сумата е 541 млн. лв. за месеца до 6,1 млрд. лв. в края му. За

година обаче чуждите кредитни институции са изтеглили нетно 1,57 млрд. лв.

Останалите депозити, а именно на фирми, държавни ведомства и други намаляват с 391 млн. лв. през юни 2012 г. и се увеличават със 705 млн. лв. за година до общо 20,9 млрд. лв. към 30 юни 2012 г.

Привлечените средства в банковата система се увеличават с 825 млн. лв. през юни и с 3,8 млрд. лв. за последните 12 месеца до рекордните 68 млрд. лв. към 30 юни 2012 г.

В привлечените средства влизат освен депозитите, също репо-сделки, хибриден дълг, краткосрочно и дългосрочно финансиране.

62 млн. лв излишък в бюджета за полугодие

Бюджетът е на плюс с 62,4 млн. лв. към края на първото полугодие на 2012 г., сочат данните на финансовото министерство за първите шест месеца. За сравнение, в края на юни миналата година е имало дефицит в размер на 649,7 млн. лв. Бюджетното салдо към юни 2012 г. се формира от излишък по националния бюджет в размер на 467,7 млн. лв. и дефицит по европейски средства в размер на 405,3 млн. лв. Спрямо същия период на миналата година бюджетното салдо се подобрява със 712,1 млн. лв.

Фискалният резерв към края на юни е в размер на 5,1 млрд. лв.

За първото полугодие на 2012 г. приходите са в размер

на 13,224 млрд. лв., или 46% от разписаните в бюджета. Разходите по бюджета са 13,161 млрд. лв., или 44,1% от годишния разчет. В сравнение със същия период на миналата година постъпленията бележат ръст от 9,8% (1,183 млрд. лв.), което се дължи на ръста при косвените данъци, нежданъчните приходи и помощите.

Общата сума на данъчните постъпления, включително приходите от осигурителни вноски, към края на месец юни 2012 г. възлиза на 10,562 млрд. лв., или 48,9% от годишните разчети. Приходите от преки данъци са 2,122 млрд. лв., а от косвени - 5,319 млрд. лв. Социалните и здравноосигурителните вноски за полугодие са вкарвали в хазната 2,678 млрд. лв.

„БОЛКАН МИНЕРАЛ ЕНД МАЙНИНГ“ ЩЕ ТЪРСИ МЕТАЛИ КРАЙ МОМЧИЛГРАД

Пет разрешителни за търсене и проучване на подземни богатства одобри правителството на редовното си заседание в сряда.

Дружествата "Болкан Минерал енд Майнинг", "Селена - 4" и "Транс Гео Инженеринг" ще търсят метал-

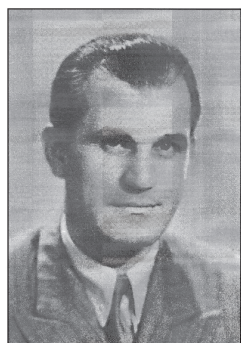
ни изкопаеми съответно в площите Дива в община Момчилград, Незабравка в община Кирково и Транс в община Невестино. Първите две разрешения са за срок от три години, а последното - за една година. За наличие на строителни ма-

териали ще бъдат проучвани площите "Дебелт 2" в община Средец и "Латевия баир" в община Тунджа. Разрешенията ще бъдат издадени за срок от една година и от шест месеца на "Строителни материали" и "Инмат Ямбол".

ТЪЖЕН ПОМЕН

На 06.08.2012 г. се навършват
6 МЕСЕЦА
от смъртта на баща ми

**ХРИСТО
ЖЕЛЕВ
ГУТЕВ**

1914-2012г.

*Вечна почит към
памятта ти, татко!*

син Христо

Практично земегелуе

www.duma.bg

ЗЪРНИ ПАЗАРИ

Зърното поскъпна драстично

През изминалата седмица (към 23 юли) търговията със зърно в страната продължава да е изключително активна. Реализират се сделки както за вътрешния пазар, така за износ. Жътвата на ечемик и пшеницата приключи. Продължават да се изкупуват значителни количества от тези две култури и да се складират на магазините на пристанищата във Варна и Бургас. Експортът през дунавските пристанища също се засили през последните дни.

В резултат на активната търговия в страната, а така също и на продължаващия възходящ тренд на международните цени, средните изкупни цени при фуражния и пивоварния ечемик, както и на пшеницата с високи и ниски хлебопекарни качества отново отчетоха драстично повишение. Цените при пивоварния ечемик се движат в границите от 380 до 420 лв./т без ДДС (ръст 14 лв./т), на фуражния ечемик от 370 до 410 лв./т без ДДС (ръст с 6 лв./т), на пшеницата с високи хлебопекарни качества от 400 до 450 лв./т без ДДС (ръст с 14 лв./т), а при тази с ниски хлебопекарни качества е от 380 до 410 лв./т без ДДС (ръст с 15 лв./т).

Напусналите количества зърно и зърнени продукти от страната за изминалата седмица възлизат на 219 657 тона, с 89 020 т повече от предходния отчетен период. По видове зърно и зърнени продукти са както следва: 124 165 т пшеница; 43 597 т ечемик; 4296 т рапица; 5831 т черен маслодаен слънчоглед; 39 424 т царевича; 139 т шарен слънчоглед; 498 т оризова арпа; 208 т кориандр, 131 т нахут, 115 т ориз и 1253 т брашно.

През последната седмица е необходимо да се отчете фактът, че отново се изнесе зърно от основните култури за трети страни - 26,2 хил. тона с 34,3 хил. т по-малко от предходната седмица. По-видове зърно и направление е както следва: 25 хил. т ечемик за Саудитска Арабия; 0,7 хил. т черен маслодаен слънчоглед за Турция; 0,5 хил. т оризова арпа за Турция.

За наблюдавания период средните изкупни цени на царевичата останаха без промяна в сравнение с предходната седмица, докато тези на черния маслодаен слънчоглед отчетоха повишение пора-

ди изчерпване на наличностите в страната.

Към момента се отчита повишение на количеството зърно, напуснало страната, при пшеницата и царевичата, съответно с 15,3% и 39,5%, докато при черния маслодаен слънчоглед и ечемика отбелязваме спад, съответно с 5,8% и 22,3%.

ПОЛЕЗНА ИНФОРМАЦИЯ

Към 23.07.2012 г. ситуацията на пристанищата е както следва:

На пристанище Варна се товарят 102 800 т зърно, от които: 71 800 т пшеница

та реколтна година напусналия ечемик е възлизал на 142 460 т, което е с 31 732 т повече за реколтна-та 2011 година, или спад с 22,3%.

РАПИЦА

Производството на рапица реколта 2012 година към 16.07.2012 г. по данни на МЗХ е 156 681 хил. т, при засети площи от 1 375 629 дка, ожънати площи в размер на 737 658 дка и среден добив от 212 кг/дка. Преходният остатък от реколта 2011 година по данни на НСЗ се оценява на 25 хил. тона. Влезните количества рапица са в размер на 3 хил. т. Общият ресурс, с който разполага страната към момента за

за Испания, 22 500 т ечемик за Йордания и 8500 т царевича за Египет.

На пристанище Бургас се товарят 35 000 т зърно, от които: 31 000 т пшеница за Испания и 4000 т ечемик за Гърция.

На пристанище Балчик се товарят 7000 т зърно, от които 4000 т царевича за Сирия и 3000 т пшеница за Гърция.

На дунавските пристанища: пристанище Русе - 10 000 т царевича от Унгария и 1500 т рапица за ЕС; пристанище Лом - 3300 т пшеница и 1100 т ечемик за ЕС; пристанище Свищов - 5000 т пшеница и 2000 т ечемик за ЕС; пристанище Козлодуй - 5000 т пшеница за ЕС.

ПШЕНИЦА

Общият размер на напусналата пшеница реколта 2012 година за периода от 1.07.2012 - 23.07.2012 г. е 159 571 тона (159 071 т за ЕС и 500 т за трети страни). За същия период на миналата реколтна година напусналата пшеница възлиза на 138 370 т, което е с 21 201 т повече за настоящата година, или ръст с 15,3%.

ЕЧЕМИК

Общото количество ечемик, напуснало страната от реколта 2012 година за периода от 1.07.2012 - 23.07.2012 г., е 110 728 т (34 351 т за ЕС и 76 377 т за трети страни). Към същия период на минала-

реколтната 2012, е 185 хил. тона.

За периода 1.07.2012 - 23.07.2012 г. напусналите количества рапица от страната реколта 2012 година са 4296 т за Румъния. За същия период са внесени 2694 тона рапица от Македония.

ЦАРЕВИЦА

Общото количество царевича реколта 2011 г., напуснало страната за периода от 1.09.2011 - 23.07.2012 г., е 1 385 280 тона (900 958 т за ЕС и 484 322 т за трети страни). Към същата дата на миналата година напусналото количество е 993 370 тона, което е с 391 910 повече за реколтната 2011 година, или ръст от 39,5%.

Вносът на царевича за периода е 1391 тона.

През изминалата седмица международните зърнени пазари от двете страни на Атлантическия океан останаха подчинени на стръмен възходящ ценови тренд, обусловен от жестоката суша в САЩ и влошените перспективи за производство на пшеница в Черноморския регион.

Цената FOB на пшеницата в САЩ е на равнище от 356 дол./т, с 38 дол./т повече спрямо предходната седмица. Във Франция мелничарската пшеница FOB Руан се търгува на 276 евро/т, с 21 евро/т повече спрямо миналата седмица. В Германия цените FOB Балтийско море на пшеницата се движат в диапазона

между 278 - 286 евро/т, с нови 13-16 евро/т повече в сравнение с предходния отчет. Цената FOB на пшеницата с високи хлебопекарни качества в Унгария отчете отново ръст, с 18 дол./т от предходната седмица и е на ниво от 293 дол./т, като подобно е положението и на тази с ниски хлебопекарни качества, на равнище от 265 дол./т, с 13 дол./т повече.

На украинския пазар цената FOB на пшеницата с високи хлебопекарни качества е с 15 дол./т нагоре от миналата седмица и е на ниво от 285 дол./т. В Русия цената FOB Новоросийск е в рамките на 295-305

дол./т, с нови 10-15 дол./т повече.

Цената на маслодайния слънчоглед FOB Будапеща през наблюдавания период отчете ръст от 37 дол./т и е на ниво от 573 дол./т. Цените в Украйна на слънчогледа също дръпнаха в посока нагоре с около 15 дол./т и се движат в диапазона 500 - 510 дол./т спрямо миналата седмица. В Русия цените на слънчогледа отчетоха повишение с около 20 дол./т и са в рамките на 410-455 дол./т. На борсата в Париж цените на слънчогледовото семе скочиха рязко, с около 30 евро/т от предходната седмица и се движат в рамките на 500 - 510 евро/т.

СЪСТОЯНИЕ НА БЪЛГАРСКИЯ ПАЗАР

Средните цени на пшеницата с високи хлебопекарни качества за реколта 2012 година през изминалата седмица се увеличиха отново и са в рамките на 400 до 450 лв./т. Средната изкупна цена на пшеницата с високи хлебопекарни качества в страната за периода е на равнище от 407 лв./т без ДДС.

За същия период на предходната година, средните цени на пшеницата с високи хлебопекарни качества са били в границите на 280 - 330 лв./т без ДДС, при средна цена за страната от 306 лв./т без ДДС.

При пшеницата с ниски хлебопекарни качества средните изкупни цени реколта 2012 година през наблюдавания период отново се повишиха и се движат в диапазона 380 - 410 лв./т без ДДС. Средната изкупна цена за страната е на равнище от 388 лв./т без ДДС.

За сравнение, през миналогодишната реколта средните цени на пшеницата с ниски хлебопекарни качества бяха в рамките на 270 - 300 лв./т без ДДС, при средна цена за страната от 285 лв./т без ДДС.

Средните цени на пивоварния ечемик реколта 2012 година през изминалата седмица бележат повишение с около 10 лв./т и се движат в границите от 380 до 410 лв./т без ДДС. Средната цена на пивоварния ечемик нова реколта в страната е на равнище от 393 лв./т без ДДС.

За същия период на предходната година средните цени на пивоварния ечемик са били в границите на 330 - 370 лв./т без ДДС, при средна цена за страната от 350 лв./т без ДДС.

Средните цени на фуражния ечемик реколта 2012 година през изтеклия период търпят леко увеличение и са в рамките на 370 - 400 лв./т без ДДС. Средната цена на фуражния ечемик нова реколта в страната е на ниво от 384 лв./т без ДДС.

За сравнение през миналогодишната реколта, средните цени на фуражния ечемик бяха в рамките на 280 - 330 лв./т без ДДС, при средна цена за страната от 306 лв./т без ДДС.

Средните цени на рапицата реколта 2012 година се движат в рамките на 900 - 1000 лв./т без ДДС, като средната цена за страната е на ниво от 929 лв./т без ДДС.

По същото време на предходната година средните цени на рапицата реколта 2011 година са били в границите на 800 - 900 лв./т без ДДС.

При черния маслодаен слънчоглед средните цени се движат в диапазона от 900 до 950 лв./т без ДДС за областите Варна и Добрич, като в останалата част на страната слънчоглед не се търгува поради изчерпаните наличности. Средната цена на черния маслодаен слънчоглед за страната е на ниво от 929 лв./т без ДДС.

Средните цени на царевичата-зърно на вътрешния пазар през изтеклия период са без изменение. Ценовият коридор при тази култура варира от 350 до 400 лв./т без ДДС. Средната цена на царевичата-зърно за страната в сравнение с предходния отчет е с 12 лв./т по-малко, а именно на равнище от 359 лв./т. без ДДС.

При брашната на едро средните цени на трите основни типа брашна отново отчетоха повишение вследствие на увеличението на изкупните цени на пшеницата. Средните цени на брашната по типове са както следва: на тип "500" е 695, при 677 лв./т с ДДС през предходната седмица; на тип "700" е 660, при 657 лв./т с ДДС, и на тип "1150" е 629, при 610 лв./т с ДДС.

СРЕДНИ ЦЕНИ НА ОСНОВНИ ЗЕМЕДЕЛСКИ ПРОДУКТИ - 01.01. - 01.06.2012 Г.

	мярка	януари	февруари	март	април	май	юни
Хлебна пшеница	лв./тон	306	331	359	356	360	363
Фуражна пшеница	лв./тон	292	310	349	348	349	356
Ечемик	лв./тон	345	347	352	353	353	332
Царевича	лв./тон	308	331	380	357	359	366
Слънчоглед	лв./тон	654	704	757	772	796	802

МЕЖДУНАРОДНИ ПАЗАРИ

Икономика

www.duma.bg

Дянков: Вдигаме всички пенсии

Финансовият министър излъга, че са намалени парите на възрастните в Румъния и Холандия

Със Закона за държавния служител, който от тази седмица влиза в сила и новия модел на заплащане, ще се окаже, че заплатите в държавната администрация ще скочат средно с около 20%. Това каза вицепремиерът и министър на финансите Симеон Дянков пред БТВ вчера. Заплатите ще надскочат ръста на инфлацията през последните три години, допълни той. Главната цел била доходите да се увеличат повече отколкото инфлацията. Инфлацията тази година ще е около 2%, определено по-ниска от миналата година, заяви Дянков.

Правим така, че в края на този мандат хората да са по-добре, не само от гледна точка на музеи и магистрали, а и доходите им да са по-високи в сравнение с 2009 г.,

обясни вицепремиерът. Той съобщи, че увеличението при пенсиите ще е за всички.

Този път няма да се вдигат само минималните пенсии, както направихме през май тази година, а всички пенсии, заяви Дянков. На въпрос дали ще се намерят пари за коледни добавки и 13-а пенсия в края на годината финансовият министър коментира, че никога не е бил привърженик на коледните добавки, а предпочита да се вдигнат всички пенсии с постоянен процент.

Финансист № 1 обаче заяви, че пенсионерите едва ли ще останат доволни, защото дори и увеличението да е над процента на инфлация и да имат по-добър доход от средата на 2009 г., винаги ще има коментари: "Искаме още. Искаме още".

"Донякъде е естествено, защото Бълга-

рия е тръгнала с много ниски пенсии и ние трябва да дърпаме на фона на останалите. Дори и да се дават сравнения, да се каже: "Вижте, ние увеличаваме пенсиите с реални стойности, в Гърция паднаха с 40%, в Румъния с 25% и в Холандия с 15%", тези сравнения не са важни за обикновения човек. И донякъде аз го разбирам. Но на тях им се иска да имат средните за Европа пенсии", заяви вицепремиерът.

Дянков обаче, за пореден път излъга, защото през 2010 г. в Румъния намалиха с 25% не пенсиите, а заплатите в публичния сектор. Намаление на пенсиите няма и в Холандия. Единствено пенсиите в Гърция бяха намалени с 40% в рамките на две години, но размерът им е несравним с това, което получава българският пенсионер.

ДУМА предлага на г-н Симеон Дянков информация за пенсиите в трите държави, които той спомена вчера. Данните за Холандия са на Европейската комисия.

ХОЛАНДИЯ

Холандците се пенсионират съгласно изискванията на Закона за пенсиите (Algemene Ouderdomswet, AOW).

Той предвижда т.нар. двустълбова система - Основна система за всички граждани, финансирана от осигурителни вноски върху доходите и допълнително от централния бюджет, която осигурява плосък размер на пенсиите, в зависимост от положението на домакинството.

Минимален период в осигуряване - няма. Пенсионната възраст е 65 години и за мъжете, и за жените.

Отлагане на пенсионирането - няма.

Определящи фактори за размера на пенсията са продължителността на периода в осигуряване и семейният статус.

РАЗМЕР НА ПЕНСИЯТА:

- Самостоятелно лице - 1041,74 евро месечно.

- Самостоятелно лице с дете до 18-годишна възраст - 1321,40 евро месечно.

- Женени и неженени двойки, споделящи едно домакинство, навършили 65 години - 715,46 евро на човек месечно.

- Пенсионери със съпруг(а) под 65 години - ако пенсията се получава отпреди 1 февруари 1994 г. - 1041,74 евро на месец; ако пенсията се получава след 1 февруари 1994 г. - 715,46 евро на месец. Размерът на пенсията не зависи от доходите.

Доплащания за лицата на издръжка: За съпруга(та) - добавка (toeslag) в зависимост доходите на съпруга(та), ако е по-млад(а) от 65 години.

СПЕЦИАЛНИ ДОПЛАЩАНИЯ:

- Ако пенсията се получава преди 1 февруари 1994 г., пенсионерите със съпруг(а) под 65 години, с брутни доходи под 799,05 евро на месец, могат да получат добавка в размер до 30% от минималната

работна заплата - грубо 389,18 евро.

- Ако пенсията се получава от 1 февруари 1994 г. и след това, пенсионерите със съпруг(а) под 65 години, с брутни доходи под 1288,47 евро, могат да получат добавка в размер 50% от пенсията за женени лица = 715,46 евро на месец. Максималният размер на пенсията + добавката е общо 1430,92 евро. В допълнение се получава добавка за почивка (vakantie-uitkering), в размер 8% от горепосочените суми. Минимална пенсия - няма. Актуализация на пенсиите се прави всяка година на 1 януари и 1 юли в зависимост от размера на средната работна заплата в страната.

Към тези основни данни за размера на пенсиите в Холандия задължително трябва да добавим и това, че държавата поема на своите пенсионери половината от разходите за ток, газ и вода. Освен това им се прави 30% отстъпка в цената на лекарствата. Друга любопитна подробност е, че кошницата с 39 хранителни продукта от първа необходимост струват 282 евро в Амстердам и 250 евро в София!

ГЪРЦИЯ

През 2011 г. минималната работна заплата в Гърция е била около 740 евро. Минималната пенсия е приблизително 700 евро (социалната част е около 360 евро).

РУМЪНИЯ

През 2010 г. румънският премиер Емил Бок обяви, че ще бъдат орязани пенсиите на бившите генерали, научни работници и други висши държавни чиновници, за да се намали нарастващият бюджетен дефицит.

Най-високата месечна пенсия на бивш държавен чиновник достига до 37 хил. леи (8800 евро), докато средната пенсия е 710 леи (170 евро). Конституционният съд на Румъния обаче обяви за противоконституционно намерението да се намалат пенсиите и правителството оряза само заплатите в публичния сектор.

Свят

Снимки БГНЕС

В щата Атланта е създадена организация за подпомагане на бездомни (HOPE), която обучава по специална програма кадри, които да работят с душевно болни бездомници, за да ги стимулират да се обръщат за помощ към социалните служби. Според организацията през изминалата година на територията на щата е имало приблизително от 40 хил. до 65 хил. бездомни

Франция въведе данъка върху финансовите транзакции

Страната е първата от Европейския съюз, която прилага облагането

Франция стана първата страна в Европейския съюз, която от вчера въведе данък върху финансовите транзакции, съобщиха ДПА и "Скай нюз". Данъкът бе предложен за първи път от бившия президент Никола Саркози, който предложи облагане с 0,1 процента на всички сделки с акции, включващи най-големите френски компании, припомня "Скай нюз". Неговият приемник - социалистът Франсоа Оланд, изказва силни критики срещу сектора на финансовите услуги и реши да удвои размера на данъка до 0,2 процента. Облагането ще засяга всички компании с основно седалище във Франция, чиито акции се търгуват на борсите и които имат пазарна стойност над 1 млрд. евро. Това означава, че всеки, който купува акции от 109 компании, ще плаща

допълнително на френската хазна. В специално изявление президентът подчерта, че новата стъпка ще събере около 170 милиона евро за 2012 година и над 500 милиона през следващата година. В края на юни т.г. Оланд официално съобщи, че данъкът върху финансовите транзакции ще бъде въведен в група страни от ЕС до края на годината. Той поясни тогава, че решението за това вече е взето, а всичко около него ще е надлежно оформено до края на годината. По-рано германският канцлер Ангела Меркел пък обяви, че въвеждането на този данък върху финансовите транзакции се подкрепя от Германия, Франция, Испания и Италия. Данъкът върху финансовите транзакции трябва да бъде направен така, че

да обхване максимален брой пазарни участници и избягването му да бъде неизгодно, гласи резолюцията на Европейският парламент, гласувана на 23 май, когато налогът бе одобрен от ЕП. В нея евродепутатите призоваха приемането му да не бъде блокирано, дори само някои от държавите членки да застанат зад него. Известно е, че такива заплахи бяха нееднократно отправяни от Великобритания, която е най-големият противник на въвеждането му. Друг данък с размер 0,01 процента Франция налага и върху определени транзакции във високочестотната търговия и най-вече върху сделки със застраховки при фалит (Credit Default Swaps - CDS) по държавни облигации на страни от Европейския съюз. Този данък ще засегне само компании и физически лица, които са данъчно задължени във Франция. Засега няма да се облагат сделките с корпоративни и държавни облигации, допълва ДПА.

Пореден българо-македонски скандал

Преди броени дни (на 21 юли 2012 г.) Българският културен клуб - Скопие (БККС) проведе честване на Илинденско-Преображенското въстание в Смилево, Република Македония, с участието на около 400 граждани, общински съветници и общественици от всички краища на България и РМакедония. Тази първа по рода си проява

в чужбина, кмета на Варна, общественици и европарламентаристи. Проявата предостави поредната чудесна възможност за подобряване на добросъседските отношения между двете страни, която и този път се натъкна на бойкот, омаловажаване и враждебност от страна на ретроградни представители на македонските власти и медии. Само седмица след събитието председателят на БККС Лазар Младенов е посетен от Благо Чамински, началник на македонската ДБК (Държавна сигурност и контраразузнаване) за гр. Струмица. Чамински цитира обръщението на БККС пред народния събор в Смилево, че "ако целта на востаниците од 1903 г. беше да ги скинат робските окови, нашата цел е да ги скинем оковите на една измислена история, коя ги дели люгето и насадува омраза" и грубо заплашва Лазар Младенов и семейството му заради пробългарската им дейност. От вчера г-жа Виолета Мла-

денова, дългогодишна служителка на държавната фирма "Струмишки слив" с 29-годишен трудов стаж и съпруга на председателя на БККС Лазар Младенов, вече е без работа под благовидния претекст за съкращение на персонала на фирма в ликвидация (докато същевременно с протекции на управляващата ВМРО-ДПМНЕ почти всички останали служители са прехвърлени в нова фирма с паралелна дейност). Това уволнение ознаменува края на неколкогодишния психически тормоз на г-жа Младенова заради българското ѝ гражданство и самоопределение и особено заради активната обществена дейност на нейния съпруг като председател на Българския културен клуб - Скопие. Неотдавнашната резолюция на Европейския парламент относно напредъка на РМакедония е практически засекретена от македонските власти - не може да се намери неин превод на официалния език на страната, който да е достъпен за гражданите и обществеността. Вместо това македонските медии посрещнаха резолюцията "на нож" и засега не се вижда никаква политическа воля за изпълнение на препоръките ѝ на практика.

Норвегия забранява просията

Според полицията в Норвегия нивото на престъпността в страната се е увеличило заради наплива на ромите от Източна Европа. Правителството обмисля да забрани просията, пише в "Дер Щандарт". Вече седмици продължава вълнението в норвежкото общество заради ромите от Източна Европа, просещи по улиците на Осло. В норвежката столица просещите роме са около 2000, повечето от които са от Румъния. Съгласно норвежкото законодателство граждани на страни от ЕС може да останат в Норвегия за срок от три месеца, но те трябва да са в състояние да се грижат за себе си. Липсата на граничен контрол засега прави решимостта на властите да се справят с проблема "беззъба", отбелязва изданието.

МВФ и ЕС започнаха мисия в Румъния

Международният валутен фонд (МВФ) и Европейският съюз (ЕС) започнаха двуседмично посещение в Румъния, за да оценят реформите, които трябва да проведе дясноцентристкото правителство, управляващо страната от май 2012 г. Мисията започна три дни след референдума за потвърждаването на импийчмънта срещу президента Траян Бъсеску.

Турция проведе военни учения на сирийската граница

Турската армия е провела военни учения на границата със Сирия. По-рано Турция изпрати допълнителни военни части и техника в граничните райони. По данни на турски медии в ученията са взели участие около 25 танка от Седма механизирана бригада.

Египет с ново правителство

Премиерът на Египет Хишам Кандил формира състава на новото правителство. Министрите на външните работи и на финансите запазват постовете си, а Осама Салех, президент на Агенцията за инвестиции на Египет, е назначен за нов министър на инвестициите. Съставът на кабинета беше обявен месец след встъпването в длъжност на новия египетски президент Мохамед Мурси.

Осем души загинаха при протести в Судан

По време на протести срещу високите цени на транспорта в суданския регион Дарфур са загинали 8 души, а над 20 са ранени. Не се уточнява причината за смъртните случаи, но се допълва, че полицията са използвали "умерена сила" за овладяване на ситуацията.

680 млн. индийци вече имат ток

Електрозахранването в северните и западните части на Индия бе възстановено, след като почти половин Индия остана без ток заради срив на мрежите. Към момента енергийните услуги в по-голямата част на страната са напълно възстановени, на места снабдяването с електрическа енергия е до 75-80 на сто.

Венецуела стана член на МЕРКОСУР

На извънредна среща на високо равнище в Бразилия Венецуела официално беше приета за член на общия пазар на Южна Америка - МЕРКОСУР. Страната бе представявана на форума от президента Уго Чавес, за когото това е първият задграничен ангажимент след продължителното лечение от рак.

Лидерът на Северна Корея Ким Чен-ун и съпругата му Ри Сол-жу бяха посрещнати с бурни овации от публиката и ставане на крака при пристигането си на концерт на корейска група в Пιονгианг, Северна Корея

беше организирана в съответствие с препоръките на Европейския парламент за съвместно отбелязване на значими събития от общата история на РМакедония и съседните ѝ страни и беше поздравена от президента Плевнелиев, Държавната агенция за българите

Свят

www.duma.bg

Искат \$6 млрд. обезщетения за атентата на 11 септември

Това трябва да платят на роднините на жертвите „Ал Кайда“, талибаните и Иран, постанови американски федерален съдия

“Ал Кайда”, талибаните и Иран трябва да платят 6 млрд. долара на роднините на жертвите от 11 септември 2001 г., постанови американски федерален съдия. Въпреки че решението е в голяма степен символично и би било почти невъзможно компенсациите да се съберат, то все пак донесе известно удовлетворение на тъжните.

Съпругата на пилот на един от самолетите, врязали се в Световния търговски център, заяви, че е щастлива от препоръката на федералния магистрат на Манхатан Франс Маас. “Трудно е да се случи това, но аз съм щастлива”, изтъкна съпругата, допълвайки, че са отворени стари рани и иска да разбере какво е станало със съпруга й.

Миналата година друг съдия - Джордж Даниелс, произнесе задочна присъда по делото, заведено от роднините на 47 жертви на терористичните атентати. Той постанови, че “Ал Кайда”, режимът на талибаните и Иран са отговорни и поиска федерален съдия да определи размера на обезщетенията.

Решението за компенсации в размер на 6 млрд. долара има препоръчителен характер и Даниелс може да го приеме или отхвърли.

“Ал Кайда” е в упадък след смъртта на неколцина нейни водачи, но клоновете й продължават да са заплаха за някои уязвими райони. Това се казва в доклад на Държавния департамент на САЩ за тероризма през 2011 г., цитиран от Франс прес и Ройтерс. Документът съдържа предупреждение, че през 2011 г. Иран е бил главният поддръжник на тероризма и е оказвал финансова помощ на войнствени и терористични групи из целия Близък изток. Както Иран, така и “Ал Кайда” са помагали за подбуждане на размирици и за разпространяване на “идеология на крайно насилие” в някои от най-нестабилните райони в света, посочва Държавният департамент.

Докладът се спира на операцията от май 2011 г., при която бе убит в Пакистан лидерът на “Ал Кайда” Осама бен Ладен и подчертава, че той “е бил дълбоко замесен в ръководството на операциите (на групировката) и изготвянето на стратегията й”.

Смъртта на Бен Ладен и редица негови важни помощници поставя мрежата по пътя на упадъка, откъдето ще й е трудно да се върне, се казва в доклада. Въпреки това от-

слабване Държавният департамент заявява, че е установил възход на свързани с “Ал Кайда” групировки по света. “Ал Кайда” на Арабския полуостров (АКАП) по-специално е “сериозна заплаха”, като е спечелила територии в Южен Йемен.

За Вашингтон обаче главната терористична заплаха за САЩ остава Иран, който през 1984 г. беше официално определен като държава поддръжник на тероризма. “И през 2011 г. Иран остана държава, която активно подкрепя тероризма и е увеличила свързаните си с тероризма дейности”, пише в адресирания до Конгреса документ, в който се уточнява, че Техеран продължава да осигурява оръжия и обучение на групировки като “Хамас” и “Хизбула”.

Иранският президент обаче многократно отхвърля обвиненията за иранска връзка около атентата от 11 септември.

“Ал Кайда” и Иран са естествени врагове, но са имали общи позиции заради основния им противник - САЩ. Иран е позволил няколко пъти похитителите на самолетите да преминат през страната, но Комисията 9/11 не е открила доказателства, че Техеран е бил наясно с планираната атака.

Внимание - насилие!

Всяка година над 10 хиляди жени загиват от ръцете на съпрузи или други роднини

РОССИЙСКАЯ
ГАЗЕТА

СЪВМЕСТНО
ИЗДАНИЕ С

ДУМА

Владислав КУЛИКОВ

Всяка година повече от 10 хиляди жени умират от ръцете на съпрузите си или други близки, 26 хиляди деца стават жертви на престъпни посегателства от страна на родителите. Други две хиляди деца и подрастващи, спасявайки се от жестоко отношение в семейството, се самоубиват, десетки хиляди бягат от вкъщи.

Тази тъжна статистика накара правозащитници да предложат в Русия да се въведат правила за защита и специална процедура за охрана от лоши роднини. В Обществената палата бе обсъден проект, чиято цел е оздравяване на семейната атмосфера. Група експерти и правозащитници са разработили концепция на законодателство за борба с домашното насилие. Принципът “бие - значи обича” в наши дни, смятат авторите на проекта, вече не работи. Предложеният документ е принципино нов. Авторите на проекта предлагат да се въведе отделна процедура за делата, свързани с домашно насилие. Тогава жертвите на домашната тирания ще могат да се защитават не в рамките на сложна наказателна процедура, а значително по-бързо, буквално с едно телефонно обаждане. Отървяването от семейното насилие ще става в два етапа.

Първият - обаждането на жертвата в полицията. Там вече никой няма да може да каже станалото класическо “като ви убие, тогава елате”. Не, ще трябва да се реагира незабавно. Сътрудникът ще даде защитни препоръки на жертвата и ще задължи агресора да не използва насилие. Нарушението може да доведе до административен арест. Ако таткото използва колана си не по предназначение - ще “гърми” за 15 денонощия. При повторно нарушение може да се приложи наказателна отговорност.

Вторият етап предполага отиването на жертвата в съда. Жалбата може да бъде подкрепена с полицейски доклад и показания на очевидци. За пример при разработката на закона бе взет примерният закон на ООН.

Съдебните заповеди за забрана за доближаване, по думите на експертите, вече са доказали ефективността си в Европа. Те намаляват агресивността на насилниците, формират правовото поле, в рамките на което се оказва помощ на жертвата.

С подкрепата на държавата оказване на помощ на жертвите на домашното насилие могат да оказват обществените организации - заяви една от авторките на проекта, членът на Обществената палата на Руската федерация Олга Костина. Работната група от експерти продължава работата над този документ.

Правозащитниците дават ужасяващи цифри. В Русия 40 процента от всички тежки насилствени престъпления се извършват в семейството. Ето защо Националният център за предотвратяване на насилието “АННА” и Междурегионалната обществена организация “Съпротива” иницираха работа върху проекта за борба със семейното насилие. Според мнението на адвокати и правозащитници, новият закон ще даде правови инструменти в ръцете на съда и полицията. На свой ред правоохранителите, които участваха в заседанието, предлагат още веднъж да се премисли всичко. Проблемите с реализирането на закона са възможни не само в областта на правоприменяването, но и в сферата на социалната подкрепа на жертвите на насилие. Съдът ще е на страната на потърпевшата, но това няма да помогне, ако държавата не й предостави убежище, където да се скрие от насилника, да получи психологическа и юридическа помощ, смятат правозащитниците.

Вярно е, че според мнението на много от експертите проблемът не е еднозначен. Няма да крием, че много мъже в страната ни смятат, че само грижливият родителски бой им е позволил да отгледат добри хора. А отношенията между мъжа и жената са толкова сложни, че забранителните заповеди могат да объркат всичко, има и такова мнение.

В същото време насилието невинно означава бой и груба сила. То може да се изразява и под формата на психологически натиск, унижение, които понякога не попадат под силата на Наказателния кодекс. Още един момент: по думите на експертите самите жертви далеч невинно търсят помощ. Затова засега няма данни, позволяващи да се оценят мащабите на семейното бедствие, смятат експертите.

Домашното насилие обаче, смятат правозащитниците, не е индивидуален проблем и е прераснало в остър социален проблем, изискващ специални начини за решаване.

Снимка БГНЕС

В град Ашкелон, Южен Израел, американският държавен секретар по отбраната Леон Панета заяви, че Иран трябва да спре ядрената си програма или да посрещне възможна военна интервенция от страна на САЩ за спиране на програмата. Израелският министър на отбраната Ехуд Барак, който бе заедно с Панета, изтъкна от своя страна, че е малка вероятността санкциите да накарат Иран да се откаже от ядрените си активности. Според него Израел губи от изчакването санкциите и дипломатията да окажат ефект, тъй като Иран продължава да обогатява уран, ключово за изграждането на атомна бомба

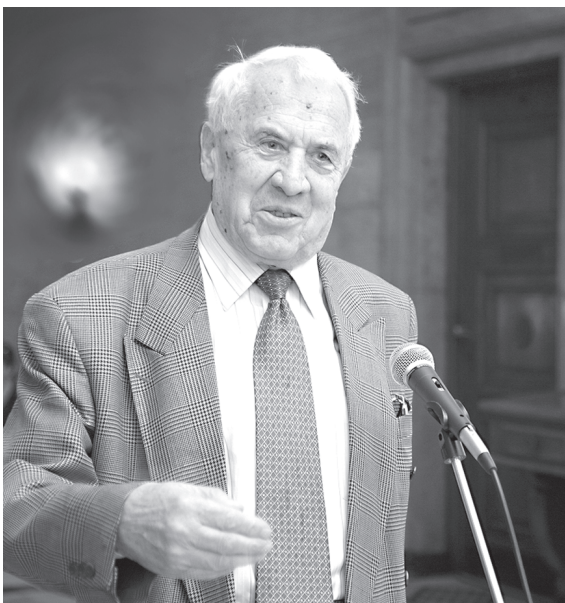
Актуално

Велислава
ДЪРЕВА

Историкът и деконструкторите

Похищението на Europa regina. Един прочит на „Левски - най-ясната загадка“ от проф. Дойно Дойнов

Проф. Дойно Дойнов

ко са днес?). Едната е Млада Европа, Европа на бъдещето, другата е Европа на императорите, на имперските интереси, на миналото, на статуквото. Левски е изправен пред съда на пет империи - Турция, Англия, Русия, Австро-Унгария, Германия. Пред съда на техните интереси. За тях гибелта на Левски, страданията на българския народ, бъдещето на българската държава имат значение само дотолкова, доколкото смушават хладнокръвната имперска пресметливост и егоизъм. Имперските интереси осъдиха и обесиха Левски, па легнаха на босфорския си хълбок да подремнат. Миналото обеси бъдещето. Затова напомням геополитическото предупреждение, което Апостолът ни отправя: „Кой ли не иска да ги грабне българите, че да му робуват векове!“

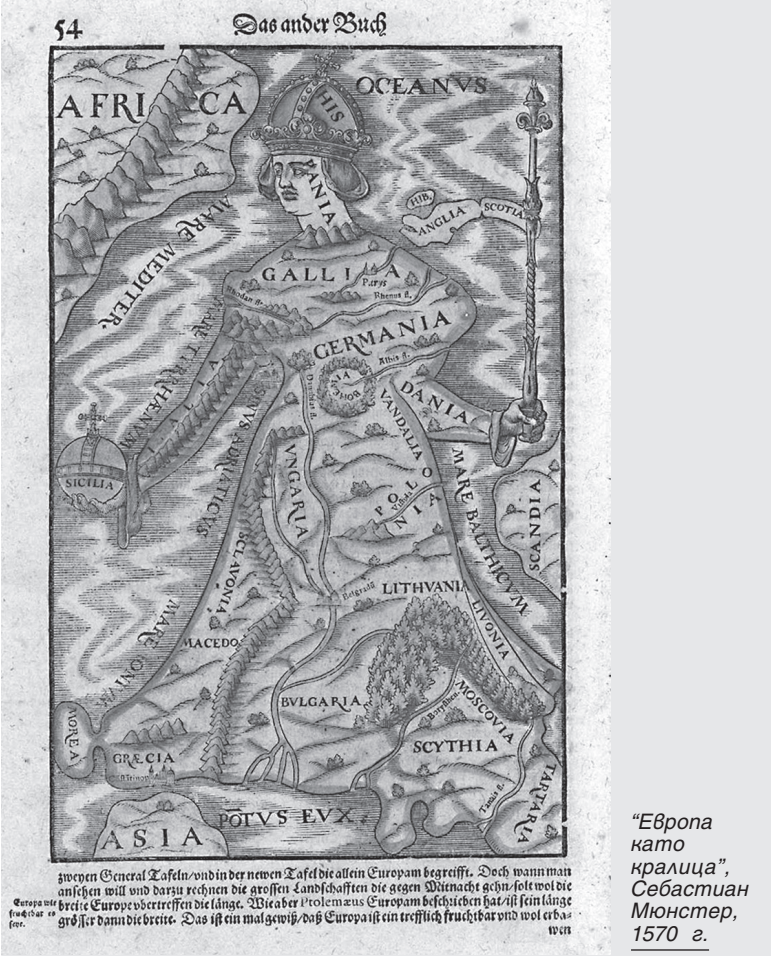
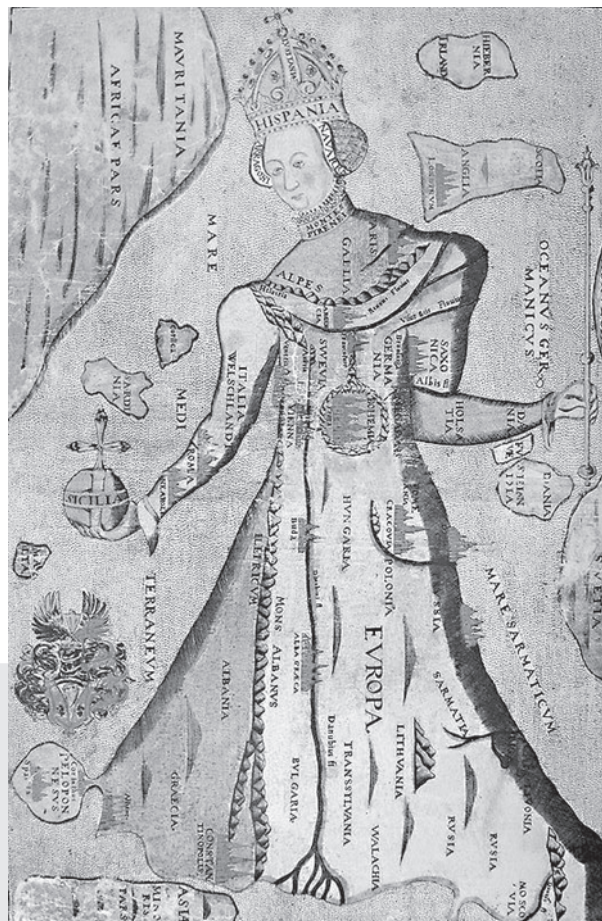
Тази двойственост не е пощадила и мнозина съвременници и съработници на Апостола („Днес е човек, утре магаре“). Днес работи за делото, утре се отмята. Днес се заклева, утре предава. Няма друг в българската история, който да е предаден от толкова много българи. Защото няма друг в българската история, който за нас да е направил всичко.

Повечето стигат до някъде и там замръзват. Едни не вижда по-далеч от горделивия си воеводски нос, куражат на други опира в рамките на Хатихумаюна, трети сервилничат пред Русия, четвърти гледат към Сърбия, пети бълнуват федерации всякакви, шести уж много харесват републиката, ама ако може така, тайно никак си да стане, седми знаят да се препоръчват, но за нищо не стават, осми наричат обиколките из Българско „глупави работи“, девети обвиняват Апостола в лъжа и самовластие, а всички вкупом стоварват цялата работа върху Левски, като щедро му отпускат мизерните „590 гроша вежди“. Това прави 1 пушка без патроните.

Поразителното е, че проф. Дойнов анализира тази болезнена гледка без нито един укор или упрек. Академичното безпристрастие е едва сдържана болка.

И посред всичките тези „не-разбории, зависти и укори“, лутания и мятания, се изписва един самотник, който винаги търси нови решения и ги намира; който не стои на едно място; който винаги е пред времето, обръща го и го задава; за кого-

„Европа като
кралица“,
карта

„Европа
като
кралица“,
Себастиан
Мюнстер,
1570 г.

то „всичко се състои в нашите задружни сили“; за когото републиката не е мода, а „оня най-деликатен и важен предмет, който е като център на всичките други наредби; щото като се приеме, води всичките други въпроси след себе си“; за когото републиката е „чиста и свята“. (Тук отварям скоба заради едно маломощно „изследване“, което носи вода от девет сухи дерета, за да „докаже“, че Левски никога не е наричал републиката „свята“. Ако някой го мързи да прочете неговите писма, то Тефтерчето ще ни избодат очите - там, на стр. 10 Апостолът е написал „Слънце - най-деликатен въпрос, т.е. свята ре-

публика“). Този самотник, най-сетне, е авторът на първата българска Конституция. Защото като съберем и подредим всичко, написано от Апостола, ще получим точно това - Конституция. И нищо по-малко.

Тази самотна фигура е Васил Левски.

Монах и воин. Дякон и рикар. Духовник и революционер. Светец и държавник. Хоругвоносец и стратег. Аскетичен и англогласен. Великодушен и хладнокръвен. Безстрашлив до дързост. Постоянен до невъзможност. Стоик. Нечут характер. Тънък и строен. Очи сиви, почти сини.

Главният Апостол на цяла

България.

Българският Христос. Който не разделя, а събира.

Духовникът не си противоречи с държавника, нито революционерът - с духовника. Тези три същности са неотделими и неразделяеми. Без това триединство щяхме да говорим за някой друг, не и за Левски. В това триединство е неговата нравственост, възвисеност и безсмъртност. На историята даде нов век. На държавата - предначертание и име, което да гърми най-бляскаво по цяла Европа. На народа - смисъл и бъдеще. А на човека и гражданина възвърна божествените права.

Обаче!

Всичко това са празни приказки, четиво за първосигнални люде. Защото свободата е рожба на възпалени умове, а саможертвата - глупост; защото няма българи, има „османска нация“; защото нашият Златен век се измерва с 500 години турско робство, а 72 държави в радиус 3000 км. от Анкара са изконният hinterland на нео-османската империя, към която ние с трепет очакваме да ни реинтегрират, та да се сдобием с нова регионална идентичност.

Работилницата на нео-османизма усилено реанимира, реабилитира, реставрира и главно - канонизира Османската империя.

250 години след Историята на Паисий и 175 години след рождението на Левски един новопостъпил чирак (иначе социален антрополог) в тая работилница ни ошастливи с прозренията си:

1. „Османска империя е била И наша империя, държава И на българите“, които „наричат Истамбул Цариград, защото го приемат за своя столица“, обаче „официалната историография ни учи, че Османската империя е чужда и потисническа“.

2. Империята е „и наша“ (това „И“ ме покъртва!), но нас ни няма. Защото „българската идентичност е една от версиите на османската, както има и гръцка, албанска, турска, сръбска, арменска, еврейска и пр. нейни разновидности“. Ние сме само една версия, една разновидност на османската нация. Ако пък случайно ни има, то съществуваме като незначителна османска мутация, сиреч - във вид, удобен за „реинтегриране“.

3. Тази „и наша държава“ е „забележително мултикултурално постижение“, което „е време да започнем да го разбираме и ценим“, за „да се чувстваме по-спокойни със себе си“, както хаджи Иванчо е бил в мир със себе си.

4. Но понеже сме прости и умствено ограничени мутанти, вместо да се преизпълним с имперско величие и османска идентичност, ние тънем в тълпи патриархални измишльотини, плодим митове, и безропотно попиваме отровата, що блика от официалната историография (ах, злосторница!).

5. Ами тия преди нас! И те ще да са били „с първосигнално и нерелективно отношение към нацията“, и тъй недалновидни, та цели 500 години не разумели с каква благодат ги ошастливило туй златно време. И най-първ сред тях е Васил Левски, наричан кой знае защо Апостол на свободата.

Общество

ВЕСЕЛКА
ВЕНКОВА

Търговските вериги декларираха, че са на загуба в последните години, каза вчера с ирония министърът на земеделието и храните. И понеже няма измервателен уред за насмешка, Мирослав Найденов се довери на личните си наблюдения. А те сочели, че търговските вериги у нас се увеличават пропорционално на намаляването на животновъдните ферми. Случаят е конкретен (стр. 6), а парадоксът пълен - фермерите у нас са застрашен вид, преработвателите са със задръстени от

Изкривяване

продукция складове, търговските вериги са на "загуба" но не фалират, родният потребител дотира с данъците си животновъдството, а плаща крайния продукт като гражданин на старата страна, членка на ЕС. Те това Мирослав Найденов нарече евфимистично "изкривяване". А с ребуса се е захванал премиерът. От вчера. И се закали за люти проверки на финансови потоци, неплатени данъци и производство в сивата икономика. Операция... както искате, така можете да я назовете.

Някои могат да го нарекат спекула, други не-нормално разпределение на блага по цялата верига. Така миролюбиво, като името си, отговори министърът, питан директно изкривяването

спекула ли е.

Както и да се гледа на "казуса", контраста е в търговските вериги - най-разпространената форма на търговия на дребно. С характерните високи обороти, широки целеви групи, стандартизация и прочее характеристики. Повечето от веригите са чуждестранни и настъплението им започна в началото на новото хилядолетие - магазините им вече са стотици в десетки селища на страната.

Повече от 30 различни такси трябва да плаща българският производител, за да стигнат продуктите му до щандовете на големите търговски вериги в България, твърди Кънчо Стойчев от "Произведено в България". И обяснява, че такова положение не е познато в

никоя друга страна членка на ЕС. Вносната стока обаче получавала бонус от 30-40% от веригите. Експертите пресметнали, че още преди да продава стока в търговска верига, родна компания производител е платила най-малко 30 000 лв. за такси. Изборът пред нашия производител е един - да се подчини на монополистите, защото 60% от потреблението на дребно е в големите търговски вериги.

Съвсем открито се говори за огромен натиск от страна на търговските вериги към кабинета, който сега ще ни спасява от изкривяването. За веригите (каква етимология, а!) лобирали канцлерът Меркел и предишният френски президент Саркози. Може и да не повярваме на

"слуховете", ако наскоро КЗК не заключи, че няма картел при големите търговски вериги. При положение че картелът догаря дори промоциите и отношенията си с доставчиците, което Комисията за защита на конкуренцията констатира през 2009 г., когато бе сезирана за картелно споразумение от конфедерацията на работодателите.

И понеже са на загуба в България, "големите търговски вериги поеха задължението да възстановят конкуренцията на пазара", уведомиха самите те на 23 юли т.г.

А замисляли ли сте се кой плаща тоновете лъскава хартия за шарените брошури, вестници и списания, които пълнят пощенските ни кутии?

Още не сме Швеция, но не сме и Нигерия

ВЛАДИМИР
НИКОЛОВ

В последния ден на юли посърна поредната ни олимпийска мечта, след като най-добрите ни тенисисти Григор Димитров и Цветана Пиронкова не получиха покана за участие в олимпийския турнир по смесени двойки. За родните фенове неочаквано, както може би и за шефовете на родната тенис федерация и спортното министерство, които тайно в разчетите си виждаха в участието на Гришо и Цвети шанс за още един медал от Лондон. Та нали при първото си участие при смесен дует Гришо и Цвети в началото на годината завършиха трети на турнира "Хопман Къп" в Пърт, Австралия, който си е неофициално световно първенство по тенис за смесени отбори.

Реални ли бяха обаче очакванията българи да

попадат на състезанията между смесените двойки в тениса, завърнали се на Олимпийски игри след 88 години отсъствие? Да получат високата чест да бъдат между поканените имаха претенции и талях надежди почти 60 страни. В крайна сметка 4 дуета бяха избрани да се присъединят към първите 12 в ранглистата. Като изключим епизодични добри изяви на Димитров и Пиронкова поединично, какви други успехи имат те като двойка, за да бъдат предпочетени да се състезават с най-добрите 12 смесени двойки в света на тениса, извоювали си правото с участие в редица турнири? Та състезанието на смесени двойки е може би най-примамливо между всичките олимпийски надпревари в Лондон, защото схемата е достатъчно кратка и само след 2 победи в елиминациите тенисистите достигат до разпределението на медалите. При това битките са на свещените не само за британците кортове на "Ол Ингленд клуб" пред очите на тенис ентузиастите от целия свят. Логично беше, че бяха предпочетени да

бъдат раздадени покани ("уайлд кардс") на двойки от Швеция, Русия, Австралия и, естествено, домакините от Великобритания. С коя от тези страни бихме могли да се сравняваме по успехи и традиции в тениса? Дали с Австралия, която освен "Хопман Къп", организира и един от четирите турнира от Големия шлем? Достигал ли е Гришо успехите на Лейтън Хюит, който е бил и №1 в света? Доближавала ли се е Цвети Пиронкова до постиженията на Саманта Стоусър - шампионка от Откритото първенство на САЩ през 2011 година и финалистка на "Ролан Гарос" година по-рано? Изненадващо ли беше предпочетена Русия, чиито тенисисти са били на върха и при мъжете, и при жените, макар и без големи успехи при смесените двойки? Но присъствието на Елена Веснина и Михаил Южний означава и значително присъствие на руски "болельшчици" край кортовете, където се провежда и най-фамозният тенис турнир "Уимбълдън". Същото се отнася и за допускането на шведския дует, а поканата за бри-

танците Лора Робсън и Анди Мъри пък най-малко подлежи на съмнение.

Е, на какво основание тогава се заблуждавахме, че България ще бъде предпочетена? Само с факта, че да ни забележат, откупихме домакинството на Турнира на шампионките, за да запълним големите празноти в календара от мероприятия на софийската "Арена Армеец"? Та ние не сме Кралство Швеция с успехите на Бьорн Борг, Матс Виландер, Стефан Екберг, нито с натъпканите портфейли на шведските туристи в Лондон. За съжаление не сме и Нигерия, чийто състезател по гребане Хамаду Джибо Исака беше поканен да участва в Лондон, само за да бъде увеличена географията на този спорт.

Така, за съжаление, участието на Григор Димитров и Цветана Пиронкова на XXX Олимпиада окончателно приключи, след като те не бяха включени дори и между четирите резервни двойки, които евентуално биха могли да попадат в схемата при отказ в последния момент на някои от участниците.

Датума

2

www.duma.bg

ПРАЗНИК НА БСП. Одобрен от делегатите

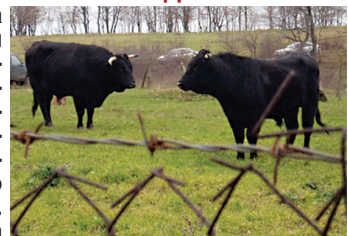
на 41-ия конгрес на партията (3-6 юни 1994 г.). Българската социалистическа партия е наследник на БСДП, създадена на 2 август 1891 г.

на връх Бузлуджа. В Бузлуджанския конгрес, свикан по инициатива на Димитър Благоев, участват около 20 представители на социалистическите дружинки от Търново, Габрово, Дряново, Сливен, Казанлък, Стара Загора и др. Поставено е началото на организираното социалистическо движение в България. От 1894 г. БСДП се преименува в Българска работническа социал-демократическа партия (БРСДП). През 1903 г. БРСДП се разделя на две. Част от нея се обособява в БРСДП (широки социалисти). Друга - в БРСДП (тесни социалисти), която през 1919 г. се преименува в Българска комунистическа партия (БКП) (тесни социалисти), обявена извън закона през 1924 г. През 1927 г. се създава Работническата партия - като легално проявление на БКП, през 1934 г. е забранена. През 1938 г. двете партии се сливат под името Българска работническа партия (комунисти). През 1948 г. се преименува в Българска комунистическа партия, а от 3 април 1990 г. - в БСП.

1887 - ПАТЕНТОВАНА Е БОДЛИВАТА ТЕЛ.

Според мнозина изследователи това е едно от изобретенията, променили света. Създава го 60-годишният говедовъд Джоузеф Гидън от Ню Хемпшир, САЩ. Той изобретява метод за серийно производство на бодлива тел и натрупва богатство, след като километри от неговата тел опасват животновъдни ферми в Съединените щати. Патентът обаче е на Роуел Ходж. Първоначалното предназначение на бодливата тел било да удържа в определен периметър от степта добитъка, но по-късно и намират приложение и за ограничаване достъпа на хора. Ниската цена я прави предпочитана и до днес.

1915 - В СТАРА ЗАГОРА СЕ РАЖДА РУЖА ДЕЛЧЕВА, АКТРИСА (УМИРА 2002 Г.).

От 1938 г. е в състава на Народния театър. Създава образи на сцената и на големия екран, които влизат в Златния фонд. Играе Маша от "Три сестри", Костанда от "Свекърва" на Страшимиров, Регина от "Лисичета" на Лилиан Хелман, Беатриче от "Херцогинята от Падуа" на Оскар Уайлд. Остават незабравими и ролите й в режисираният от Хачо Бояджиев тв мюзикли "Криворазбраната цивилизация" по Добри Войников (мадам Злата) и "Зех тъ, Радке, зех тъ!" по Сава Доброплодни (баба Рада). Удостоена е с орден "Стара планина".

1921 - УМИРА ЕНРИКО КАРУЗО, ИТАЛИАНСКИ ТЕНОР (Р. 1873 Г.).

Един от най-бележитите тенори в историята на операта. Гастролира в Санкт Петербург, Милано, Лондон. Най-голям успех жъне в "Метрополитен опера" в Ню Йорк от 1903 до 1920 г. Един от най-записваните певци за времето си. Повечето от неговите записи се пазят в Музея на Карузо в Ню Йорк, като първите датират от 1902 г.

1942 - РАЖДА СЕ ИСАБЕЛ АЛИЕНДЕ, ЧИЛИЙСКА ПИСАТЕЛКА.

Една от най-известните съвременни романистки. През 90-те години на миналия век всяко ново заглавие я поставя в челната десетка на най-продаваните автори в света. Най-популярните й творби са "Къщата на духовете", "Дъщеря на съдбата" и "Портрет в сепия", които тя смята за трилогия. Президентът Салвадор Алиенде е братовчед на баща й. Всеки нов роман тя започва само на датата 8 януари и целият й живот се развива като белязан от провидението или магията.

МОНД

diplomatique

българско издание

дипломатик

2 август 2012, година 9, брой 8 (93) - първа част

lmdbg@press.bg; bg.mondediplo@gmail.com

www.bg.mondediplo.com

8 стр.

Законът на мошениците

ТОВА Е една от култовите сцени във филма на Майкъл Къртис *Казабланка* (1942). Заобиколен от хората си, капитан Рено, шефът на местната полиция, затваря кафенето на Рик Блейн (Хъмфри Богарт) и заявява на висок глас: „Шокиран съм, наистина съм шокиран, че тук се залагат пари!“ Минута по-късно едно от крупията подава пачка на полиция: „Печалбата ви, господине.“ Капитанът благодарно тихичко, прибира парите и заповядва: „Всички вжн, бързо!“

Във финансовия скандал около измамата с определянето на размера на британския междубанков лихвен индекс London InterBank Offered Rate (Libor) трудно може да се каже кой е подкупният полицай. Поради големия брой кандидати за ролята. Всеки ден двайсетина големи финансови учреждения („Барклис“, „Дойче банк“, HSBC, „Банк ъф Америка“ и др.) определят нивото на Libor-a, използван като еталон за транзакции на обща стойност близо 800 000 милиарда долара (не, не е печатна грешка), основно на пазара на деривати (1). Въпросните суми са толкова колосални, че подтиква нефинансовата преса да насочи вниманието си към определени простъпки, но с човешки облик: родители, които получават семейни помощи, без да

СЕРЖ АЛИМИ

проверят дали децата им ходят на училище, или пък гръцки работници, които подпомагат скромното си съществуване, като работят на черно. Дръжте ги! Гръмотевиците на управляващите и на Европейската централна банка са само за тях.

Въпреки че манипулирането на Libor-a може да изглежда сложно, то е също толкова показателно като сцената от *Казабланка*. Загрижени да покажат добро здравословно състояние, за да могат да набират капитал при по-добри условия, големите банки, чиято дума беше закон, в продължение на години умишлено са занижавали индекса, с който са взимали заеми. Впоследствие обявяваният индекс е определял Libor-a, и следователно бъдещите им заеми. Шефът на „Барклис“, който „физически се разболя“ след „разкритието“ за измамите на банката му, подаде оставка на 3 юли. И управителят на Английската банка твърди, че е разбрал за въпросната измама само преди няколко седмици (2).

„Шокиран съм, наистина съм шокиран“ от разкриването на измамата? Изглежда, че „Барклис“ и Английската банка не четат финансовата преса. Тъй като още на 16 април 2008 г. в *Уолстрийт джърнъл*

беше публикувана статия, озаглавена „Банкери поставят под съмнение ключов индекс“. Още в първия абзац четем: „Един от най-важните барометри за здравето на финансовия свят изглежда изпраща грешни сигнали.“

Ето как се оказва, че светът ни гъмжи от произволна и подправена информация (Libor, „златно правило“, нива на дълговете и на публичните дефицити, които не трябва да се превишават и др.), заради която се измъчват цели народи, като испанския например (вж. текста на Луис Сепулведа). Над главите на онези, които налагат тези мъчения с най-голяма жестокост, все още има ореол от уважение, независимо дали оглавяват неконтролируема централна банка или оценъчна агенция. Четири години след началото на една от най-тежките финансови кризи в историята, все пак вече е даден отговор на въпроса за обществената полза от тези институции.

(1) Вж. Ibrahim Warde, „La dérive des nouveaux produits financiers“ (Изкривяването на новите финансови продукти), *Le Monde diplomatique*, юли 1994.

(2) Вж. „Missteps on Libor doomed top executives at Barclays“ (Грешки в Libor-a обрекоха висши служители в „Барклис“), *The Wall Street Journal*, Ню Йорк, 15 юли 2012.

LE MONDE DIPLOMATIQUE
Превод Марта Илиева

Градоустройство на самотата

Лас Вегас – висш стадий на Съединените щати

Смятайки, че победа в Невада би била решаваща за президентските избори на 6 ноември т.г., двамата основни кандидати залагяха там суми, които надхвърлят всякакво въображение. В Лас Вегас, метрополия на този щат и столица на хазарта, всичко е прекомерно. Като се почне от градоустройството, което изолира хората и разяжда обществените взаимоотношения.

АЛАН ПОПЛАР
и ПОЛ ВАНИЕ*

СТРИП. От северния до южния си край седем-километровият булевард съсредоточава голямата част от казината, хотелите и залите за представления в Лас Вегас. Да го преброиш, е все едно да направиш околосветска обиколка за осемдесет минути. Срещу пирамидата на хотел „Луксор“ се изправя „Екскалибур“ – огромен укрепен замък. Недалеч *Четири сезона* на Вивалди се въртят безспир на площадката пред хотел „Венеция“. В басейна между имитациите на Двореца на дожите

и Кампанилата свещенодействат няколко гондолиери. Влюбените се целуват и се снимат, докато по моста „Риалто“ бавно се разхождат няколко мечтаещи минувачи. На няколко крачки – между умалени подобия на Айфеловата кула и Триумфалната арка, хотел „Париж-Лас Вегас“ гледа към Сена. Внезапно спящите води на реката се раздвижват от разточителни вълни и водоскоци. Наблизо изригва кратер на вулкан – стълбове от огън, порой от лава. Врявата се усилва от възклицианията, писъците и възторжените възгласи на тълпата.

* Географи.

(На стр.4-5)

Притча за котката на Фелипе Гонсалес

Литературата ни помага да си обясним сложността на света, защото всеки разказ започва в определено място и час. Кризата ме засяга съвсем пряко. Много от испанските ми приятели я изстрадат с целия си опустошителен гняв. Те чувстват, че бъдещето няма как да е по-неясно и наблюдават смяна как нормалността в една европейска страна рухва с всеки изминал ден между две безпътни управления – на Народната партия и на Испанската социалистическа работническа партия, неспособни да излязат с обяснение, което да помогне на гражданите да проумеят какво по дяволите се е случило, какво се случва сега и най-лошото – какво ли е подготвил Лукавия за утрешния ден.

Предполага се, че предназначението на всяко правителство е да поддържа в актуален

* Чилийски писател, живеещ в Испания. Последно произведение, публикувано на френски (съвместно с Daniel Mordzinski) – *Dernières Nouvelles du Sud* (Последни новини от Юга), Métailié, Paris, 2012.

ЛУИС СЕПУЛВЕДА

вид разказа за обществото, с всички негови противоречия и проблеми. Този необходим разказ обаче в Испания не съществува и никога не е съществувал. След смъртта на Франко и началото на прехода към демокрация отговорните за управлението на страната направиха от интелектуалния мързел белег за идентичност. Не беше нужно да се мисли за модел на жизнеспособна държава. И ако се прегледат – както аз го сторих – изказванията в парламента или речите по време на предизборни кампании, няма да се намери нито една запомняща се фраза, която да насочва към т. нар. идея за държавата и обществото.

Единственият испански държавник, който се опита да замисли разказ за испанското общество, беше Асаня (1). Не е имало и няма друг. Защото голямата липса в Испания е липсата на просветена буржоазия, на същата онази,

която създава образите на Мъжа-държавник или Жената-държавник.

Единствената откритима фраза е цитатът, с който Фелипе Гонсалес се позовава на една китайска пословица: „Не е важно дали котката е бяла или черна – важно е да лови мишки.“ Изхождам от тази фраза, която се наложи във връзка с всякакви обществени, икономически, културни и политически ситуации, за да се опитам да създам разказ, чрез който да успея да разбера какво по дяволите се случи, какво Лукавия ни е подготвил сега и защо това се случва. Като европейски гражданин аз се нуждаю от разказ, чрез който да разбера днешния кошмар, обяснение, което да ми помогне да открия изхода, без да му позволя да ме улови като проклетия портрет на Дориан Грей.

(На стр.6-7)

(1) Мануел Асаня (1880-1940) – изтъкнат испански държавник, писател и журналист. (Б.пр.)

Сирийската криза разделя арабските

За разлика от бунтовете в Египет и Тунис сирийското въстание от март 2011 г. не се радва на еднородност сред арабските левици. Между симпатията към демократичните искания на протестиращите и страха от външна политическа и военна намеса се появи процеп.

Никола До-Пуяр*

ПРЕЗ АВГУСТ 2011 г. левият националистически ливански всекидневник *Ал Акбар* премина през първата криза от създаването си през лятото на 2006 г. досега (1). Заместник главният му редактор Халед Сагие напусна вестника, в чието основаване е участвал. Причината е отразяването на сирийската криза. Сагие смята, че вестникът не изразява подкрепа към народното въстание от март 2011 г. (2). *Ал Акбар* никога не е отричал политическата си близост с ливанската „Хизбула“, един от основните регионални съюзници на Башар ал Асад. Никога не е крил също, че е по-благосклонен към диалог между управляващите в Дамаск и част от опозицията, отколкото към тоталното рухване на режима. В същото време всекидневникът даде трибуна на някои сирийски опозиционери. Сред тях и на Саламах Кайлех, интелектуалец марксист от сирийско-палестински произход, арестуван в края на април 2012 г. от службите за сигурност.

През юни неразбирателствата лъснаха и в английската онлайн версия на вестника след статия на Амал Саад-Горайеб (3). Ливанската журналистка изразява недвусмислена подкрепа към Дамаск, нападайки последователите на „третия път“, изобличаващи авторитарния сирийски

режим, като в същото време предупреждава за възможна чуждестранна намеса, военна и западна, по ливийския модел. В резултат на това през същия месец друг сътрудник на *Ал Акбар* на английски, Макс Блументал, обяви в статия, критикуваща *апологетите на Ал Асад* в редакцията, че напуска (4).

Разногласията в *Ал Акбар* са симптоматични и за дебатите, разделящи левиците в арабския свят както в стратегически, така и в идеологически план. Някои от тях продължават да подкрепят сирийския режим в името на борбата срещу Израел и „съпротивата срещу империализма“. Други твърдо застават на страната на въстанието в името на „революционната“ логика и защитата на „демократичните права“. А трети се обявяват за средна линия между въздържана солидарност с исканията за свобода на протестиращите и отхвърляне на „външните намеси“, призовават към някаква форма на „национално помирение“. Различните арабски левици имат твърде различни разбирания. Някои от тях са с чисто комунистически или марксистки произход, а други гравитират около национализма, едни са радикални, други умерени. С развитието на събитията в Сирия те все повече приличат на парченца от разбита мозайка.

Антиимпериалистическата парадигма

ЕСТЕСТВЕНО, откритите привърженици на Ал Асад не са много и рядко се чуват гласове, призоваващи към запазване на режима. Безусловните поддръжници на народните бунтове обаче не изглеждат мнозинство. Често разположени в крайното ляво на политическия спектър, понякога те се родят с троцкизма – като „Социалистически форум“ в Ливан и революционните социалисти в Египет, или с маоизма – като „Демократичен път“ в Мароко. Поддържат отношения с някои фракции от опозицията на режима като Революционната левица на Гаят Нес. През пролетта на 2011 г. участваха в организирани демонстрации пред сирийските посолства и консулства в съответните им страни.

Някои независими леви интелектуалци също подкре-

пят въстаниците по примера на ливанския историк Фавваз Трабулси (5). На първо място се иска падането на режима. Тази позиция на някои от арабските левици изключва всякакъв диалог. Макар че защитава необходимостта от мирен народен протест, тя не изключва правото на въстаниците да прибегват до силата на оръжията. Все пак привържениците на революцията в крайната левица се разграничават от Сирийския национален съвет (СНС) (6), една от основните коалиции на опозицията, по един много важен въпрос – съюзът със страни като Катар, Турция или Саудитска арабия ясно е изобличен като опасност да се компрометира независимостта на народното движение в Сирия.

Част от радикалните леви, които са против режима и апелират за падането му, изпитват немалко подозрения към подкрепата за сирийските революционери, оказвана от

монархиите в Залива, но и не се осмеляват да се присъединят напълно към антиасадските позиции, заявени от част от „международната общност“ начело със САЩ. И все пак, този антиимпериалистически рефлекс не води до автоматична подкрепа за въстаниците. Дава се приоритет на вътрешната ситуация в Сирия – такава е логиката на въстанието на един народ срещу режима му, както беше и при процесите, протекли преди това в Тунис и Египет.

Повечето сили, разположени в лявата част на политическия спектър, проявяват предпазлива съдържаност по отношение на сирийския бунт. Те първо се обявяват срещу военизирането на въстанието, което би облагодетелствало единствено радикалните ислямистки формации и прииждащите в Сирия чуждестранни бойци. Подчертават също придаването на религиозен характер на конфликта, което постепенно ще изправи малцинствата на алауити и християни срещу радикализираното от репресиите сунитско мнозинство, и виждат в това риск от безкрайна гражданска война. И накрая, те се притесняват за отношенията между местните и световните сили. Иран и Сирия срещу монархиите от Залива, Русия и Китай срещу САЩ. Тоест, опасяват се Сирия да не се превърне във фронтова линия на различни участници в голямата регионална и международна военна игра. В такъв случай често левите предпочитат да застанат на страната на регионалните сили.

Така, когато на 4 април 2012 г. Съюзът на йорданските националистически и леви партии, обединяващ 6 политически формации от комунисти до арабски националисти, организира митинг в Аман по повод деветата годишнина от американското нахлуване в Ирак, от сцената се говори не толкова за падането на Саддам Хюсеин, колкото за сирийската криза. „Чуждестранната интервенция“ в Сирия е недвусмислено заклеямена, някои оратори дори правят паралел между военната операция срещу Ирак през март 2003 г. и подкрепата на основните западни сили за СНС и въоръжената опозиция (7).

В Тунис влиятелната синдикална централа на Общия туниски съюз на труда, част от чието ръководство произлиза от крайната левица, в комунике от 17 май 2012 г. предупреждава за опасност от „заговор“, подготвян от „колониалните и реакционните арабски държави“, като едновременно с това изразява подкрепата си към демократичните искания на сирийския народ. Два месеца по-рано Туниската комунистическа работническа партия, рамо до рамо с арабските националистически формации, призоваваше към протести сре-

щу проведената в Тунис Конференция на приятелите на Сирия, обединила около СНС близо 60 международни делегации.

От своя страна, Ливанската комунистическа партия зае особено предпазлива позиция – макар от време на време да публикува в печатните си органи статии на сирийски опозиционери, например на Мишел Кило (който не принадлежи към СНС), тя все пак се въздържа от участие в протестите, които от година се организират пред сирийското посолство в Бейрут. Още повече че тя понякога се оказва под критичния огън на ливанската крайна левица, тъй като част от ръководството ѝ все още е приближено до сирийската партия „Народна воля“ на Кадри Джамил. Като член на „легалната“ опозиция той се включи в новото правителство на Рияд Хиджаб, а през юни 2012 г. Ал Асад го назначи за вицепремиер и министър на икономиката.

Част от арабските левици често са по-благосклонни към пътя на реформите. Според тях решението на сирийския конфликт трябва да бъде политическо, а не военно. Заключение на Арабската националистическа конференция през юни в Хамамет, Тунис, на която присъстваха около

200 участници, представители на националистически, леви (8) и в по-малка степен на ислямистки арабски формации, отразява тази позиция. Документът претендира да е възможно най-консенсусен. Той признава правото на сирийския народ „на свобода, демокрация и мирна промяна на властта“ и едновременно с това осъжда „насилието, откъдето и да идва то“, като по този начин приравнява режима и въоръжената опозиция и ги призовава да започнат диалог в рамките на Плана за възстановяване на мира, предложен през март 2012 г. от пратеника на ООН Кофи Анан.

Ако за част от радикалните арабски левици перспективата за революция е в дневния ред за Сирия, друга значително по-влиятелна част доброволно се е отказала от нея и не желае брутално падане на режима. За нея причината за противоречията се таи във водената безименна студена война. Страхът от непознатото и от една следасадска Сирия, която се е помирила със САЩ и се е съюзила с държавите от Залива, е много по-голям от страха режимът да се запази.

От друга страна, Сирия си остава нещо като Янус в очите на левите арабски борци.

(1) Този всекидневник публикува в продължение на година *Mond diplomatik* на арабски като притурка.

(2) Ibrahim Al-Amin, „Pourquoi Khaled Saghieh a-t-il quitté Al-Akhabar?“ (Защо Халед Сагие напусна *Ал Акбар*?) (на арабски), *Al-Akhabar*, Бейрут, 21 август 2011.

(3) „Syrian crisis: There's a crowd“ (Сирийската криза. Има цяла тълпа), *Al-Akhabar English*, 12 юни 2012, <http://english.al-akhbar.com>.

(4) „The right to resist is universal: A farewell to Al Akhabar and Assad's apologists“ (Правото на съпротива е универсално: сбогом на *Ал Акбар* и апологетите на Асад), *Al-Akhabar English*, 20 юни 2012.

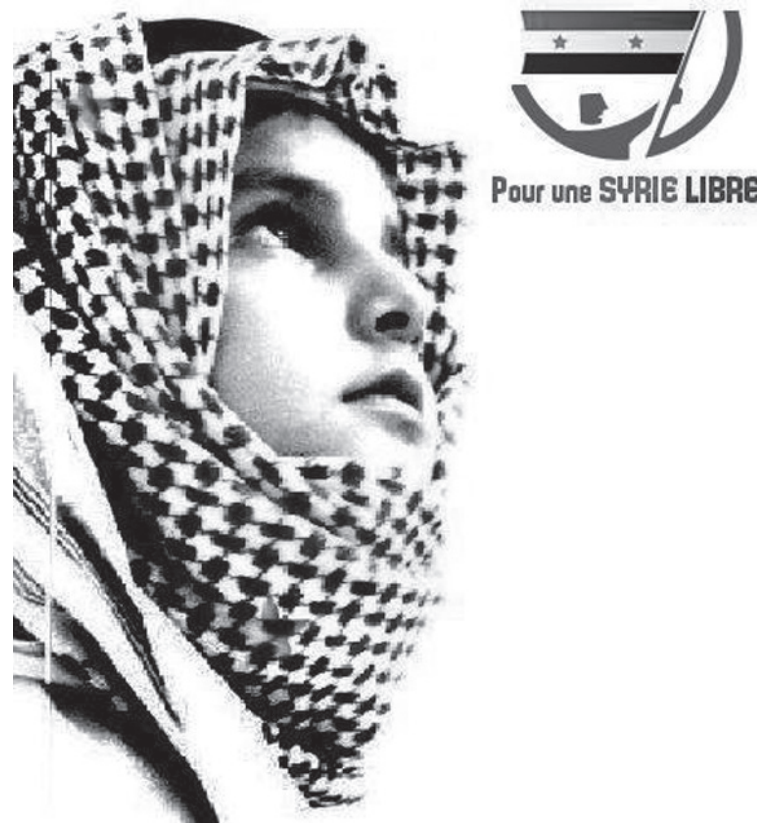
(5) Бивш член и ръководител на Организацията за комунистическа дейност в Ливан, Фавваз Трабулси преподава история в Lebanese American University (Ливанския амери-

кански университет) в Бейрут.

(6) Основан през лятото на 2011 г., Сирийският национален съвет държи сегашното си в Истанбул, Турция. Той обединява важни партии от сирийската опозиция, сред които и „Мюсюлмански братя“.

(7) „Les partis nationalistes et de gauche affirment leur refus de l'ingérence étrangère dans les affaires arabes“ (Националистическите и левите партии потвърждават отхвърлянето на чуждестранна намеса в арабските дела), *Nida Al-Watan*, Аман, април 2012.

(8) Освен баасистките и на сърските формации, Арабската националистическа конференция включва и други леви политически партии, като мароканската Обединена социалистическа партия, Народния фронт за освобождение на Палестина и Йеменската социалистическа партия.

*Изследовател във Френския институт за Близкия изток в Бейрут.

И ИСЛЯМИЗЪМ

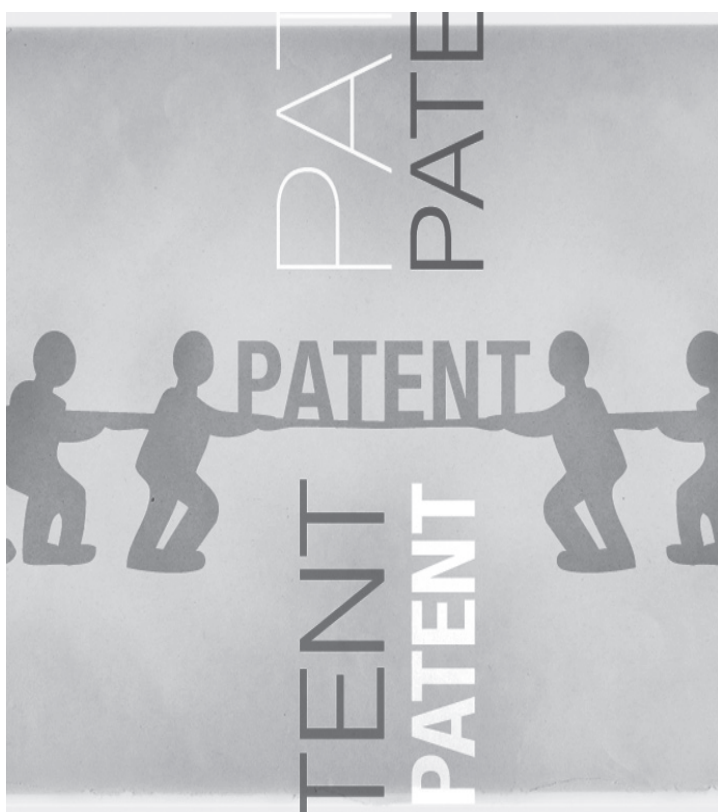
левици

Малко от тях не признават, че режимът е авторитарен и репресивен, но и до днес гласовете в защита на режима и срещу международните санкции, на които той е подложен, отразяват една от най-дълбоко вкоренените идеологически основи на арабските левици – парадигмата за продкрепа на Третия свят и против империалистите. При едните това чувство е уравновесено от привързаността към народния характер на бунта, при другите, напротив, то е подтиснато от факта, че конфликтът става все по-международен.

На всичкото отгоре ислямистката динамика, отприщана от „арабската пролет“, която в Мароко, Тунис и Египет доведе до подстъпите към властта сили, произлизащи от „Мюсюлмански братя“, без съмнение създаде у част от левиците усещане за връщане на махалото. Арабските бунтове вече също предизвикват страх, защото могат да доведат до ислямистка хегемония. Също като „Мюсюлманските братя“ в Египет и Йордания, движението „Възраждане“ в Тунис се проявява като пламенен защитник на сирийската опозиция. Позицията на голяма част от арабските левици по сирийския въпрос отразява и собствената им конфронтация със силите на политическия ислям. Ето защо парадоксално, но всъщност поради страх от несигурното бъдеще, партиите, които често се обявяват за „революция“ и „прогресизъм“, някои дори за марксизъм, предпочитат решението за Сирия да бъде взето чрез преговори и постепенен преход.

Никола До-Пуяр

LE MONDE DIPLOMATIQUE
Превод Десислава Николова

СИСТЕМА, КОЯТО ВРЕДИ
НА ИКОНОМИКАТА И ОБЩЕСТВЕНИЯ ИНТЕРЕСНадпревара за
патенти, премия за
прахосването

Горчива победа за компанията „Самсунг“ в съдебния ѝ конфликт с „Епъл“ – британското правосъдие заключи, че таблетът ѝ не плагиатства този на „ябълката“, понеже не бил „толкова атрактивен“. „Войната на патентите“ ще продължи, поглъщайки милиони долари, под претекст че защитава нововъведенията. Но нима не съществуват и други средства, с които да се насърчава изобретяването на полезни вещи?

ДИЙН БЕЙКЪР*

ВРАЗГАРА на една безпрецедентна икономическа криза от Втората световна война насам кандидатите за американските президентски избори си съперничат дръзко, за да гарантират съживяването на икономиката. Не липсват предложения в областта на финансите, новите технологии, данъчното облагане, екологията. Една институция обаче не привлича особено вниманието им, макар да е сред основните пречки за подема – патентната система.

Сегашното функциониране на системата е просто: правителството дава монопол върху даден продукт или метод на неговия изобретател за определен период от време. Първоначално тази защитна мярка целеше да насърчи изобретателността на предприятия и физическите лица. Като безспорен източник на мотивация тя спомогна за много забележителни открития. И все пак, перспективата за получаване на монопол благоприятства също така опортюнистичното поведение без никаква мисъл за социалните ценности. И колкото поголеми печалби се очертават, толкова по-разпространено става това поведение.

Във фармацевтичния сектор например разходите за патенти утежняват цената на лекарствата, за които се възстановяват парите на па-

циента, с близо 300 милиарда долара годишно (или 244 милиарда евро, което представлява малко под 2% от американския брутен вътрешен продукт). Но това не е всичко – този механизъм, смятан за двигател на изобретателността, най-често се отразява катастрофално на здравето на пациентите. Производството на лекарства, за които се предвижда възстановяване на разходите, страда значително от монопола, тъй като определянето на цените от страна на притежателите на патенти не е регламентирано. Така лекарства могат да бъдат продавани за няколкостотин долара, въпреки че биха стрували много по-малко на един наистина свободен пазар. В някои извънредни случаи, както за новите лекарства за лечение на рядко срещани форми на рак, се случва цените да надвишават хиляда долара.

Пряката последица от този механизъм е, че огромната пропаст между цената и разходите предоставя само за най-богатите достъпа до определени молекули, които, ако нямаше патенти, щяха да бъдат достъпни за всички. И дори когато пациентите са осигурени, възстановяването на разходите за дадени скъпоструващи лекарства често е истинско предизвикателство или пък си е чиста загуба на време и енергия за тежкоболните пациенти и техните семейства.

Обикновено съдебно оръжие

ВОДЕНИ от надеждата да си осигурят щедри ренти, някои фармацевтични фирми могат да изпаднат в грех поради прекален оптимизъм, когато гарантират безвредността и ефикасността на продуктите си. Един неотдавнашен пример за това е „Виокс“, изключително разпространено лекарство за лечение на артрит, за което се оказва, че

може да е опасно за хора със сърдечни проблеми.

И накрая, патентната система насърчава предприятията да съсредоточават изследванията си върху продукти, които могат да бъдат защитени. На 20 март 2012 г. *Ню Йорк Таймс* разкри, че аспирият може да намали с 30% вероятността от развиване на тежка форма на рак (1). На следващия ден същият вестник публикува статия за транексамовата киселина, молекула, намаляваща много бързо кървенето. Тъй като и в двата случая

разходите за изследвания не могат да бъдат компенсирани от рента, основана на патент, фармацевтичната индустрия пренебрегва тази потенциална възможност за голям напредък на медицината.

В други браншове на икономиката, като например новите технологии, нерядко се случва патентите да служат преди всичко за подклаждане на скъпоструващи съдебни битки, при които обаче не

става въпрос за нововъведения, а просто за спечелване на оръжие за сразяване на съперниците. Така „Гугъл“ наскоро купи „Моторола Мобилити“ за 12,5 милиарда долара (около 9,8 милиарда евро), за да сложи ръка върху многобройните ѝ патенти. Според специализираната преса интернет гигантът се интересувал от това богатство само доколкото то щяло да му послужи при процеси срещу конкурентите (2).

Финансиране на нововъведенията
по друг начин

ЗА компании като „Епъл“, „Самсунг“ или „Гугъл“ е обичайна практика да си отправят взаимни нападки за нарушаване на патентното право при всяко пускане на нов продукт на пазара. Каква е целта? Съдът да издаде заповед, която да забави продажбата на продукта с няколко седмици и дори месеци – ценно време, през което може да се спечелат пазарни дялове. „Гугъл“, който беше поизостанал в надпреварата за патенти, тъй като без съмнение притежаваше по-малко в сравнение с конкурентите си, вече навярно ще навакса забавянето си благодарение на покупката на „Моторола Мобилити“.

Повечето изобретения не изискват никаква специална закрила. Създаването на нововъведение в силно развиваща се област предлага достатъчно предимства и не е нужно към това да се прибавя и юридически монопол. При тези условия защо да не се поинтересуваме от другите налични механизми за насърчаване на изобретателността?

Понеже съществуват и други средства за финансиране на нововъведенията (3). Джоузеф Стиглиц, носител на наградата за икономически науки на Шведската банка в памет на Алфред Нобел, и други изследователи предложиха въвеждането на система от възнаграждения давани от правителството, което да купува патентите за

лекарства и да ги поставя в общественния сектор. Би могло също да се предвиди значително увеличение на прякото обществено финансиране на изследователската дейност, чиито резултати и открития ще принадлежат в този случай изцяло на общественния сектор. Американското правителство, например, инвестира всяка година 30 милиарда долара (около 24 милиарда евро) за изследвания в областта на биологията и медицината чрез Националните институти по здравеопазване (National Institutes of Health), чиято дейност е световноизвестна и им е донесла няколко Нобелови награди. За всяка индустрия лесно могат да се намерят подходящи механизми.

Създадената през XV век патентна система не отговаря на икономиката на XXI век. Ако не съумеем да я реформируем, ще платим твърде висока цена.

(1) Roni Caryn Rabin, „Studies link daily doses of aspirin to reduced risk of cancer“ (Изследвания свързват ежедневните дози аспирин с намаляване на опасността от рак), *The New York Times*, 20 март 2012.

(2) Marguerite Reardon, „Google just bought itself patent protection“ („Гугъл“ си купи патентна закрила), 15 август 2011, Cnet.com

(3) Bk. Hervé Le Crosnier, „Elinor Ostrom ou la réinvention des biens communs“ (Елинор Остром или преоткриването на обществените блага), *Puces savantes*, 15 юни 2012, <http://blog.mondediplo.net>.

* Икономист, съдиректор на Центъра за икономически и политически изследвания, Вашингтон.

Лас Вегас – висш стадий на Съединените щати

(От стр. 1)

Подобно на централните алеи на колониалните изложения от миналото, от двете страни на които метрополиите изграждаха павилиони в туземски стил, „Стрип“ позволява триизмерна прослава на „имперската република“. Претъпкан денем и нощем, задръстен от върволици туристи и коли, той наподобява дълъг коридор, в който пешеходни прелези и покрити галерии канализират потоците. Между игралните зали и атракциите минувачът е въвлечен в един водовъртеж, изпълнен с неонов светлини и примигващи реклами, през безкрайни търговски безистени. Ароматизиращи пръскалки разпръскват химически благовония. Вкопани в стените, скрити в дънерите, малки високоговорители неуморно преповтарят дебилни брътвежи и патриотични тропари – „Бог да благослови САЩ“. Не се надявайте да се отбиете в бар, за да отдохнете – тезгяхът ще бъде окупиран от покер машини. Никой момент, никое място не предлага безметежно блуждаене на духа. Тоталният спектакъл разсейва, обсебва и дезориентира сетивата. Паяжината на града опрличва и направлява движението на телата, удавя индивидите в анонимното множество.

Атракциите не притъпяват чувството за самота. Откъсване от тълпата и прикритие предлагат само казината. На техните маси играчите на покер се скриват под качулките, зад слънчевите си очила, в бръмчащото безмълвие на уокмените. На няколко крачки е царството на хайтека: играчи забиват бездушен поглед в деколтето на холограма с женски черти, раздаваща виртуални карти. Рулетка, колело на щастието, „колективни“ игри, казиното е алегория на един свят, в който всяко общуване и солидарност са осъдени на провал, остават единствено самотата и антагонизмът. Всеки играч, обсебен от смътното си влечение, няма нито партньор, нито противник, освен случайността и вероятността.

Не се самоубиват играчите, а жителите

„В щата Невада делът на хората с психическа зависимост от хазарта е 6% – тройно повече от средния за страната“, твърди г-жа Керъл О’Хейр, директорка на Съвета по проблемите на хазарта на щата Невада, частна организация, сътрудничаща с държавата. В тишината на вечерния здрач, далеч от тълпата, двадесетина играчи, мъже и жени на различна възраст, са си дали среща пред вратата на малко помещение, в което са подредени маси под формата на U и един хладилник. Тук, както на петнадесетте срещи, провеждани в същия момент в града, ритуалът е същият. Най-напред религиозен прочит на книжката, в която са записани заповедите на сдружението. След това – припомняне на тези заповеди, правото на изказване се разпределя поравно между участниците. Настъпва най-сетне времето на споделянето. Разкази за фалити и семейни недоразумения, кавги и раздели, на опустошен, безнадежден, провален живот. После – утехата от присъствието на хора, които те разбират. След приключване на срещата членовете на „Анонимните играчи“ се събират отвън, облегнати на перилата. Като че тук възстановяват подобие на общност. Зад тях блещат електрическите светлини на „Стрип“. Последна цигара и се разделят до следващия ден.

Процентът на зависимостта от хазарта не е единствената статистическа аномалия. Съвпадение или не, но Лас Вегас притежава и друга характеристика – процентът на самоубийствата в града е сред най-високите в Съединените щати. Тези два показателя са в противовес с празничния облик на града, като че ли изваждат наяве усещане за отчужденост. Организацията на градското пространство далеч не е само пасивна среда, а определящ фактор за това чувство.

Безпаричните прииждат тук, в буйната растителност на пластмасовата савана и фините гипсови орнаменти на палатите. Но с изключение на декорите, тук няма нищо от разкоша и блясъка на сцените, запечатани върху кинолентите. Нито предизвикателно разголените женски тела, нито безупречните смокинги, нито Стивън Содърбърг и неговите герои в екстравагантни пози (*Бандата на Оушън*), нито Мартин Скорсезе и неговите персонажи със залезани прически (*Казино*). Виждат се само бейзболни шапки, широки тишъртки с цветовете на националния флаг, подкъсени крачоли, под които се показват голите глезени. И миризма на студен тютюн.

Мястото прилича на промишлено предприятие, с подредените редици от машини и рационализираното пространство на конвейера. Проблясващите гирлянди и звънът на автоматите напомнят за кънтежа на ковашки цех и искрящите отблясъци на електрожениите. Всеки играч си е на мястото. Всеки се мъчи да спечели заплатата си с късмет. Безизразни физиономии, автоматични движения, отработени рефлексии. Пръстите са залепени за клавиатурите, очите втръпени в екраните. Телата се сливат с апаратите. Сменният майстор, преоблечен като охранител, осигурява реда в производственото хале. Под наблюдението на стотици камери той следи за спазването на темпото, за доброто функциониране на автоматите, за равномерното протичане на производствения процес.

Разбира се, причините за самоубийствата са най-различни. Г-жа Линда Флат от Службата за предотвратяване на самоубийствата в Невада споменава за „трудния достъп до медицинско обслужване, по специално при психично болните, още по-усложнен при сегашното оряване на бюджета, и лесния достъп до огнестрелни оръжия“, фактори типични за американското общество. Обрисова географията на самоубийствата в щатите, където броят им превишава средната стойност за страната, описваща дъга от Аляска до Ню Мексико през Скалистите планини. Но в този „пояс на самоубийствата“ Лас Вегас заема изтъкнатото място. „От няколко години сме сред петте града в Съединените щати, където най-много хора слагат край на живота си“, подчертава Майкъл Мърфи, съдебен лекар в окръг Кларк, към който принадлежи агломерацията Лас Вегас. Приема ни в офиса си сред декори, взети от сериен телевизионен филм – на стената диплом от Федералното бюро за разследване (ФБР), снимки на децата му на монитора на компютъра, където г-н Мърфи, около петдесетгодишен, забавен и жизнерадостен събеседник, играе ролята си до съвършенство. Под неговия скалпел дефилира траурният кортеж на умрелите от насилствена смърт в окръга: „Хората мислят, че най-често се самоубиват туристите

и играчите. Всъщност болшинството са местни жители.“

Представите, свързани с Лас Вегас, не съдържат нищо от тази болезнена реалност. Ореолът от образи, който излъчва градът, привлича всяка година все повече нови жители. От двадесет години насам напливът на имигранти към Невада е най-висок в национален мащаб, а град Лас Вегас е основният печеливш от това. Между 2001 и 2010 г. населението му нарасна от милион и половина на два милиона жители (1). Структурата на пазара на труда стимулира демографския ръст, предвид силното търсене на слабо квалифицирани работници в динамичните сектори на строителството и хотелиерството, което допринася за превръщането на града на хазарта в Елдорадо за безработните.

Данъците са твърде ниски, за да бъдат финансирани обществените услуги

„Когато хората се преместват тук, те по-често от другаде се установяват с намерение за нов старт, казва г-н Мърфи. Но не им е нужно много време да разберат, че положението им е също толкова тежко, колкото и преди.“ На всичкото отгоре мечтите на много от тях са провалени от краха на жилищното строителство, който подкопа основите на градската икономика. Стивън Браун, професор

От 2006 година насам цените на недвижимите имоти спаднаха с 60,5 % (3). Като се почне от призрачните градски покрайнини, където блуждае споменът за средната класа, за която предприемачите бяха предназначили тези жилища, и се стигне до отдалечените от центъра гета на Лас Вегас, навсякъде кризата е оставила своя отпечатък в камъка. Същите заковани дъски, забраняващи достъпа до заповираните къщи, същите табели „Продава се“, окачени в градините. Г-жа Деси Колман, 55-годишна, живее в едно от тези мизерни поселения на северните квартали, където градът изглежда в процес на „баракизация“. Около един филиал на „Армията на спасението“, между магистралата и гробището „Удлоун“, стотина бездомници, преживяващи върху изоставен терен, са опънали палатки на възвишението до „Вегас Драйв“. Недалеч от там жители секат с брадва дървета от градините си, за да направят цепеници за огрев, а на прага на една врата се организира битпазар на бедните – вехтошарница от преоценени предмети, канале, изложено на тротоара. „Тук, както и в други квартали, много хора загубиха къщите си, разказва г-жа Колман. Един от братовчедите ми, на съседната улица, например... И всички бяха засегнати. Освен богатите!“

Все по-широкото прилагане на запор върху недвижимите имоти (4) доведе до отслабване на междусъседските взаимоотношения. Принудител-

по икономика в университета в Лас Вегас, напомня, че „с 13,5% безработица Лас Вегас е на първо място сред градовете с подобни размери в Съединените щати“. Кръгът за размисъл на „Брукинг институтън“ отбелязва, че в сравнение със стоте най-големи метрополи в страната тук ръстът на безработицата е най-голям през последните три години (2). Едно влошаване, което съдебният лекар тълкува... по свой начин. „От две години насам наблюдаваме пиково нарастване на самоубийства-убийства [когато лицето убива своята съпруга или съпруг, преди да сложи край на живота си]. Сблъскваме се с два вида случаи, уточнява той. Има хора, които са загубили всичко и не знаят къде да отидат. Обикновено те са над 50 години. И тези, които са вече изтощени и не се чувстват способни да поемат издръжката на партньора си, най-вече ако той е тежко болен. Не мога да го докажа, но съм дълбоко убеден, че в повечето случаи тези самоубийства са свързани с икономическата криза.“

ното заминаване на част от жителите задълбочи социалната аномия, резултат от и без това значителното текучество на населението (5). В Лас Вегас 91% от жителите са преселници от друг щат, а 45 % имат намерение да се преместят (6). На изток от града цели квартали от

(1) „2011 Las Vegas Perspective“ (Пепснек-мува за Лас Вегас - 2011), Metropolitan Research and Association, Лас Вегас.

(2) Global Metro Monitor, „The Path to Economic Recovery“ (Пътят към икономическото възстановяване), Brookings Institution, Вашингтон, 2010.

(3) Между четвъртото тримесечие на 2006 г. и първото тримесечие на 2011 г. средната стойност за стоте най-големи метрополи беше 26,5%, което класира града на 98 място.

(4) Техният брой се увеличи от 1493 през 2006 г., 7941 през 2008 г., 6784 през 2009 г. и 7675 през 2010 г. Източник: „2011 Las Vegas Perspective“, цит. същ.

(5) Процентът на текучество по отношение на местоживеенето, което се измерва със средния процент на промяна на адресите на жителите, е особено голям в САЩ – около 15%, срещу 8% във Франция.

(6) Robert Futrell et al., Las Vegas Metropolitan Area Social Survey, 2010 Highlights, Университет Невада, март 2010.

каравани свидетелстват за свръхвисоката мобилност на част от американското население. Робърт Шофилд, управител на „Роял Мобайл Хоум Парк“, смята че в града има тридесет и пет хиляди такива жилища. Между 237-те обитатели на неговия паркинг, повечето са „пенсионери и работещи с доходи под средните“. Голям брой пенсионери живеят по този начин по собствено желание, докато хората в трудоспособна възраст водят чергарски живот по принуда, поради редуващите се кризи. Всъщност „никой не е местен“, констатира г-н Мърфи и добавя: „Високият процент на самоубийства вероятно се дължи също и на това, че хората живеят в изолация, че в случай на затруднение им липсва подкрепата на близък човек, че междусъседските взаимоотношения са много слаби. Много голяма част от жителите нямат на кого да разчитат в случай на тежък проблем.“

Урбанизацията не позволява превъзможването на градската самота. Напротив, тя засилва последиците ѝ. Според Мат Рей, професор по социология в университета „Темпл“ във Филаделфия, автор на няколко статии за самоубийствата в Лас Вегас, „високият демографски ръст не бе придружен от създаване на местни културни центрове или училища например. Тези средища биха позволили да се създадат обществени връзки, да се улесни съвместният живот. Тяхната липса е разрушителна за градското общество.“ Причината за този пропуск? „Твърде ниският процент на данъчно облагане, който не позволява на градската управа да финансира подобни средища.“ И наистина, щатът Невада и градът Лас Вегас прилагат една от най-ниските данъчни ставки в САЩ – никакъв данък върху доходите, нито данък наследство, нито корпоративен данък. Ако към това прибавим разпуснатите нрави – хазарт, проституция, алкохол, женитба-развод, Лас Вегас се очертава като лабораторен пример на ултралибералния град.

Разчленяване на пространството, разчленяване на времето

Под строгия контрол на рейтинговите агенции (7) градската управа заложи на „шокова стратегия“, за да ускори либерализацията на икономиката (8). От 2008 г. насам всички публични разходи бяха орязани: - 43,6% в администрацията, - 27,2% в правосъдието, - 23,6% в културата, - 9,8% в сигурността. Бяха затворени училища и спортни центрове. Финансирането на обществени строежи бе намалено наполовина. Градските власти предпочитат отсега нататък да разчитат на публично-частното партньорство, както при преустройството на централната зона на града, чиято цел е да се създаде един засега несъществуващ център. В момента зоната, в която се съсредоточават туристи от цял свят, е „Стрип“, но това не е място за срещи между жителите. Засега няма такова нито в града, нито в предградията.

Пресичането на предградията прилича на упражнения по ритмика – безкрайно повторение на формите. Редците и колоните, в които са подредени къщите, успоредни и перпендикулярни на пътната мрежа, изграждат територия, гарантираща самотата на жителите, като затварят пространствата и не позволяват създаването на транспортни артерии. От двете страни на главните улици бариери ограждат парцелите и ги принуждават да заобикалят. Насипи, кули, стени. Дори решетки. Америка възстановява формите и функциите на средновековната архитектура. Укрепленията около затворените общности, накинчени с наблюдателници, разредтават градската среда. В тези квартали на частни резиденции е невъзможно да проникнеш без покана, без охраната да е проверила номера на колата и получила телефонно потвърждение от собственика. Сегрегацията е разделяне на различията, но и агрегация на прилики. Всяка клетка, всяко отделно островче се стреми към изолиране от останалите. Тук са пенсионерите, по-нататък работещите. А декласираната средна класа е там, където по стените може да прочетете: „Къщата ви е запорирана? Мъчно ви е? Елате да посетите нашата жилищна сграда.“

В бледата светлина на супермаркет „Уолмарт“ шетат служителите, бродят шепя клиенти. Четири часа сутринта е. Отворените денем и нощем казина налагат своя ритъм на всички дейности в града. Работното време на магазините е съобразено със смените на крупиещата и камериерките. В кухнята на ресторантите пиковите часове са отдавна забравени. Тук цари атмосфера на постоянно очакване. Редки клиенти постоянно се редуват и приключват вечерята си сами на масата. „Лас Вегас е градът, където всичко е отворено 24 часа в денонощието! Обожавам това!“, възкликва г-н Буч, 61-годишен, родом от града. „Искам да си купя нещо в два часа след полунощ? Отивам! Искам да отида на ресторант в три? Отивам! Тук можеш да отидеш където искаш, когато искаш.“ Безумната архитектура на Лас Вегас е основана на непрекъснатото използване на времето. В този град, където работата на три смени е стил на живот, експроприираните граждани са лишени от местата и моментите, които споделяха заедно.

Както отбелязват архитектите Робърт Вентури и Дениз Скот Браун, на „Стрип“ „практически всичко е реклама. (...) Голямата реклама изтъква, за да насочи водача към магазина, а по-нататък, върху огромни пана, надвесени над магистралата, националните производители хвалят брашно за сладкиши и перилни препарати. Графичният знак в пространството се е превърнал в архитектура на този пейзаж.“ (9) Градоустройството на Лас Вегас излага на преден план триумфа на консуматора, докато служителите, като тези на „Уолмарт“ или на казината, са оставени в задния двор на градската икономика.

Новата икономика на третичния сектор, представляваща днес огромно

то мнозинство от работните места в САЩ, издигна консуматора до ранга на ново действащо лице в общественото развитие. От световен производствен център САЩ постепенно се превръщат в обикновено пространство на консумация. Но в това общество, където консуматорският консенсус изглежда замества класовите антагонизми, трудещите се не са изчезнали. От 1990 г. насам развитието на хазартната индустрия доведе до изграждането на нови казина, едни от други по-гигантски. Няколко стотици или хиляди служители са събрани на едно и също работно място. Докато динамиката на заселване клони към разпръскване на жителите на градовете, новата география на наемния труд образува по протежението на „Стрип“ концентрации, благоприятстващи изграждането на безпрецедентни форми на синдикална организация.

Между 1950 и 1980 г. „Лас Вегас беше един от градовете, в които синдикатите имаха карикатурната репутация на корумпирана и мафиотска структура“, от която работодателите не се колебаеха да се възползват, за да възпрепятстват тяхното разрастване, отбелязват социолозите Рик Фантейджа и Ким Вос (10). През този период служителите обраха негативите от функционирането на американските профсъюзи, което поставя статута и заплатите на наемните работници в зависимост от децентрализирани споразумения на работното място между работодателя и служителите. Корупцията на синдикатите и репресивният подход на работодателите доведоха до пропукване на местната солидарност.

Безпрецедентни форми на профсъюзна дейност в казината

Необходимо бе време за изграждане и организиране в южните щати (Сънбелт) на „работническо движение“, сравнимо по мощ със съществуващото в градовете на Средния Запад. Движение, способно да се противопостави на спада на трудовите възнаграждения, при който заплатата се замества с кредит, а условията на труд се поставят по-долу от „свободата“ на консуматорите. В офисите на секция 226 на „Кълинъри Уъркърс“ (ресторантски служители) председателката на профсъюза г-жа Джеоконда Аргуейо-Клайн си спомня: „В началото на 80-те години на XX век бяхме в тежко състояние и служителите на казината срещаха проблеми с дирекцията. Тогава те почувстваха необходимостта да се организират и да се борят.“

Завоят се очертава в началото на 80-те години. „През 1984 г. вдигнахме много голяма стачка с участието на осемнадесет хиляди служители. През следващите години се постаряхме да създадем комитети във всяко казино. Впоследствие, през 1991 г., избухна стачката във „Фронттиър“. Тя продължи шест години, четири месеца и десет дни.“ Започнала по време на преговарянето на колективния договор на служителите от хотела, тази стачка е най-продължителната и една от най-

значителните в САЩ след 1945 г. – двадесет хиляди стачкуващи манифестират по „Стрип“, поход от петстотин километра през пустинята Мохава. Това позволява медиатизацията на тяхната кауза (11). И накрая, победата през 1998 г. Битка, която „показва на предприятията, че служителите са способни да се организират, че знаят за какво се борят и че са единни в борбата за доброто на семействата си, за достойни условия на живот“.

В Лас Вегас синдикализмът е единствената надежда за възпиране на логиката на експлоатацията. „Вижте примера със „Стейшън“, продължава г-жа Аргуейо-Клайн. В това казино служителите решиха да се организират, защото там можеш да работиш тридесет години и да не получиш пенсия. Няма сигурност за работното място, дължен си да плащаш сто долара месечно за здравна застраховка. Можете да видите разликата между статута на тези служители и този на нашите членове. Тя е много голяма.“ Днес 90% от служителите в казината членуват в профсъюз. „Кълинъри Уъркърс“ наброяват петдесет и пет хиляди члена, т.е. пет хиляди по-малко от 2008 г. Вярно е, че икономическата криза засегна икономиката на Невада, казва в заключение г-жа Аргуейо-Клайн, но нашите членове са защитени. Продължават да са пенсионно осигурени и да разполагат с безплатна здравна застраховка за себе си и за семействата си. Всичко това не се промени с рецесията. Служителите запазиха сигурността за работните си места. Профсъюзът образува около тях нещо като защитна преграда.“

Подобно на Детройт в миналото, по времето на голямата индустрия, Лас Вегас в ерата на икономиката на услугите се проявява като борчески град със силно развито профсъюзно движение. Отвъд приватизираната сценография на своята територия, извън фалша и кича на псевдоконсенсуса той може би разкрива модерността на американското общество – духът на съпротива и склонността към колективни действия, надживели всички опити за смазване на солидарността между хората на труда, всички намерения за превръщане на обществената раздробеност в принцип за организация на пространството и обществото. Настанени в средата на пустинята, сред червени възвишения и морави хълмове, тези трудещи се, изправени пред пустошта и вятъра на историята, са може би пионерите на един нов модел?

LE MONDE DIPLOMATIQUE
Превод Станимир Делчев

(7) Las Vegas Sun, 26 януари 2011.

(8) Naomi Klein, „La Stratégie du choc. La montée d'un capitalisme du désastre“ (Шоковама доктрина. Възходът на капитализма на катастрофите), Actes Sud, Apr, 2008.

(9) Robert Venturi, Stephen Izenour et Denise Scott Brown, L'Enseignement de Las Vegas (Урокът на Лас Вегас), Mardaga, Брюксел, 2008. (Първо издание: 1972).

(10) Rick Fantasia u Kim Voss, Des syndicats domestiques. Répressions patronales et résistances syndicales aux Etats-Unis, (Опиомени профсъюзи. Работодаателски репресии и профсъюзна съпротива в САЩ), Raison d'agir, Париж, 2003.

(11) Pak tam.

Притча за котката на Фелипе Гонсалес

(От стр. 1)

УТРОТО на 4 февруари 1988 г. в Мадрид беше доста студено. Ниските температури се усещаха на улицата, но не и в добре отоплената зала на Двореца на конгресите. Над хиляда предприемачи, поканени от Асоциацията за прогрес в управлението (АПУ), очакваха окуражителните думи на Карлос Солчага, министър на икономиката и финансите в социалистическото правителство на Фелипе Гонсалес.

И министърът рече: „Испания е тази страна в Европа, а навярно и в света, където могат да се спечелят най-много пари за най-кратко време. Не го казвам само аз – казват го борсовите съветници и експерти.“

Ръкоплясканията покачиха температурата до тропическа. Испанската социалистическа работническа партия говореше ясно и убедително – Испания беше страна, в която само глупците не могат да забогатеят или да живеят с убеждението, че са богати. Всяко съображение или възражение по основните правила в икономиката, по въпросите на етиката и социалната солидарност, по социалдемократическата идея за благоденствието или по евентуалната лява позиция за произхода на богатството можеше да бъде отчетено като преодолимо, незначително, несъществено препятствие по пътя към едно общество, чийто знак за самоличност щеше да бъде богатството. Придобито при това в кратък срок.

А как една страна може да попадне в капана на внезапно натрупаното състояние? Глобалната криза има вече много обяснения, дадени от икономистите, те изтъкват основното – капиталистическата система в своята цялост се е провалила. За специфичния случай на Испания обаче причините следва да се търсят в прехода от диктаторска националкатолическа държава към демократична държава, чиято максима беше: да теглим чертата и да започнем отначало.

В Испания всички дискусии се отложиха или се сведоха на несъдържателно ниво в името на присъединяването ни към групата на европейските демократични нации. Така бе пренебрегнат демократичният опит на републиката, дори с цената на самолишаването от исторически референт. Наложиха се начин на съществуване, основан не толкова на неистовото ни желание след присъединяването към НАТО да бъдем западници в Студената война, колкото на испанското културно проклетие, наречено *пикареска* (2). Котката, какъвто и да е цветът ѝ, трябва да лови мишки.

Хитрецът „пикаро“ може да ни се вижда смешно подъл тип, докато излапва гроздето на клетия слепец, но когато на всички нива такова хитруване се превърне във формула за посрещане на следващия ден и – което е още по-лошо – във формула за управление, резултатите са все същите. Злосторничеството съществува именно за да ни припомним зле стореното.

В Испания има нещо много зле направено, на което се набляга, и това е перверзията спрямо езика, за да се отдалечи той от действителността. Не случайно държавният тероризъм, провеждан в борбата срещу ЕТА през осемдесетте години, се назоваваше антитерористична политика. Не случайно и думата криза се подменяше със „забавяне на растежа“, а откупуването на частни банки се представя като „заем при най-добри условия“. От първия ден на прехода евфемизмът се наложи като основополагаща част от политическото говорене.

Три години преди падането на Берлинската стена, преди края на т. нар. реален социализъм в страните от Източна Европа, а и на несполучилото установяване на първия „нов международен ред“, Испания влезе в Европейския съюз. А думата глобализация се схващаше като вид врява. Без въобще да се мисли по какъв начин испанската държава ще се вгради в това ново статукво, как ще се включи в икономическата глобализация. И така, с убеждението за принадлеж-

ANTONIO SAURA. – „Въображаем портрет“, 1997

ност (след осмоза) към богатата част от човечеството испанската политическа класа като цяло и испанските икономисти – почти без изключение – не направиха и най-бегъл анализ на последствията от този факт, който по същество представляваше първа крачка към настоящата криза.

Когато най-силните световни икономики решиха, че по-слабо развитите страни трябва да се разраснат до огромен пазар, при условие че се конкурират с продуктите от Първия свят, нито един пророк от рода на Карлос Солчага не се замисли, че колкото и несправедливи и манихейски да са условията, наложени на страните от Третия свят, за да се конкурират, те ще породат нескончаема динамика – бедните ще започнат да продават с всеки изминал ден все повече на богатите и да се конкурират с индустриите от Първия свят.

С бързи темпове бедните страни започнаха да бележат изненадващ ръст и бяха наречени нововъзникващи икономики. Това, което можеше да бъде вид етика и справедлива репарация заради вековете на грабеж, не беше пропуснато от малцинството господари на огромната част от богатствата на индустриалните сили и те наложиха на държавите един икономически възглед, надхвърлящ политическите съображения. Решени да получат дял от зародилото се богатство в нововъзникващите пазари, те не се поколебаха да пожертват собствената си национална промишленост. Преместването на фабрики и производствени мрежи, шантажи от типа „няма да плащам данъци или си тръгвам“, като в случая с шведската „Волво“, принудиха страните от Първия свят да предприемат ограничителни мерки. По Държавата на благоденствието започнаха да се появяват първите пукнатини на (както изглеждаше) неизбежния демонтаж.

А си струва да се запитаме дали пък това е нов начин на действие на господарите на богатството. Не. Това не е новост в поведението на капитализма. Човекът, който успя да даде определение на това поведение много преди глобализацията да навлезе в икономическия и политическия речник, беше президентът на една далечна южноамериканска нация – Салвадор Алиенде. В своя реч пред Общото събрание на ООН на 4 декември 1972 г. той каза: „Изправени сме пред истински член сблъсък между големите корпорации и държавите. Послед-

ните чувстват намеса в своите решения – политически, икономически и военни – от страна глобални организации, които не зависят от нито една държава и които при съвкупните си дейности не носят отговорност и не се отчитат пред никой парламент, пред никоя представителна институция на колективния интерес. С една дума, цялата политическа структура на света е подкопана.“

Пазарът започна да действа като диктатура, а политиката, това отколешно изкуство на възможното, се превърна в състезание за излъчване на хора, които по-добре управляват интересите. Но не на държавите, а на Пазара. Всичко това обаче беше пренебрегнато от испанските политици. Така характерното за хитреца от испанската пикареска „презираю това, което не познавам“ ги вкара в абсолютен застой, вместо да противодействат на първите симптоми на кризата.

Няма испански политик, който би се поколебал, че туризмът е първата или втора испанска индустрия. Никой обаче не дръзва да признае, че туризмът е подвластен на чужди на човешката воля евентуалности и освен обогатяване на собственици на туристически заведения, поражда и комплекс за малоценност, който вреди на обществата, живеещи от туризъм. Не е все едно дали си жител на страна, водеща в технологичните новости, или на страна на сервитьори, готвачи и рецепционисти.

Присъединяването на Испания, заедно с Гърция и Португалия, към Европейския съюз, освен скъсване с изолираността и автаркията, означаваше и пари (под формата на присъединителни или подпомагащи развитието фондове), повече отколкото отпуснатите по плана „Маршал“ за цяла следвоенна Европа. През периода 2007-2013 г. Испания продължи да усвоява средства от фондовете в размер на 3,25 милиарда евро. И независимо че през осемте години управление на Аснар лозунгът „Испания върви добре“ беше догма, а правителството на Родригес Сапатеро уверяваше, че испанската икономика изпреварва италианската и доближава френската и че испанската финансова система е най-добрата на света, Испания не даде нито едно евро за десетте страни, присъединили се към ЕС през 2004 г.

Тази подробност трябваше да повиши бдителността на европейските ръководители по отношение на устойчивостта на испанската икономика. Това обаче не стана. Защото пазарите бяха открили, както в САЩ, много по-доходоносен бизнес от модернизацията на испанската производствена система – спекулацията с недвижими имоти и безконтролното предоставяне на ипотечни кредити.

Нито един испански политик или икономист не се загрижи, че през петте години преди кризата, започнала след фалита на банката „Лемън Брадърс“, нововъзникващите икономики като Китай, Индия и Бразилия се разрастваха с неудържим темп. Не ги трогваха усилията на малкото испански фирми с влияние в глобалната икономика да бъдат конкурентноспособни. Това им беше безразлично на фона на бързите печалби, които осигуряваше строителството, тухлата.

Корупцията нахлу в испанския политически живот, а тя е в самата същност на романа пикареска – аз ти обезпечавам предизборните разходи, а ти ме уреждаш с общинска земя, като обявяваш, че е предвидена за урбанизиране. Така се появиха гротески като призрачния град Сесеня – над 13 500 апартамента наред пустош, без вода, електричество и градска инфраструктура, построени благодарение на щедростта на банките, които преди да предоставят първите кредити на един неграмотен хитрец, наречен Пако ел Посеро (3) (посеро наричат каналджиите, които живеят от изпразнения), завишиха

(2) Жанр в испанския роман от XVI и XVII в., в който главният герой е хитрец, шмекер с тъмно потекло. (Б.пр.)

(3) Pácor el Posero (исп.) – прозвище на Франсиско Ернандо Контеррас, един от най-богатите испански бизнесмени. (Б.пр.)

изкуствено цената на земята и съответно стойността на апартаментите, които дори не фигурираха в проектите.

Примерът на Сесеня се повтори надлъж и шир по испанската територия. И естествено, строителството, тухлата, осигуряваше работа. Бившият премиер Родригес Сапатеро в едно от най-гротесковите си изявления увери, че между 2006 и 2008 г. в Испания били създадени повече работни места, отколкото във Франция, Италия и Германия, взети заедно. Премълча обаче, че заплатите са една трета от тези на работниците във Франция, Италия и Германия. Добре вървеше страната, много добре. Митът за марката „Испания“ се утвърждаваше като още една догма.

Производственият модел, зависещ от строителството като централна ос, корумпира не само политическия живот, но също културния и обществения. Стотици хиляди младежи се отказваха доброволно от правото на образование. Тухлата, строителството ги очакваха с разтворени обятия. Защо им е да полагат усилия цели пет години или повече, за да стават лекари или инженери, като могат да внесат първите си три заплати в банка или спестовна каса, да получат ипотечен кредит за 30 или 40 години и тутакси да си купят апартамент, кола, телевизор с висока разделителна способност (HDTV) и последно поколение айфон?

Няма страна, преживяла такова масово дезертиране от училищата за толкова кратък срок. Няма страна, пожертвала толкова ентусиазирано бъдещето си под лозунга „купи две“.

Тухлената треска и ширещата се корупция доведоха до построяването на летища, на които не е кацал самолет, високоскоростни влакови линии, на които не е стъпвал пътник, писти за „Формула 1“ на сред градовете, фараонски дворци на културата, в които гнездят птиците. Насред всичко това банките обявяваха най-благоприятните баланси в историята. Котката ловеше мишки.

Испания вървеше добре, пророческите слова на Солчага се сбъдваха – Испания беше най-добрата страна в света за печелене на пари в кратки срокове. И всичко това благодарение на един неизчерпаем природен ресурс, чиято цена се покачваше с всеки изминал ден – земята.

Бизнес културата в една страна се измерва с разнообразието на производството ѝ. Тухлата се зае да убие тази аксиома, а малките и средните предприятия насочиха производствените си линии почти изцяло към бума в строителството.

Може би най-голямото доказателство за интелектуалната немощ на испанските политически ръководители е в неразбирането, че нужният за обществото разказ трябва да е подчинен на аристовите драматургични правила: в него трябва да има завръзка, кулминация и развързка. На разбираем език това може да се преведе като неверие, че бъдещето е повторение на настоящето, а в икономиката се свежда до разбирането, че циклите неизбежно имат край. Испания е католическа страна и можеше да се очаква, че нейните ръководители ще хвърлят лек поглед към библейските времена. Така може би щяха да си спомнят, че в съня на фараона дебелите крави се превръщат в слаби и че непорочният Йосиф е разгадал този сън като предсещане за края на един икономически цикъл.

Когато започна бумът в строителството, всички политически и профсъюзни ръководители в Испания знаеха, че седят на буре с барут. С изключение на плахите гласове на Обединената левица обаче, които предупреждаваха за опасността, никой не се осмеляваше да настъпи опашката на котката. Котката трябваше да продължава да лови мишки, дори те да не съществуват.

В едно свое стихотворение Бертолт Брехт казва, че както народите трябва да сменят негодните си водачи, така понякога и водачите трябва да сменят народа. Разбира се, твърдението е цинично, но това навярно са изпитали и в Испанската социалистическа работническа партия, когато са узнали резултатите от изборите през миналата година – най-напред автономните и общинските, а после и общите. Първите крачки при посрещането на кризата бяха направени от правителството на Родригес Сапатеро. Преди това обаче той отричаше съществуването ѝ, защото идеолозите на свободния пазар го бяха убедили, че испанската икономика

е неуязвима. Първите мерки означаваха отказ от каквато и да било лява или социалдемократическа претенция в политиката на едно социалистическо правителство. Не беше направен нито един смислен анализ по отношение на обществото, за да се обясни ставащото, за да разбере гражданинът защо банките престават да отпускат кредити, защо малките и средните предприятия се сричат, повлечени от ефекта на доминото, и безработицата расте с всеки изминал ден, с всяка минута. А десницата, Народната партия, освен че провеждаше най-безотговорната опозиционна дейност, която някога се е виждала в една демократична страна, торпилираше плахите опити на правителството да спасява положението. Само че положението се очертаваше не само от нарастващите безпокойство и безпомощност на гражданите, а и от една необяснима потребност – „да се възвърне доверието на пазарите“. Тя пък се изразяваше в това пари от публичната хазна да се предоставят на банките, чиито каси – както стана и в САЩ – бяха пълни с токсични активи.

Последните месеци от управлението на социалистите приличаха на комедия, която бавно се преобразува в трагедия. От една страна, правителството орязваше заплати и предоставяше обществени средства на банките, а от друга, персонажи като настоящия министър на финансите и публичната администрация Кристобал Монторо не се притесняваха да заявяват публично „Да оставим Испания да се срине, ние ще я изправим“. Не по-зле играеше и Луис де Гиндос, днес министър на икономиката и конкурентноспособността, човекът на „Лемън Брадърс“ в Испания и Португалия. Той знаеше за проучванията на Федералния резерв на САЩ, обвиняващи американските рейтингови агенции, че са фалшифицирали информацията за стабилността на банката, която по-късно обяви фалит и повлече цялата финансова система, но не предупреди испанското правителство за мащабите на прииждащия потоп.

И така, докато социалистическото правителство орязваше социалните програми с евфемизма „необходимии преустройства“ или „изисквания, наложени от Брюксел“ и предоставяше пари на банките, безработицата нарастваше – от два на три милиона, на четири милиона, докато достигна днешните близо пет милиона незаети. Под крилото на сенките, в нощни доби и с коварство беше променена Конституцията, за да се установят нива на дефицит, непостижими, ако към икономическата не се прибави и друга криза – социалната, кризата на бедността. А тя вече поникваше на испанска земя – по земята, която не струваше толкова, колкото ѝ бяха определили банковите оценители.

По време на изборите липсата на обяснение за ставащото, подтикна гражданите към най-злокобния от всички въпроси: какви искаме да бъдем – граждани или потребители? Огромната част от обществото избра последното и повери смазващо абсолютно мнозинство на десницата.

А котката? Беше ли престанала да лови мишки? Или беше отворен нов килер за ненаситността ѝ. Испания изкара за продан публичния си дълг. С парите, получени от правителството, вместо да поддържат кредитни линии, които можеха да бъдат спасение за много дребни и средни предприятия, или да ревирират ипотечните кредити и да не пристъпват рязко към запориране на имуществото на неплатежоспособните, банките започнаха да изкупуват облигации с 3, 4 или 5% лихва. Спекулацията разчиташе на безценната помощ, оказана ѝ от държавата с обществени пари. Как се отрази кризата на испанската финансова система? Тя просто престана да печели толкова много. Но не престана да печели.

Съгласно икономическите правила на ЕС държавите са тези, които гарантират сериозността, устойчивостта и жизнеспособността на своите финансови системи, на частната икономика. Тази перверзия на капитализма позволява да се поддържат печалбите на спекулантите, но има ли проблеми или рискови ситуации, насреща е държавата с публичните пари, за да извади кестените от огъня.

Фискалните резерви се изчерпаха месеци след края на социалистическото управление, котката още изпитваше глад за мишки, и ето че се намеси Европейската централна банка. Тя отпусна заеми с 1% лихва, без ни най-малко да проучи реалната жизнеспособност на испанските банки, които ги усвояваха. А котката продължаваше да дебелее – с парите, получени с държавна гаранция при 1% лихва, те се захванаха да изкупуват още испански държавни облигации при 4, 5, 6 и 7% лихва. Да. Испания про-

дължи да бъде най-добрата в Европа и света страна за печелене на пари в кратки срокове.

В страната на евфемизмите погнусата от корупцията се нарича „отдръпване от политиката“. Докато Испания потъваше в тресавището на безработицата, изпълнителните директори и шефовете на банки и спестовни каси подготвяха оттеглянето си, като се „самонаказваха“ с обезщетения за милиони пред безстрашието на т. нар. политическа класа. Една социална класа защитава интересите си като такава, а испанската политическа класа защитава интересите на спекулантите в услуга на пазара. Има обаче изключения. Вярно е, че границата между двата свята понякога е пропусклива. Неслучайно бившият премиер Хосе Мария Аснар е „етичен“ съветник в империята „Мърдок“ и външен съветник на многонационалната енергийна компания „Ендеса“, бившият премиер Фелипе Гонсалес е независим съветник на „Gas Natural Fenosa“, а бившата социалистическа министърка Елена Салгадо също е картотекирана в „Ендеса“ като съветничка в чилийския филиал „Чилектра“, съучастник в най-тежките престъпления спрямо околната среда в Патагония. Страхотна котка, не спира да лови мишки.

В Испания, обратно на това, което се случва по други ширини, се страхуваме от утрото, защото зората ни води нови, още по-гъсти сенки. Правителството на Народната партия, вярно на същността на Мариано Рахой (напомнящ бюрократ от деветнадесети век, който носи ръкавели от черен плюш, за да запази безупречната белота на ризите си), управлява страната като синдик. Прикрито в абсолютното мнозинство, то се е превърнало в емисар на пазарите, дошъл да увеличи несигурността на гражданите, третирани като потребители в немилост. Всяка сутрин ни събужда с нов удар лапата на котката, която настоява да яде мишки, дори те да са в човешки образ. Орязване на образованието, орязване на здравеопазването, още уволнения, представени като „преустройства“, и пълно мълчание пред новите скандали за корупция, кражби, измами, извършени от институции като „Банкиа“ – банката, обявена за най-солидната финансова институция, която днес заплашва да взриви цялата финансова система.

„Банкиа“ се роди от сливането и последвалото преобразуване на множество спестовни каси. Стремежът им да бъдат „конкурентноспособни“ на пазара изключваше социалната функция на предишните каси, първите резултати бяха оптимистични и обнадеждаващи за вложителите в акции, но съвсем скоро се случи нещо необяснимо, балонът се спука и „Банкиа“ получи инжекция от 23,5 милиарда евро обществени пари, повече от целия бюджет за инфраструктура на испанската държава.

Предполагам, че всички сме виждали картината на banker, който се хвърля през прозореца по време на икономическия крах през 1929 г. В Испания обаче банкери като Родриго Рато – бивш министър на Аснар, бивш служител на МВФ и потенциален премиер (преди Аснар да предпочете за свой наследник Мариано Рахой), не скачат от никакъв прозорец по „Кастеляна“. Не и със заплатата от 2,184 млн. евро.

Така всеки опит да се разкаже какво по дяволите се е случило, какво Лукавия ни е подготвил сега и какво ще се случи утре, започва и свършва с призива на Карлос Солчага за корупция и изоставяне на етиката, който препраща към котката с неопределен цвят, по цитата на Фелипе Гонсалес.

Карл Маркс писа, че капитализмът съдържа семената на собственото си унищожение. Имал е предвид Англия, но ако днес седеше под слънцето на някой плаж в Марбея, а в нозете му бе котката, която лови мишки, навярно щеше да открие, че класическият капитализъм, опрян на експлоатацията, пораждаща принадлезна стойност, е далеч от самоунищожение. Той е приел невидимия лик, неуловимата плът и невъобразимата ненаситност на пазара. Навярно белообразният философ би се обадил по айфона си на своя колега Фридрих Енгелс и двамата заедно, по бермуди и под слънцето на Марбея, може би щяха да напишат: „Един призрак броди по света. Това е призракът на света, в който искаме да живеем, възможният призрак на възможното общество, в което желаем да вземем участие“.

Но докато този призрак не тръгне, проклетата котка ще продължава да лови мишки.

ЛУИС СЕПУЛВЕДА

LE MONDE DIPLOMATIQUE
Превод Татяна Маринкова

Майката и проститутката се завръщат

МОНА ШОЛЕ

ПРЕЗ последните месеци човек би си помислил, че френските кинодейци са си поставили за цел да покажат на младите момичета от средните и ниските класи как да избегнат съдбата, от която се страхуват – безсмислено или никакво образование, последвано от дълги години неблагоприятна работа за мизерна заплата. Естествено не става въпрос да ги насърчават да погледнат критично на ситуацията си – винаги е имало богати и бедни и винаги ще има. Това е постоянна величина в историята на човечеството. Или почти постоянна, тъй като надали има човек, който да не е забелязал, че напоследък бедните стават все победни, а богатите – все по-богати. Това може да породи съмнението, че някои политически механизми работят в полза на това състояние на нещата. Но да намериш причина да говориш за това, би било проява на недопустим популизъм, особено от страна на чаровна млада дама, какъв ужас! А и защо да се натоварваш с подобни изтощителни размисли, при положение че природата те е дарила с всичко необходимо, за да излезеш на печалба – младо, съблазнително и здраво тяло?

През миналия декември излезе филмът на Делфин и Мюриел Кулен *17 момичета*. Вдъхновен от истинската история на онези американски гимназистки, които през 2008 г. забременяха едновременно, филмът пренася сюжета във Франция, в град Лориан, и го пред-

ставя в силно идеализирана светлина. Режисьорките показват бременността при подрастващите като романтичен бунт срещу ограничения свят на родителите и учителите и подбират слаби и красиви актриси, заснети в ослепителна хубост (1).

Да потвърдим подронващото естество на преждевременната бременност, би означавало да прикрием насърчаването ѝ от години насам от масовата култура в САЩ и малко по-малко в Европа. След американския филм *Джуно* през 2007 г. свидетелства за това са предаванията „Тийн мам“ и „Бременна на 16“ по MTV, „На 16 и скоро мама“ по М6 или „Клем, твърде рано майка“ и „Подрастващи, а вече майки“ по TF1. Във Франция през 2011 г. клипът на песента на Колонел Рейел *Орели* е гледан 23 милиона пъти в „You Tube“, за огромна радост на противниците на абортта: „*Орели е само на 16 и вече чака дете/приятелите и родителите ѝ я съветват да се отърве/но тя не е съгласна, вижда нещата другояче/да я наричат „мамо“ готова е вече...*“

По-общо казано, възбудата, заобикаляща бременността на звездите в светските хроники (най-малката коремна издатина предизвиква слухове за бременност), и идиличната визия, приписвана на семейния им живот, съдържат идеята, че майчинството е истинското осъществяване на жената. „Достатъчно майка ли сте?“ – пита една от кориците на американското списание *Тайм*, посветено на „интензивното майчинство“ (21 май).

Макар този културен климат да е притеснителен, за момента данните са стабилни – във Франция забременелите подрастващи са няколко хиляди годишно, 10 пъти по-малко, отколкото в САЩ. Но за жените от всяка възраст семейното огнище има огромна притегателна сила, особено ако са на първа линия на пазара на труда за нископлатена и временна работа с непълно работно време. Работата за тях дори не е гаранция за финансова независимост, както за феминистките през 70-те години.

След майката – проститутката. През февруари излезе *Тя* на Малгожата Шумовска, игрален филм за студентската проституция – явление, набиращо скорост до такава степен, че някои университети организират превантивни кампании. Едната от героините е израснала в жилище за социално слаби и е в подготвителна година, но няма време да учи, защото се изтощава от работа в заведения за бързо хранене. Другата пристига от родната си Полша и открива каква е цената на стая в Париж. За късмет и двете ще осъзнаят, че срещу това да споделят доходите си с тях, сравнително заможни мъже не искат нищо повече от няколко приятни момента на

плътска близост. В крайна сметка светът не е чак толкова зле устроен.

ТЕ ще бъдат потърсени за разследване от журналистка на *Elle* (Жулиет Бинош), задръстена лелка, обзета от състрадателни предразсъдъци, която не е виждала светлината на еротичното разцъфтяване, тъй като никога не е търгувала с прелестите си. Филмът затвърждава традиционните женомразки представи по отношение на проституцията. Незадоволеният мъж от буржоазията (клиентът) е чувствително и нещастно същество с детска душа. За сметка на това недоволната буржоазна жена е намръщена глупачка, гротескно същество. Тя е единствената виновница за нещастията си (нищо страшно), защото не изпълнява най-свещените си задължения. Когато говори със събеседничките си, пише критик в *Телерама* (1 февруари 2012), журналистката осъзнава, че „*вече не разбира това, за което тези момичета говорят без проблеми – да даваш удоволствие*“. Забележете, да даваш, а не да получава. Филмът представя като естествена тази подчиненост, тъй като в него проституцията е истината за сексуалността.

Сцените с клиентите са самата трогателна човечност, очарователни закачки, екстравагантни пози и любовни песни на китара. Подобна картинка описва и статията „Call-girls“ (Момичета на повикване) във в. *Експрес* (8 февруари): „*Освободената и елегантна амазонка намери мястото си сред различните категории жени, редом до отрудената работничката или до самотната майка – каквато е и тя самата понякога, няма как – паричните затруднения я задължават*“, пише седмичникът. Колко деликатно е казано – „парични затруднения“.

В същото време, по повод преминаването си към луксозно бельо, бившата елитна проститутка Захия Дехар, която през 2009 г. (тогава непълнолетна) беше „подаръкът за рождения ден“ на футболиста Франк Рибери, излиза на корицата на *Next*, модната притурка на *Либерасион* (4 февруари 2012). Дизайнерът Карл Лагерфелд намира, че тя се вписва „в линията на френските куртизанки“, „чисто френска традиция, от която целият свят се е вдъхновявал и е имитирал“. Журналистката от ежедневника пък смята, че историята ѝ е „голяма глътка въздух“ за това общество, „останало в ерата на наследниците рентииери“. Кой казва, че издигането в социалната стълбица е невъзможно?

Макар не всички жени да се поддават на изкушението от тази „модерна

приказка“ (заглавието на портрета на бившата компаньонка), всички са настоячиво подканени да се грижат по-скоро за стойността си като обект, отколкото като субект. Естетическите критерии и облеклото, определящи стриктния код за секси външен вид, който се очаква от тях, понякога им се налагат от най-крехка възраст, и то често с пълното им съгласие – модата и красотата се показват едновременно като предполагаем билет за социално издигане и като бягство към царството на мечтите (2).

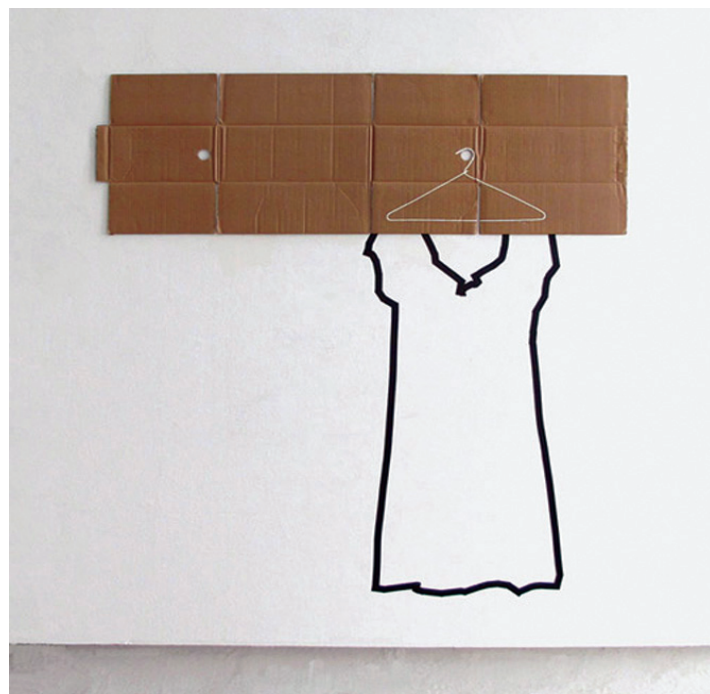
Така кризата, липсата на индивидуални и колективни перспективи изглежда да действа най-архаичната женственост, приемана като коз в едно сурово, конкурентно, безпощадно общество – било то за да се защитават от него чрез семейството, или за да си намерят място в него сред разнообразието от фатални жени. И за майката, и за проститутката тази сексуалност винаги се определя единствено от нуждите и очакванията на другия. Собствените желания, мнения и амбиции са прикрити. „*Далеч от идеалите на едновременно завоевателки, свободните жени-интелектуалки и жените с власт, женствеността вече явно отговаря на едно-единствено определение – съблазняването, и може да има само една цел – майчинството. Съпружките и детето на първо място*“ (3)!, пише Мариз Ваан, която вижда в това устойчиво потискане както на интелектуалността, така и на сексуалността на жените. Пред *Next* бившата компаньонка Дехар разказва как като малка в Алжир била „*първа в класа си*“, обичала математиката и мечтаела да стане „*пилот на самолет*“...

Да упражняваш професия, която ти харесва, да съществуващ социално чрез умения, различни от майчинството и съблазънта, и да извличаш от това финансовата независимост, която ти позволява да спиш с когото пожелаеш – когато си жена, особено ако не си родена със сребърна лъжица в устата, това никога не е било сигурно. Но явно вече дори не е и цел.

(1) Вж. „17 Filles et pas mal d'objections“ (17 момичета и не малко възражения), *Peripheries*, net, 1 януари 2012.

(2) Вж. *Beauté fatale. Les nouveaux visages d'une aliénation féminine* (Фатална красота. Новите лица на женското отчуждение), Zones – La Découverte, Paris, 2012.

(3) Maryse Vaillant, *Sexy soit-elle. Propos sur la féminité* (Да бъдеш секси. Размисли за женствеността), Les liens qui libèrent, Paris, 2012. Съжаляваме единствено, че авторката противопоставя на съвременните промени една „автентична“ женственост, която, да го кажем по-учтиво, носи в себе си не по-малко груби клишета.

LEBRIZ RONA. – „Зачапка“, 2007-2011

Вестник „МОНД дипломатик“

Директор
проф. д.ф.н. Венко КЪНЕВ
Отговорен редактор
Юрий БОРИСОВ

Редактори
Дора Чичкова, Павлина Колева

„Монд дипломатик“ започва да излиза на български език през ноември 2004 г. под името „Свят и дипломация“. От ноември 2005 г. българското издание носи сегашното си име. От началото на 2010 г. „Монд дипломатик“ излиза всеки първи и трети четвъртък на месеца като приложение на в. „Дума“.

Във Франция вестникът се издава от *SA Le Monde diplomatique*, в което акционери са *SA Le Monde*, Асоциация *Gunter Holzmann* и Асоциацията на приятелите на *Le Monde diplomatique*.

Директор
Serge HALIMI

Главен редактор
Pierre RIMBERT

Основател:
Hubert BEUVE-MÉRY

Предидущи директори: François HONTI (1954–1972), Claude JULIEN (1973–1990), Ignacio RAMONET (1990–2008)

Тиражът на *Монд дипломатик* с неговите 44 печатни международни издания надминава 2,4 милиона екземпляра. Към тях трябва да се добавят и 7 издания в интернет.

За контакт с българската редакция:
София – 1784

бул. „Цариградско шосе“ 113 А

Вестник „Дума“

(Монд дипломатик – българско издание)

тел. +359 2 8773447

e-mail: lmdbg@press.bg; bg.mondediplo@gmail.com

www.bg.mondediplo.com

Очаквайте следващия брой
на 16 август 2012 г.

На фокус

www.duma.bg

ПРОВАЛЪТ,

След като за три години почти изхарчи фискалния ни резерв, оставен от кабинета, начело на който бе Сергей Станишев, правителството на ГЕРБ излезе на финансовите пазари да попълни продължената ни държавна хазна. Без нов заем МФ не може да си позволи да плати на 5 януари 2013 г. вноската по падежа на еврооблигациите от предходна емисия - около 1 млрд. евро. Коалиция за България напълно основателно не подкрепи в НС пускането на нова еврооблигационна емисия, тъй като е имало достатъчно голям фискален резерв, който би могъл да покрие и емисията по плащанията през 2015 г. Според бившият министър на финансите Пламен Орешарски "след като този резерв е изхарчен, как да подкрепим заема. ...Властите трябва да отговорят защо в резерва няма достатъчно средства четвърта година след тяхното управление".

на Германия е тройно А - най-високият възможен. Кредитният ни рейтинг - тройно "В", на "Стандард енд Пуърс" на практика е на границата на облигациите от т.нар. клас "боклук" (junk bonds). Това означава, че ако стабилността на немските държавни финанси и германското благополучие са въз основата на стабилен бюджет и на силна и платежоспособна експортно-ориентирана икономика, привидната финансова стабилност у нас се дължи на стегнатия до последната дупка колан и разрастващата се мизерия на нашия народ.

Загава се ново затаяване на коланите

Правителството на Борисов засега следва стриктно политиката на канцлера Меркел за развитието на Европа, а тя е равнозначна с ново "затаяване" на коланите. Финансовите пазари и международните партньори на ЕС имаха огромни очаквания към среща-

ПРЕДСТАВЕН КАТО УСПЕХ

Игра с доходността

Друга песен обаче "пеят" управляващите и тя засега все още се слуша от голяма част от непросветените във финансовите им далавери наши сънародници, които не правят разлика между доходност по петгодишна емисия и доходност по десетгодишна емисия, каквато бе предходната. Според прессъобщението на МФ Република България "се завърна впечатляващо на международните капиталови пазари след десетгодишно отсъствие". Тази поредна лъжа, тиражирана от ведомството на Симеон Дянков, е удобно, но само временно алиби за неговата неспособна финансова политика, довела България до ръба на финансовата катастрофа. В бюлетина на МФ се отбелязва, че РБългария емитира облигации на стойност 950 млн. евро при лихва от 4,25% и с доходност 4.436%, а падежът им е на 9 юли 2017 г. Водещи мениджъри на емисията са BNP Paribas, HSBC, Raiffeisen Bank International. Новата 5-годишна еврооблигационна емисия на България бе записана за близо 30 минути след обявяване на транзакцията в информационните системи, а общата стойност на заявените поръчки надвиши 6 млрд. евро само след три часа от стартирането на процедурата по приемане на поръчки.

Относно уж ниската лихва, която е постигнал финансовият ни министър Симеон Дянков, в медиите излязоха и редица обективни оценки, в т.ч. и от средите на българската десница, като това на бившия син депутат Мария Капон. Тя подчертава, че удобно се пропуска фактът, че се заменя матурираният на дълга от 10-годишен с такъв за 5 години. Всеки средно грамотен наш сънародник, който плаща личен заем, е наясно, че когато взема кредит за 10 години или за 5 години, лихвата е различна. Правилна е изводът й, че се залага

Капан за следващия български кабинет

който ще трябва да вземе нов заем, за да погаси този и ще попадне в същата ситуация точно в края на своя мандат. Кабинетът Саксбургготски пласира 10-годишни бондове с коефициент над лихвения суап +299. Понастоящем Дянков пласира 5-годишните облигации с коефициент +330, с което на практика сегашната сделка е доста по-неизгодна. Подобна финансова операция обективните икономически анализатори по принцип класифицират като "обикновен провал".

Еврооблигационната емисия на Дянков показва двойния аршин на властта към чуждите и българските инвеститори

Йосиф АВРАМОВ

Към хвалбите относно сделката свой принос има и премиерът Борисов, който направи доста неумело и повърхностно сравнение с лихвата от 7,5%, постигната от предходен министър на финансите, но без да спомене, че става дума за 10-годишни бондове. С тях бяха преоформени брейди облигациите, които бяха пласирани на световните финансови пазари през 1994 г. след практическия фалит на България през 1990 г. Сега Дянков емитира облигации за половината от срока (5 години) при доста високата лихва от 4,25%, и то при положение, че е заварил най-високия резерв в историята на страната ни от 8,2 млрд. лв. Испания, която за спасяването на своите банки потърси 100 млрд. евро от Европейския стабилизационен фонд, постига по своите емисии почти същите нива, както България в началото на юли. По сериозни финансови теми, каквито е емитирането на еврооблигации, българският министър-председател не следва заанапред да прави фиволни и некомпетентни изказвания. Със сигурност те предизвикват в банковите среди и в партньорите ни в чужбина присмех, а високите лихви по облигациите ни ще плати не някой друг, а обществото ни, което винаги е плащало скъпо и прескъпо за грешките и некадърността на своите управници.

В сделката са взели участие повече от 360 чужди инвеститори. Странно защо обаче не са били допуснати български участници? В случай, че МФ бе допуснало български институционални инвеститори, доходността можеше да спадне с 0.2% пункта и по този начин на данъкоплатците да се спестят между 15 и 20 млн. евро. Вероятно тези облигации вече са препродадени на български пенсионни фондове или на български банки, но на по-висока цена от привилегированите инвеститори, които получиха книга при първичното предлагане. При препродажбата българските купувачи са оставени да купуват при

едва 3,5% доходност, спрямо 4,436% на пласираните книжа. Това обаче поставя в неизгодна позиция българските инвеститори и не само е в техен ущърб. Тази дискриминационна политика на МФ е обидна и за всички данъкоплатци у нас, които все пак са повярвали на българската финансова система.

Кой да купи от българските еврооблигации за 950 млн. евро е решено от МФ, като изборът му е да даде печалбата на чуждите инвеститори, класирайки ги при 4,436% и ограничавайки местните инвеститори, класирайки ги при 3,5% на аукционите за ДЦК. С това правителството ясно показва, че иска да има два пазара на държавен дълг, вътрешен, където с непазарни похвати получава ниска доходност, и външен, където местните играчи не са допуснати.

Нееднозначни оценки отвън

В публикация на Андрю МакДувъл, публикувана във Financial Times, еврооблигационната ни емисия се оценява нееднозначно. В нея се отбелязва, че емисията е първата емитирана в евро от 2002 година насам и е емитирана в трудна фискална ситуация. Това означава, че без продажбата на облигации на правителството щеше да се наложи да бръкне в резервите за пенсии, или да се насочи към приватизация, за да покрие дълга си. Така че решението на българското правителство да излезе на пазара бе продиктувано частично от недостиг на пари в бюджета в краткосрочен план, тъй като страната бавно използвава от рецесията, която внезапно и болезнено сложи край на бума от последното десетилетие, се казва в материала. Фактът, че емисията бе презаписана, и сравнително ниската доходност, са сигнал за доверие към дългосрочните фискални перспективи пред България. Доходността по падежиращите през януари облигации е 7,5 на сто, а повечето от страните в региона са поставени под далеч по-силен натиск.

Емитирането на еврооблигационната емисия не е повод да се спекулира от Дянков и сие, че на България й предстои увеличаване на кредитния ни рейтинг. Понастоящем той е BBB, със стабилна перспектива на агенция S&P, а рейтингът ни в Moody's - Baa2, стабилна перспектива. За сравнение кредитният рейтинг, т.е. международната оценка за платежоспособност,

та на върха в края на м.юни. Липсва засега съгласие за емитирането на еврооблигации, които да преразпределят дълга в еврозоната. Основен противник на идеята за общи еврооблигации е канцлерката Меркел, независимо че тя бе подложена на натиск от страна на Франция, Италия и Испания. Позицията на Меркел бе подкрепена по навик и от българския премиер, според който може да се пристъпи към въвеждането на еврооблигации, когато всички станат дисциплинирани и покрият критериите от Маастрихт. Това той заяви само 3-4 дни преди България да излезе на международните финансови пазари със свои облигации, по които се постигнаха лихвени нива над два пъти по-високи от евентуалните лихви по общи еврооблигации. Въпреки това България е против общите еврооблигации, тъй като и Германия е против! Не е ясно защо и независимо от различията в лихвените равнища на облигациите на двете държави ние сме против, особено ако те се предлагат от френския президент - социалист. Нещо повече - по думите на премиера ни на този етап не е необходимо да бъде задълбочавана политическата интеграция в ЕС, което е отстъпление от европейската идея.

Независимо от хвалбите на Дянков и сие за уж огромния ни успех на световните финансови пазари, Виенският институт за международни икономически изследвания очаква икономическият ръст в България да достигне едва 0,5% през годината. В анализа, публикуван след емисията, се подчертава, че в момента на икономическите перспективи пред държавите от Централна и Югоизточна Европа натежават два основни фактора: кризата в еврозоната и цените на суровините. У нас към тях се добавя и трети - шоковото поскъпване на еленергията 1 юли, което ще повлече след себе си вдигане на цените на дребно на основни хранителни стоки и на услугите. Инфлация от няколко процента в условия на извънредно свито потребление е сигурен индикатор за допълнително обедняване на българските граждани, от една страна, и за предстоящ фалит на хиляди малки и средни фирми, от друга. От това изводът е ясен - нови десетки хиляди заети ще станат безработни, което ще е поредното увеличение към досегашните 400 хиляди от началото на мандата на ГЕРБ.

Искам гумата

Читателям прегу всичко

www.duma.bg

Как се става лидер в управлението на училището

Един от най-важните фактори за качеството на образованието е състоянието на управлението на училището. От проекта за нов закон за училищата се очакваше по-нататъшното повишаване на изискванията за лидерски качества и професионализъм на училищните директори. Въпросът за подбора им и за тяхното постоянно обучение става все по-актуален. Защото повечето от тях са досегашни учители без специална квалификация за уп-

равленска дейност и лидерско присъствие в живота на колектива.

Смятам, че за необходимите компетентности като съвкупност от знания, управленски умения и личностни качества в проекта за нов Закон за предучилищно и училищно образование са предявени по категоричен начин необходимите изисквания. За длъжността директор не може да кандидатства педагогически специалист, който не притежава учителски стаж. Предлагам обаче да се посочат поне 3 години необходим

стаж и само при липса на подходящ кандидат да се допускат дори и една година. Не подлежи на дискусия, че директорската длъжност трябва да се заема с конкурс от личност, доказала своите качества в конкуренция с други кандидати. Директор, заел тази длъжност за първи път, правилно ще работи една година с подкрепата на друг опитен директор-наставник. Тук предлагам да се добави, че се изисква още през следващата втора година да осъществи специализация във вуз по организация и управ-

ление на училището.

Безспорно най-голямото нормативно постижение в кариерното развитие на педагогическите кадри, включително и на директорите, е тяхното атестиране на всеки 4 години. То трябва да се обвърже освен с реализацията на стратегията за развитие на училището и с изискването за придобиването на специализация по организация и управление на образованието, както и с придобиване на професионална квалификация на професионална степен.

Известно е, че учите-

лите от цялата страна многократно са подкрепяли идеята за мандатност на директорската длъжност. Подкрепям я и аз. Защо? Предвидено е след атестация посредством веният директор да се освобождава. Останалите обаче продължават - колко мандата? Ами ако в колектива израсне и друг лидер (директорът не винаги е лидер), при това с потенциал за управление, особено при реална необходимост от промени в политиката на училището? Трябва мандатност! Лидерът е длъжен да

притежава много качества, но най-важното е способността за адаптация към обективно обусловените промени в глобалната и във вътрешната среда. На лидера му е необходимо изключителна чувствителност към новите условия, дори преди да са настъпили. Закостенялостта на възгледите и липсата на разбиране за новото са най-честата причина за провала на лидерите в образователната система.

Доц. Петко КРЪСТЕВ
Кърджали

Евроигути ли са футболните ни отбори?

Георги АРГИРОВ

Голям срам браха българските футболни отбори още със старта на евротурнирите тази година. И четирите ни представители отпаднаха още след първото явяване на европейската футболна сцена. Напускане на турнирите още през юли не се беше случвало в досегашната ни футболна история.

ЦСКА отпадна от словенското джудже "Мура" в елиминациите на Лига Европа и още на другия ден "армейците" освободиха 11 играчи, което си е цял тим. След провала срещу босненския "Сараево" "Левски" не

изгони само един от футболистите, но собственикът Тодор Батков наложи яки глоби, а гневни фенове налетяха на капитана Станислав Ангелов и треньора Илиан Илиев пред "Герена" и трябваше родната полиция да брани "сините звезди". Пловдивският "Локомотив" отпадна от холандския "Витес" и остана без собственик, но бързо успя да излезе от ситуацията. Аптекарският бос Веселин Марешки се нагърби да "лекува" черно-бялата лавина след оттеглянето на Константин Динев. Дали обаче варненският бос от дистанция ще успее е друг въпрос. Разградският "Лудогорец", сочен от всички за пример как трябва да се работи, отпадна от миналогодишния участник в групите на Шампионската лига "Динамо" Загреб къде с малко съдийска помощ, къде с малшанс.

Отпадането на ЦСКА е закономерно. Преди 4 години Димитър Борисов и Иво Иванов спасиха ЦСКА от фалит, но оттогава не се и научиха как се управлява футболен клуб. Всяка година перичаните наливат милиони, но след края на всеки сезон феновете на "армейците" говорят с мъка за провалена селекция, отпадане от евротурнирите и неясно бъдеще. Да припомним ли, че звездата на "червените" Жуниор Мораес бе продаден ден преди първия мач със словенците. Така

ясно пролича, че да се "извозва" боклукът на София не е равносилно на това да се "извозва" ЦСКА. Каквото и правят двамата собственици на "червените", въпреки наглед добрите им намерения.

В "Левски" поне в организационен план всичко е наред. Има почти завършена селекция, но за момента няма резултати. Няма да е лошо обаче Тодор Батков по-малко да говори, защото след поредните провали обикновено ръси "бисери", които обаче не топят сърцата на "синята половина" на България.

При "Лудогорец" положението е подобно. Там проблемът е предимно в липсата на шампионско мислене и самочувствие. Въпреки спечеления требъл и наличието на футболисти, извоювали титли и с други отбори, разградчани не проявяват футболна зрелост. Те забравиха основната футболна истина, че всеки мач се играе, докато съдията не свири неговия край. А това не се вижда нито в Загреб, нито в Разград. В последните минути на редовното време и на скандално дългото продължение "зелените" се търкаляха по зеления терен, вместо да играят. Може би и затава съдията от Германия го даде това голямо продължение. Така отборите ни освен с позорен провал май заслужиха да бъдат определени за евроидиоти.

От телевизионния екран

Вампири, таласъми...

Екипът на телевизионното шоу "Канала", излъчено по БНТ на 14 юли т.г., си направи шега с доц. Божидар Димитров, показвайки го като вампир с два големи бели зъба. Тогава всички се засмяхме на сполучливия шарж, но после ми дойде наум, че е тъжно.

Чудя се къде отидоха изповядваният от професора комунизъм и леви идеи в партията, в която членуваше. Той днес дори ги обругава - той, който години наред е ползвал благата на социализма като негов фаворит, като агент на неговите служби за сигурност, като директор на Националния исторически музей от незапомнени времена... Да се обърнеш и да се изхраниш върху миналото си, не е ли признак на вампирясване?

От телевизионния екран Божидар Димитров заяви, че няма нищо лошо да има богати хора. Той или не разбира че у нас има богати, защото са ограбили тези, които днес са бедни, или просто слугува ясно кому. Едни хора са станали богати, защото са ограбили благата, произведени

от други хора, с което са ги превърнали в бедни. Явно, за него в това няма лошо. Няма нищо лошо едни да имат дворци и вили в Кан или Монако за десетки милиони евро, а други да спят в топлофикационните шахти; едни да преяждат, а други да ровят в кофите за боклук за прехрана.

Има три степени на квалификация - чирак, калфа и майстор, съответно - основно, средно и висше образование. Работният ден за всички е осем часа и силите на едни хора не превъзхождат тези на другите повече от два до три пъти. Поради това учените-икономисти отдавна са казали, че едни хора не трябва да получават повече от два до три пъти блага от другите. Това, което е в повече, е ограбено, присвоено чрез измама, насилие и други средства. Та, по-добре доц. Димитров да не пробутва от телевизионния екран своите вампири като еталон!

Българско работническо марксистко движение (БРМД)

Няма по-добро и от най-лошия социализъм

Преди повече от двадесет години чух мъж на около сегашните мои 80 години да казва на група млади хора, опиянени от щастието, че посрещат зората на българската демокрация: "Мили мои, усещам, че радостта ви скоро ще угасне, когато видите как българският чорбаджия плаща и храни." За съжаление неговото предсказание се сбъдна. Моят добавка е: Няма нищо по-хубаво и от най-лошия социализъм, когато имаше работа и хляб за всички, нямаше ратаи, чифликчи и арендатори. Никой не залостваше дома си с железни врати и решетки.

Расте броят на "щастливците" да намерят нещо в кофите за боклук, хартисало от софрата на българския чорбаджия. Стотици хиляди са безработни, други чакат с месеци да получат заработените си пари. Е, свободни са да протестират и стачкуват, да се оплакват на профсъюзните босове. Без всякакъв резултат. Който не му харесва, прав му път, на гурбет да иде.

Времето е на българските милионери. Те живеят в охолство и разврат в своите дворци, яхти и чуждоземни курорти. А тези, които са се родили бедни, да се радват, че имат свобода да просят, да крадат, да проституират. И тази родна картина се наблюдава по времето на разцвета на човешката цивилизация, на фона на роботизация, компютризация, когато и просяците носят мобилни телефони. Вярвам обаче, че хората скоро ще измислят името на бъдещото общество, освободено от бедността и несправедливостта. Не може вечно да се върви надолу.

Благой МИХАЙЛОВ, София

ДКЕВР КАТО ЛИКВИДАТОР НА БЕДНИТЕ БЪЛГАРИ

Шоковото увеличение на цената на електричната енергия с 13% от началото на юли си е просто поредният финансов удар срещу бедстващите българи. Действието на националния регулатор е противонародно, поставя в безизходна ситуация борещия се за оцеляване българин.

Питам се ще има ли КС необходимата воля и разум да отхвърли измислените аргументи на г-н Ангел Семерджиев, или ще се задоволи с шикалкавене и заглаждане на шоковия удар? В отговор на многобройните протести от страна на потърпевшите българи и исканията за оставка на Семерджиев, той заявява едва ли не, че е недосегаем от закона и никой не може да го сваля от поста шеф на ДКЕВР. Наглост и безсрамие от

страна на висш държавен служител.

Повече от ясно е, че ако КС приеме за нормално, т.е. узакони с решението си приетите 13% увеличение, това означава, че регулаторът ще бъде официално узаконен като ликвидатор на голямата част от българския народ.

Георги АСЕНОВ, Лом

Снимка БГНЕС

Приватизират и националната ни сигурност

Нямаме армия, нямаме военноморски флот, нямаме бойни самолети, а с ликвидирането и на военната промишленост ще останем беззащитни

Крум ЛАЗАРОВ

Неотдавна станал свидетел на поредния протест на работници от военен завод, които месеци наред не бяха получавали заплати. Рецептата, препоръчана от управляващите, бе проста - заводът трябва да се приватизира. Разбира се, със заучената фраза за стратегическия инвеститор. Тези "стратегически инвеститори", които за повече от 20 години съсипаха българската промишленост, в частност и военната. Учудващо е лекомислието или недомислието, с което управляващите в последните години варварски приватизират военните заводи на България. И тъй като сега си свръхваме часовника с нашите приятели и съюзници от НАТО, може ли някой от властимащите да отговори: Защо в Турция, Израел, Белгия, Гърция 100% от военнопромишлените предприятия са държавни, а в Италия и Франция има държавни и частни военни заводи? Те по-невежи ли са от нас, че не ги приватизират? Или обратното. Не го правят, защото съхраняват гръбнака на националната ни сигурност.

Тези дни министър, предлагайки поредно ликвидиране на ВМЗ, самоуверено заяви, че България влиза в десетте държави производители на оръжие. Дано е така, макар че е малко вероятно. Да, през 80-те

години на миналия век България беше сред първите десет производители на оръжие с 4% от световния износ на спец-продукция. Това, за сведение на министър Дянков, ни носеше около 1 млрд. щ.д. годишен приход. Военните заводи даваха работа на над 100 000 души, които осигуряваха прехрана на около 600 000.

Много заводи разполагаха с научни звена, които създаваха нови изделия. Редица институти на БАН работеха и изпълняваха поръчки на военната промишленост. Някои от заводите поддържаха техники, в които се обучаваха средно-технически кадри. Най-талантливите от тях отиваха в техническите вузове. Произвеждахме висококачествени изделия, като например противотанковия кумулативен изстрел, зенитни ракети "Стрела" и др. На високо ниво бе производството на боеприпаси. Нашите автомати "Калашников" се ползваха с отлична репутация. Във всеки завод имаше представители на военното министерство, които стриктно контролираха качеството на произвежданата продукция.

Във Вазовските машиностроителни заводи израснаха плеада висококвалифицирани работници и инженери като Марин Минчев, Тотьо Тотев, Атанаска Желязкова, Нено Христов, Иван Минчев, Екатерина Моллова и др. Мнозина от тях отдадоха по 20, 30 и дори 40 години от съзна-

телния си живот за развитието на оръжейната ни промишленост. Десетки са нововъведенията и рационализациите, предложени от тях и техни колеги, които се внедряваха в производството. Всички те заслужено бяха удостоявани с високи държавни отличия. Със златните си ръце те създаваха такава продукция, че понякога получаваха по-високи заплати от директорите на заводите.

Когато говорим за производството и реализацията на специалната продукция, не може да не споменем за "брилянтния камък" от огърлицата - "Кинтекс". През годините външнотърговското предприятие се утвърди като надежден партньор на международния пазар за спецпродукция. Беше желан и търсен износител. През онези години нямаше случай на провал при реализиране на външнотърговските сделки. Предприятието успешно осъществяваше реекспортна дейност - внасяше фармацевтични продукти и др. стоки.

През втората половина на XX в. срещу страната ни бяха извършени две провокации. Едната бе свързана със замесването ни в опита за убийство на папата, а другата - възродителният процес. Първата целеше компрометирането на България като най-верен съюзник на СССР във външната търговия с оръжие. Втората преследваше целта да се узави авторитетът на страната, постигнат с проявите по целия свят

по повод 1300-ата годишнина от създаването на българската държава. В международен план, особено в арабските страни, последствията от двете провокации бяха катастрофални. Много държави затръшнаха вратите си за нашите стоки, включително и за специалната ни продукция. Политическата обстановка в арабския свят е такава, че там въоръжаването и сега е първостепенна задача. Всеки, който иска да намери отговор на въпроса защо бяха закрити и се закриват българските военни заводи, нека провери кои фирми в момента са завладели арабския оръжен пазар, измествайки България.

В кафене в Баня прочетох надпис: "Кой каквото и да ти говори, знай, че накрая става дума за пари." Думата е за тези 4% от световния износ на оръжие, който се падаше на България.

Анализите след атентата на Бургаското летище показваха с безпоощадна яснота кризата, в която се намира страната ни. За много от управляващите понятия като национална сигурност, държавна сигурност, съхраняване на териториалната цялост са празни приказки. Нямаме армия, нямаме военноморски флот, нямаме бойни самолети. Оказа се, че не можем да гарантираме и вътрешната ни сигурност. Ликвидирайки и военната промишленост, се лишаваме от всички компоненти, необходими нашата защита. Ще останем беззащитни.

ГРУБОСТТА, БЕЗ КОЯТО (НЕ)МОЖЕМ...

Огнян СТАМБОЛИЕВ

Десети ноември отприщи талазите на грубостта. За да стане тя неразривна част от всекидневието ни. Дотолкова, че вече не ни прави впечатление. За култура на поведение, за етикет, за елементарна учтивост можем само да мечтаем. С грубостта и откритата агресия се сблъскваме почти навсякъде: на улицата, в трамвая, в магазина, в бръснарницата, на работа, в училище, в болницата... Не бих искал да сравнявам сега додесетоноемврийска България с днешната. И тогава имаше грубост и сравнително ниска култура на поведението, но съвсем не в тези мащаби. Сега тя е повсеместна (груби са дори и органите на реда!), но това, което сега лично ме кара да се срамувам, че съм българин и европейец, е липсата на всякакво уважение, да не говорим за вече "излишни" неща като етикет и добър тон. Те са нещо като анахронизъм. Нямам предвид само грубостта и ужасяващото безкултурие по мачовете, пазарите и заведенията, преливащи от чалга. В трамвая или в автобуса младите хора са седнали, а възрастните, бременните жени и инвалидите често стоят прави. Опитайте се да напра-

вите забележка или просто ги помолете да станат, ще получите ругатня или груб, обиден отказ. "Платил съм си билета, чичо!", ми се сопна двуметров ученик. "Няма да стана заради тази баба!... Що не си гледаш работата? Или искаш да спазем да си поговорим?!"...

"Чичо, колко ти е часа?", ме спира красива млада госпожица с разголено пъпче, яркочелени коси с безброй пластмасови фибики по тях, качила се върху обувки с двайсетсантиметрови платформи. "Не знам дали съм ви чичо, уважаема госпожице, но ще ви кажа - часът е дванайсет без пет." Изглежда, че учтивата форма - не само за младите, но вече и за повечето граждани на днешна демократична България, е нещо ненужно, отживяло, архаично. На много места няма да се обърнат към вас с нормалното "вие", а ще ви стреснат от упор с грубото и фамилиарно "ти". Интересно, че така започват да се държат и по-възрастни хора, които не са възпитани от американските екшъни, чалгата, кючеците и кеча. Най-фамилиарни и груби са търговците по пазарите, част от полицаите, както и някои от таксиметровите шофьори.

Млад продавач на обувки на един от големите градски пазари у нас, който ме вижда за първи

път, започва да ми говори на "ти" и упорито се опитва да ми натрапи стоката си: "А за тебе, господине, ще намеря най-доброто, ти само почакай..." Питам го дали е чувал за учтивата форма на обръщение и знае ли как се разговаря с възрастен и непознат, при това клиент. Обиден, той ме поглежда нахриво и изругава полугласно. Очевидно неговата "учтивост" има граници!...

Да, учтивостта се изгуби, изчезна в нашите отношения. Вече почти навсякъде се обръщат към всеки на "ти", като в ориенталска Турция. Но доколкото зная, в езика не съществува учтивата европейска форма на обръщение "вие"... Не знам дали има друга страна в Европа, в която да се говори рязко, фамилиарно, безпардонно. Да не говорим за употребата на най-обикновени и задължителни фрази като "Извинете", "Моля", "Разрешава ли", "Простете", "Благодаря" и дори трайно вградените в езика ни "Мерси" и "Пардон".

По-добре е да не отваряме приказка за условното наклонение. Настъпят ли те в автобуса или на улицата, няма нормално извинение. Ако има, то е нещо като възглас - "Опа-а!" А дадеш ли път, едва ли ще чуеш "Благодаря". Обръщението пък са "Ало-о!" и "Ей!" Тази неучтива форма

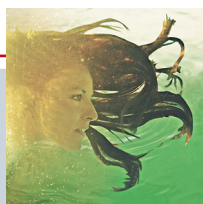
се намести и в големите телевизии, които за съжаление дават тон в отношенията ни и възпитават доста неуспешно младите. Водещи разговарят със събеседниците си фамилиарно, позволяват си да се обръщат по този неучтив начин дори към известни творци, учени, интелектуалци, депутати, министри и премиер. Министър-председателят съвсем не владее учтивия начин на изразяване и дава лош тон, но това е друга тема. Най-лошото е, че сега повечето от децата, учениците и изобщо младите хора у нас трудно се справят с учтивата форма, защото нито у дома, нито навън имат примери за добро възпитание и етикет.

"Нищо не струва по-евтино и нищо не е толкова скъпо, както

учтивостта", беше казал великият Сервантес. Но изглежда, че ние, българите, се оказахме сред най-неучтивите и с най-груб речник и обноски народи в Европа. Твърде далеч сме не само от французите или англичаните, но и от близките до нас поляци, чехи, руснаци и румънци - там дори хората с по-ниско образование и социално положение се държат по-почтително, по-възпитано от нашите управници, полицаи и държавни служители, журналисти и интелегенти. Но след като и премиерът, и министърът на културата говорят на "ти" почти с всички...

Да, през последните 20 години станалме доста по-груби и некултурни, и по-неевропейци. Не е зле да помислим за това...

Култура

оачквайте
Група „Чамбао“ пак пристига
през ноември с три концерта

Всичко ще бъде джаз в Банско от утре

Община Банско

Вилиана СЕМЕРДЖИЕВА

Броени часове остават до началото на Банско джаз фест, когато в града отново, в продължение на 9 дни, всичко

Филми, картини и изискана музика в малките часове допълват фестивалната атмосфера

ще бъде джаз. На 3 август, както ДУМА писа, е предфестивалната вечер с концерта на Иълдъз Ибрахимова и Биг бенда на БНР в залата на хотел „Флоримонт“. Ще участва и Ейот бенд от Сърбия. А на 4 август е официалното откриване на площада. Днешната вечер пък е отредена за известния пианист проф. Йовчо Крушев - той ще изнесе клавирен концерт от 20 ч. в салона на читалище „Н. Вапцаров“. Както всяка година, специални оферти има не само за заклетите фенове на джаза, но и за онези, които искат да преживеят една различна лятна ваканция. Наред с красивата природа и величествената осанка на Пирин, етнографското богатство на Банско, Разлог, Добринище и още много селища в района, великолепната музика, която ще звучи всяка вечер на открито, хотели и къщи за гости предлагат всякакви изкушения. Много са хотелиерите, верни сподвижници на организаторите на фестивала, които предоставят изгодни условия за настаняване по време на събитието.

Водец на официалната програма на сцена „Пл. „Н. Вапцаров“ е Тома Спро-

станов. И тази година в рамките на съпътстващата програма той ще представя игрални филми от историята на джаза и филми-портрети на големи джазови звезди от своята колекция - всеки ден от 14 и от 16 ч. в залата на апартхотел „Лъки Банско“.

В рубриката „Среднощен джаз“ от 23.30 до 2.30 ч. в три клуба ще има специални програми: Тони Златанов трио ще радва посетителите в пиано бара на „Перун лодж“, Михаил Йосифов квартет - в Бъндер пуб на хотел „Бъндерица“, Кристина Кирова и Олд голд бенд - в Най клуб на „Флоримонт“, Наско Миладинов трио и Петя Станчева (вокал) - в пиано бара на „Кемпински гранд арена“.

През цялото време в галерията на музея „Никола Вапцаров“ ще бъде подредена изложба с творби на видни съвременни художници - Ангел Герджиков, Бончо Асенов, Валентин Голешев, Владимир Шунев, Вили Николов, Васил Карадимов, Дарина Златарева, Евгени Петров, Костадин Станоев, Крум Костов, Николай Добрев, Огнемир Киров, Стефан Георгиев, Васил Петров.

Виенски оркестър закрива Дните на класиката в Балчик

Дана РУСЕВА

Фестивалът „Дни на класиката в Балчик“ се провежда за трети пореден път. На открита сцена край брега на морето водещи музиканти от Европа ще свирят в продължение на седем дни. Откриването беше с концерт на Класик ФМ М-Тел оркестър под диригентската палка на маестро Григор Паликаров. Сред участниците е и топ виолончелистът на Виенската филхармония Робърт Нат, както ДУМА писа. „Сцената в Балчик за мен е малкият Байройт (известен фестивал за класическа музика, основан от Рихард Вагнер)“, заявил той. При огромен успех преминава до момента третото издание, е мнението на организатора на събитието Сава Тихолов. „Има хора, които трета година планират отпуските им да съвпадат с провеждането на фестивала“, казва Тихолов. Вече се провеждат разговори с изпълнителите за четвъртото издание на фестивала, като на заключителния концерт, който е в събота, се очаква кметът на Балчик Николай Ангелов да съобщи и датите на Дните на класиката за 2013 г. На сцена „Мистрал“ се представят още солистите на Софийската опера Атанас Младенов, Любов Методиева и Даниел Дамянов, най-добрият ни перкусионен ансамбъл „Полиритмия“ и арфистката Деница Димитрова. Изключително атрактивният секстет на Михаил Йосифов също ще свири на сцената в Балчик. На закриването на Дните на класиката в Балчик ще свири камерният оркестър от Виена „Симфонията дел арте“, който ще бъде дирижиран от Константин Илиевски.

Снимка БГНЕС
Ню Йорк сити балет репетираше вчера за своето участие в програмата „Работи и процес в Гегунхайм“, която се представя в едноименния музей в Билбао, Испания. Трупата ще изпълни свои хореографии върху „Лешникотрошачката“ и „Спящата красавица“ днес

Снимка ПРЕСФОТО/БТА

Известният писател и политически коментатор Гор Видал е починал в дома си в Лос Анджелис във вторник вечер. Причина за смъртта му е усложнение вследствие на пневмония, потвърди неговият племенник, цитиран от Би Би Си. Носителят на престижната американска награда за литература почина на 86 години. Той е

Видният интелектуалец Гор Видал почина на 86

автор на повече от 25 романа, над 200 есета и немалко пиеси.

Първия си роман Видал пише едва на 20 години. Истински и скандално популярен го прави третата му книга - „Градът и стълбът“. Тогава „Ню Йорк таймс“ отказва да публикува рецензия за романа, който пръв в американската литература открито засяга проблемите на хомосексуалността. Въпреки това Видал се утвърждава като исторически бележит. Признат е за изобретател на политическия исторически роман.

У нас Гор Видал стана любим автор с „Калки“, а после предизвика небивал интерес с „Вашингтон, окръг Колумбия“, „Сътворението“ и „На живо от Голгота“. Признат е за един от най-влиятелните либерални американски интелектуалци на XX век, припомна news.bg.

www.duma.bg

кратки

Марина Господинова квартет свири в парка „Заимов“

Снимка Татяна ЖИЛКОВА

Марина Господинова квартет представя: „...с наситения цвят на море“ - концерт в столичния парк „Заимов“ пред театър „София“, днес от 19 ч. Входът е свободен. Концертът се организира от Столичната община и Дома на културата „Средец“. В състава на квартета са Марина Господинова - вокал, Васил Пармаков - пиано, Веселин Веселинов-Еко - контрабас, Атанас Попов - барабани. Във втория ден на август - месеца на Слънцето, когато мислите узряват с наситения цвят на море, Марина Господинова квартет кани меломаните на пътешествие до един екзотичен остров. Остров, където летните коктейли са с вкус на боса нова, мидичките и раковините суинтират под стъпките на танцуващи знойни тела с гореща латино кръв. Това приказно кътче е в центъра на София - „Остров на музиката в парка „Заимов“, а гласът на Марина ще ни понесе по вълните на най-съкровениите ни желания. Опреределат я като една от най-изящните млади джазови певици.

Изложба за Хорхе Луис Борхес в Мексико

Снимка ПРЕСФОТО/БТА

Вдовицата на аржентинския писател Хорхе Луис Борхес - Мария Кодама, взе участие в откриването на изложбата „Борхес в Мексико: визуална и литературна хроника“, подредена в Двореца на изящните изкуства в Мексико сити. Експозицията е част от поредицата събития, с които се отдава почит на именития автор, роден на 24 август 1899 г. и починал на 14 юни 1986 г.

Джордж Клуни предлага колата си на търг в подкрепа на Судан

Актьорът Джордж Клуни предлага колата си на търг. Звездата от филма „Потомците“ продава автомобила си, за да събере пари в подкрепа на хуманитарните дейности в Судан. Очаква се колата, която е само на 2736 км, да бъде продадена за 125 000 долара на 19 август. Приходите от продажбата ще бъдат предоставени на проекта „Satellite Sentinel“, създаден от Клуни и активиста Джон Прендергаст, който използва сателитни снимки за наблюдение на суданския регион за доказателства за „предполагаеми жестокости“. През март Клуни беше арестуван с баща си и членове на Конгреса край посолството на страната във Вашингтон заради протестите им срещу злоупотребата с човешките права, припомня БГНЕС.

Разговор

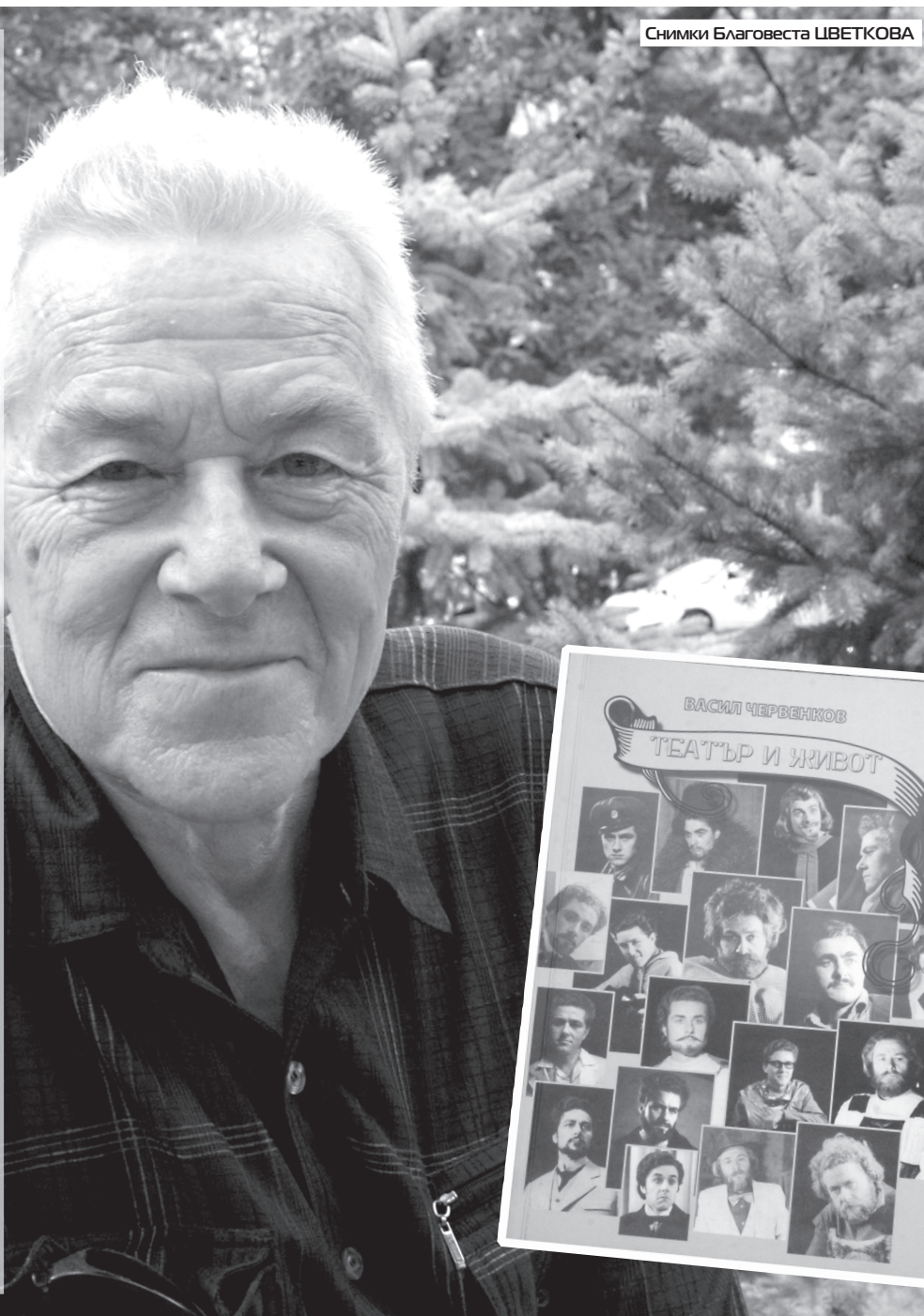
www.duma.bg

Васил Червенков:

Театралните директори трябва да са добри мениджъри

Снимки Благвеста ЦВЕТКОВА

Почитателите на Мелпомена и театралните имат възможност да прочетат една много ценна и интересна книга, която актьорът Васил Червенков написа и озаглави "Театър и живот", издадена от "Ивел Стил М". Творбата бе представена неотдавна от проф. Надежда Сейкова, дългогодишния директор на Класическата гимназия Гергина Тончева и редакторката на книгата Кети Василева. Всички бяха единодушни в мнението, че книгата на Васил Червенков се чете на един дъх, че тя е полезна, особено за младите, които тепърва навлизат в изкуството. "Театър и живот" има автобиографичен характер, тя описва както богатия сценичен живот на Васил Червенков, така и ръководния му опит като директор на няколко извънстолични театъра. Авторът споделя и спомените си за своите учители - големите български актьори Йордан Матев - "такъв, какъвто го запомних", и Ружа Делчева - "на сцената и в живота". Книгата разказва и за Арт театър - театъра на гъщеря му Милена Червенкова, която също е актриса, създателка и директорка на частната трупа. "В тази книга е целият ми живот... Нищо в нея не е измислено. Всичко е видяно, почувствано, преживяно, споделя пред ДУМА авторът Васил Червенков. Книгата "Театър и живот" може да се намери в книжарниците - в НАТФИЗ, на ул. "Георги С. Раковски" 108, и на ул. "Стефан Караджа", както и в столични библиотеки. Васил Червенков е роден през 1936 г. в Пловдив. Завършил е актьорско майсторство при проф. Филип Филипов във ВИТИЗ "Кръстьо Сарафов". Работил е в театрите в Благоевград, Пловдив и Стара Загора, както и в Софийския пътуващ театър. Бил е директор на Драматичните театри в Кюстендил и Габрово, както и зам.-директор на Пернишкия театър и на НДТ "Сълза и смях".

Интервю на Надежда УШЕВА

Изкуството има нужда от всеотдайни и саможертвени хора, казва известният актьор, който написа книга за театъра и живота си

□ Казвате, че тази книга събира целия ви живот... Как дойде идеята за нея? Имаште ли трудности при написването и издаването ѝ?

- Конкретната идея се появи във връзка с моята 70-годишнина, тогава моя близка учителка по литература присъства на честването и ми зададе въпроса - Защо не напишеш книга за твоя интересен театрален живот. В първия момент се смутих, после мислих няколко месеца, спомените оживяваха, възстановяваха се събития, срещи, роли, премиери, радости и вълнения, но колебанията и нерешителността да се хвана за перото оставаха. И неочаквано, близо половин година след юбилея, седнах пред белия лист и започнах да пиша. Мисълта ми тръгна толкова леко и бързо, че осъзнах че това намерение и желание е зряло в мен. Просто трябваше да бъде провокиран и моята приятелка направи това много удачно. Написах книгата за по-малко от година. Много лесно, без съкращения... Когато станах готов, прочетох отделни откъси на мои близки и приятели, те много ги харесаха. И започнах битката за издаването на книгата. Това се оказа нелесна работа... Имаше известна финансова помощ от Министерството на културата и отдел "Театър". От написването до излизането на книгата минаха повече от 4 години, успяхме да я представим във връзка с моята 75-годишнина.

□ Книгата има добри отзиви и е търсена от театрални. Какво я прави ценна и полезна за читателите?

- Книгата е колкото лична изповед, толкова и театрална, защото моят живот, преминавайки като актьор и директор през няколко театъра, естествено, е отражение на това, което се е случило през годините. Много ме амбицира обстоятелството, че аз съм един от малкото театрални, които имат щастието да работят в две абсолютно различни икономически и политически системи. Работих като директор и като актьор в социалистическата система, имах щастието и след 1989 г. да бъда още веднъж директор за втори път в Кюстендил и продължих да играя, и когато настъпиха демократичните промени у нас. Мисля, че с пълно основание имам правото да правя известни сравнения за театъра преди и след промените. МК и хората от отдел "Театър" ми казаха, че очакват книгата и ще я подкрепят, защото се оказа, че аз пиша и като единствен театрален директор на извънстолични трупи. Няма книга, която да проследи мъките, терзанията, радостите, успехите и неуспехите на един театрален директор в двете политически системи, бих казал, и театрални, защото промените в театъра са също генерални.

□ Какви са те? Какви разлики намирате при двете системи? Като бивш театрален директор, какъв е сполучливият модел според вас?

- Страшно ме провокирате, Надя, защото много хора, които прочетоха книгата ми, пожелават да седна и да напиша втора. И тя да бъде в два раздела - първият - българският драмати-

чен театър преди и след промените през 1989 г. и втората част - театрални срещи. Да разкажа за тези изтъкнати наши театрални творци, преди всичко от извънстоличния театър, с които съм се срещал и работил. Идеята зрее и не е изключено да помисля за втора книга. Първият път седнах да пиша в началото на август... Много пъти си мечтая, че най-добрият вариант за нашия драматичен български театър днес би бил, ако може да се съчетаят основните неща - отпреди 1989 г., и новите неща, които настъпиха впоследствие. Тоест репертоарът да бъде независим, да няма "цензура", защото, знаете, в книгата съм написал, преди да се стигне до репертоара на един драматичен театър, особено извън столицата, се минаваше през градски, окръжни комитети... Много пъти нашите репертоарни предложения се обсъждаха и се гледаха от нетеатрални и неспециалисти, които не познаваха драматургията. Дразнеше ме опекуството - винаги съм се чувствал доста зависим в градовете, където съм работил. Бил съм викан непрекъснато на отчет и са ми държали сметка за най-малкото нещо - не ми е било никак приятно, казано, съвсем откровено. Разбира се, от тези неща днес няма и помен. След промените се развързаха ръцете на театралите, дадоха свобода на избора. Сега големият въпрос е намаляването на парите. Липсата на финансови средства. Ако би могло да се запази отношението и помощта на държавата към драматичния театър у нас, мисля, че ре-

зултатите ще бъдат по-добри. А работата - много по-лека и приятна.

□ За съжаление, днес основен проблем не само за културните институти, е недостигът на средства. Как би трябвало да се управлява една такава институция, за да бъде тя успешна? Необходимо ли е директорът да притежава мениджърски качества?

- Първото нещо, особено важно за младите хора, които имат смелостта и дързостта да ръководят театър у нас, е да се оградят мениджърски, да минават курсове към МК и да имат командировки на Запад. Да се учат в най-добрия смисъл на мениджърство - да разширяват своите икономически знания и похвати. Желанието им да контактуват и да привличат богати хора, които разполагат със средства, за да помагат на театъра. Но най-главното е директорът да прави ежедневно и ежемесечно финансови разчети на приходите и разходите. Да знае, че разходите, които може да си позволи, са на базата и на приходите, т.е. приходи в театъра трябва да постъпват, независимо от всичко. Независимо че може да не покрий разходите, но без приходи - няма зрители.

□ Правите ли си равностметка? Какво най-често си мислите, поглеждайки назад?

- Препрочитайки някои от страниците, още си задавам въпроса дали съм пропуснал сериозни, мащабни неща, които са се изпреждали в моя над 50-годишен театрален път. Но, съвсем откровено, не бих си отпразнил такава бележка и не бих пожелал да правя второ издание на книгата, което да бъде преработено и допълнено. В нея има стотици имена, стотици театрални факти - над 90 на сто от тях бяха в моето съзнание, не съм си водил подробни бележки. Да не говорим за театралните програми, с които разполагам... Моята оценка е добра и мисля, че, тръгвайки от детството - от най-ранна възраст се заразявам с театъра, защото моите родители и учители ме водеха в Пловдивския театър - в онези години беше много силен театър, със силна актьорска трупа. Още в училище участвах в изяви на театралната самодейност, но щастливата ми среща бе с Йордан Матев - големият наш актьор от Народния, който ме накара да се посветя на театъра. Преди това учих медицина в Пловдив, след първи курс се отказвах и кандидатствах в театралния институт. В момента също цялото ми съзнание, цялото ми същество, всичко е свързано с театъра.

□ Участвате в спектакъла "Напразни усилия на любовта" на Арт театър...

- Огромно удоволствие ми носи участието в "Напразни усилия на любовта" от Шекспир в театъра на дъщеря ми Милена. Вълнувам се за следващата постановка. Очаквам представенията с нетърпение, изживявам изключително голяма радост и удовлетворение, усещайки добрия прием и отзив на зрителите в залата. Дай боже, да има още години пред мен, за да мога да предавам опита и знанията си на младите, да им помагам, да им бъда полезен.

□ Какво бихте посветвали младите хора, които тепърва започват да се занимават с театър? Какво трябва да знаят?

- Да обичат театъра повече от всичко. Тези хора трябва да са готови да дадат живота си за него. Да не преследват материални интереси, да нямат надежди за печалбарство. Театърът е кръст - тежък, мъчителен, но това, което той дава, когато си на сцената, когато се срещаш с публиката - покрива всички мъчнотии. Това е удовлетворение, емоционална наслада, гордост, че ти даваш нещо от себе си на хората - добро, култура, интелигентност, вяра, надежда за живот и за бъдеще. С театъра не бива да се експериментира, той има нужда от всеотдайни и саможертвени хора. Този, който се е насочил към театъра, трябва да носи искрата в себе си.

СКАНДИ

КРЪСТОСЛОВИЦА ПО ЗАДАДЕНА ДУМА

НАШ ГРАД

СПЕЦИАЛИСТИ ПО ДИЕТИТЕ

НИШКА В МУЗ. ИНСТРУМЕНТ

ГРЪЦКИ СЪЮЗ В КИПЪР

ЖИТЕЛКА НА АЛЖИР

СТРАНА НА МОНЕТА

ИНДОНЕЗИЙСКИ КУРОРТ

СЪПРУГАТА НА ЦАР КАЛОЯН

ЕПИДЕМИЯ

ЗНАМЕНИТ РУСКИ КИНОКОМИК

ПОРТУГАЛСКИ ФУТБОЛИСТ, ИГРАЛ В ЦСКА

АМЕРИКАН. КОСМОНАВТ

ГРАД В БЪЛГАРИЯ

ДЪРВЕНА ПОСТАВКА ЗА ЧИНИИ НА МАСА

РОДНА КЪЩА

ДЕПАРТАМЕНТ ВЪВ ФРАНЦИЯ

ВОДА В ПУСТИНЯ

НЕМСКИ СМЕТАЧНИ МАШИНИ

ТОВА, КОЕТО Е ПРЕДИ НАСТОЯЩЕТО

ВУЛКАНИЧНО ЕЗЕРО

ГРАД В ПЕРНИШКА ОБЛАСТ

ЗЪРНО ЗА ДОБИТЬК

МЕДОНОСНО ДЪРВО

АНГЛИЙСКИ ПИСАТЕЛ

ИСПАНСКИ КИТАРИСТ

ГРАД В РУМЪНИЯ

ТРИ РЕКИ ВЪВ ФРАНЦИЯ

ЗАВЕРКА ЗА МИНАВАНЕ НА ГРАНИЦА

МАЛКОТО НА ОВЦА

ЧАСТ ОТ ЧОВЕШКО ТЯЛО

ЗАЛЯЗВАНЕ /МН.Ч./

ДВОРЯНСКА ТИТЛА В ИСПАНИЯ

АВТОР НА СТИХОВЕ

РЕЧНИК: Лусма, Оан.

Съставете кръстословиците, като използвате дадените по-долу думи:

						☆	
	☆	☆					
	☆						
			☆				
				☆			
					☆		☆
			☆	☆			
☆		☆					
			☆				
				☆			
П	О	К	А	Н	А	☆	
					☆	☆	
	☆						

- 2-буквени: Ар, Ла.
- 3-буквени: АДН, Ака, Аки, Иди, Нид, Нко, Сар, Яко.
- 4-буквени: Ааво, Кран, Лата, Ната, Ръол, Чарк.
- 5-буквени: Алани, Арати, Арпад, Илион, Инари, Искра, Канал, Ниаса, Нокар, Татко.
- 6-буквени: Анорак, Играчи, Радева, Тирана.
- 7-буквени: Испания, Онорина.
- 9-буквени: Ана Дикова, Каскадьор.

ПИРАМИДИ

16

☆ 15 ☆

1 14 17

2 13 18

3 12 19

4 11 20

5 10 21

6 9 22

7 ☆ 23

8 24

1. Мярка за площ.
2. Водно животно.
3. Естествен водоем.
4. Силно желание.
5. Телче за прихващане на исти.
6. Млекопроизводители.
7. Твърди бонбони от препечена захар с пълнеж.
8. Марка български шоколадови десерти.
9. Гръцка буква.
10. Вещество, обогатяващо почвата.
11. Ресторант в София.
12. Герой в пиесата "От земята до небето" от Никола Русев.
13. Героиня в едноименна традиционна българска фолклорна песен.
14. Героиня в драмата "Иванко" от В. Друмев.
15. Висша степен по някой клон на науката.
16. Лице, което се готви да защити докторска дисертация.
17. Археологически институт.
18. Планинска върба.
19. Съдове в баня.
20. Наша попфолкпевица - "не ме е страх".
21. Български космонавт.
22. Примата на българската попмузика.
23. Жителка на град в Русенска област.
24. Македонски модел и актриса.

РЕЧНИК: "Кармелина", "Торо".

ОТГОВОРИ ОТ МИНАЛИЯ БРОЙ

СКАНДИ

ВОДОРАВНО: ВЕСТНИК ЗА ЖЕНАТА - НОР - ЕРИТЕ - ФУРГОН - ДЕКОЛТЕ - АСМА - ИРИТ - РАКИИ - ГИ ТИС - ДО - МАЧ - ОТ - МИХОВ - ЛЕ - УЧЕНЕ - ИДЕ! - ИЛВ - ЕРИТЕМА - АНАТЕМИ - ЕЙМ - ИНОВАЦИИ - ТА - СЕ - НАРИТА - СЕКРЕТАРИ - АЛ - НАЕМАТЕЛ - ЕЛО - РАДИОЛОЗИ - ИЗ - НА - ШАИ - АТМОСФЕРА - СТО - ЕТ - ОЦИ - ОСТ - Р.С. - АКОНИТИН - ПАРАФИНИРАНЕ - ДАНИНОС - КАРАВЕЛОВ - ДОКТРИНА - АТОЛОВО.

ОТВЕСНО: ГЕНЕРАЛ-ЛЕЙТЕНАНТ - СПАД - СОКАЧЕВ - МАКАДАМ - ТАНО - ОТРОК - РЕИ - ОС - РИК - ЛИ - ДЕМОСТРАНТ - ДИЕТИ - ТАЛ - ФОСФОР - КРЕ - ВАТОВЕ - ИСИ - ЕЗИ - РЕЗ - РЕИН - АТАИ - СИЛИКАТ - ИКА - ОЖЕСТОЧЕНИЕ - АРА - МИТЕРАН - СКАРА - АНФАС - НИТОН - ОНАТ - АУ - МЕТЕВА - АНЕВО - СТРИДИ - ЕМАР - ЕЛ - АГРОХИМИЦИ - ОТЕЛО - ОИ - ОДА - ИТАЛИАНЦИ - ОВ - БУНТОВЕ - ДИАЛОЗИ - ИНОВО.

ОТ 1 ДО 9: ЕШЕЛОНИТЕ.

1	8	7	6	2	3	5	9	4
3	6	5	9	4	7	2	8	1
2	4	9	8	5	1	7	3	6
6	1	3	4	8	2	9	7	5
5	7	8	3	6	9	4	1	2
4	9	2	1	7	5	8	6	3
9	2	6	5	1	8	3	4	7
7	3	1	2	9	4	6	5	8
8	5	4	7	3	6	1	2	9

6	3	5	9	8	4	1	7	2
7	1	4	2	6	3	9	5	8
9	2	8	1	5	7	6	4	3
4	5	2	7	3	6	8	1	9
1	7	9	8	2	5	3	6	4
3	8	6	4	1	9	7	2	5
8	9	7	5	4	1	2	3	6
2	4	3	6	7	8	5	9	1
5	6	1	3	9	2	4	8	7

ТЕМЕНУЖКА СТОЯНОВА

Жив

В РИТЪМА НА
ЗАБАВЛЕНИЕТОВан Морисън представя новия си
студиен албум на 2 октомври

www.duma.bg

БЕБЕЛ ЖИЛБЕРТО

Певицата е едно от културните съкровища на съвременна Бразилия

носи музикално послание от Дилма Русеф

Специално музикално послание от Бразилия ще чуе българската публика на двата концерта под наслов "Една вечер с Бебел Жилберто" - на 11 август в Летния театър на Варна и на 12 август в Лозенец, къмпинг "Юг" в Залива на делфините, научи ДУМА от Елена Пенева. Певицата, която идва у нас по покана на "EventEase", е едно от най-големите бразилски съкровища и доказателството за това е подкрепата на правителството на новия президент на страната Дилма Русеф, което тази

пролет спонсорира национално турне на певицата с близо 2 милиона бразилски реала (около милион евро).

На концертите си у нас Бебел Жилберто ще зарадва публиката с изпълнения от последния си студийен албум "All in One" (2009), както и с най-добрите си песни от "Momento" (2007), "Bebel Gilberto" (2004) и "Tanto Tempo" (2000), общо с шест номинации "Грами". Причината за тях е неповторимата смесица в нейната музика между самба, бразилски джаз, класически латино мотиви и запазената й марка - електронна боса нова.

Пред родните медии певицата сподели, че следващият ѝ проект със заглавие "Dreams" ще говори за човешките взаимоотношения и поведение и че специално за българската публика е подготвила изненада - парче от предстоящия си албум.

Бебел Жилберто, чиито композиции са част от саунтрака на един от най-популярните филми от последното десетилетие - блокбъстъра с Джулия Робъртс "Яж, моли се и обичай", сподели, че личната ѝ мантра е "Живей, чувствай и се наслаждавай". Точно това

ще получи и публиката на концертите ѝ - романтична, емоционална и мечтателна вечер, в съпровод на морския бриз и шума на вълните.

Билети "Ранно пиле" на цена 30 лв. са пуснати вече за продажба в мрежата на Eventim.bg (Офис 1, Германос, Пикадили, Технополис, ОМВ и др). Можете да се сдобите с ценните пропуски на промоционална цена и на касите на Летния театър и Двореца на спорта във Варна, както и от бара на "Hacienda Beach" и рецепцията на хотел "Морско конче" на къмпинг "Юг".

Джина от „Трамвай номер 5“ омъжи гъщеря си

Естрадната певица Джина Иванова, солистка на култовата дискогрупа от 80-те "Трамвай номер 5", омъжи голямата си дъщеря Кристина Жекова, която също е певица. Криси каза заветното "Да" също на музикант - Димитър от Казанлък, с когото живеят заедно от няколко години. След сключването на църковния брак купонът се пренесе в ресторант "Скай плаза" на НДК, научи ДУМА от Лео Богдановски. Роси Кирилова откри поздравителния рецитал с китка от най-хубавите си песни. Певицата разтанцува сватбарите в ритъма на "Боса по асфалта", "Живей за мига", в кулминацията покани тъщата Джина, за да изпълнят в дует "Кога, ако не сега", накрая Роси зави първото хоро с "Месечинко, чакай". "Трамвай номер 5" продължи с два от култовите си хитове - "Усмивката" и "Тя". Хайгашод Агасян грабна микрофона, за да поздрави младоженците с "Не остарявай, любов" и "От много, много отдалеч", после покани Джина, за да изпълнят заедно "За любовта сезони няма" и "Колко нежност". Самата Джина изпълни народната песен "Хоро се вие" и "Мемогу" от мюзикъла "Котките". Празничната украса и водещата на сватбата бяха подарък от колегката на Джина от "Трамвай номер 5" Ади Митрева, която има фирма за организиране на тържества. Букета на булката обаче не можа да хване малката дъщеря на Джина и Джон от група "Кукери" - Мартина, която също е певица. На тържеството тя показа за първи път на роднините си своя избранник Пейо.

Снимка ЛИЧЕН АРХИВ

Криси и Митко

Намериха 5-годишно геме, отгледано от крави

5-годишно момиченце беше намерено да живее с крави в руска провинция. Детето не може да говори, само мучи като животните, които са се грижили за него. Самоличността на момиченцето не е ясна, но то било открито благодарение на притеснен съсед, който живеел в близост до фермата. Детето не може да се храни нормално и предпочита да пие мляко в тенджерата. "Когато ни се обади мъжът и съобщил за момиче, което живее с крави, не му повярвахме, но после с очите си видяхме, че е истина", разказват служители по сигурността. Това не е първият случай в Русия на дете, което намира подслон при животни. Още една "Маугли" на име Наташа беше открита през 2009 г. в сибирския град Чита, където израснала, отгледана от кучета. Наташа била също на 5 и можела само да лае, вместо да говори.

\$172 хил. за главата на Чубака

Маската на уукито Чубака от "Междувъздушни войни" бе продадена за 172 хил. долара на аукцион. Главата на филмовия герой бе купена в комплект с фотографии с автографи на Питър Мейю - британски актьор, изиграл ролята на 220-сантиметров извънземен, и Стюарт Фрийборн, художник-гримьор, работил над дизайна на причудливите галактически създания от оригиналната космическа трилогия на Джордж Лукас.

На аукциона бяха продадени и други аксесоари от "Междувъздушни войни". Така например бластер (лазерен пистолет) бе купен за 104.5 хил. долара. Оригинал на постера към епизод 4 - "Нова надежда", пък отиде в частна колекция за 73.8 хил. в зелено.

ЦЪРКОВЕН КАЛЕНДАР

2

Пренасяне мощите на св. първомъченик и архидякон Стефан (ок. 428). Св. свещеномъченик Стефан, папа Римски

За мястото, гдето се намирали светите мощи на св. първомъченик и архидякон Стефан, получил откровение йерусалимският презвитер Лукиан. Тялото на св. Стефан лежало в пещерата в някогашното имение на еврейския учител Гамалиил. Там били погребани по-късно самият Гамалиил със сина си Авив и Никодим. Над техните гробници построили църква. Мощите на първомъченика най-напред били пренесени в Йерусалим, а по-късно - в Цариград.

Звезди и ученици пяха за Агу

Нина АЛЕКСИЕВА

Стотици ученици от всички варненски училища присъстваха на благотворителния концерт за Аделина Коджабашева от Бургас. Събитието се състоя в клуб "Диското" и бе организиран от тийнейджъри от морския град по идея на десетокласничката Полина Христова. Звезди също подкрепиха деца-

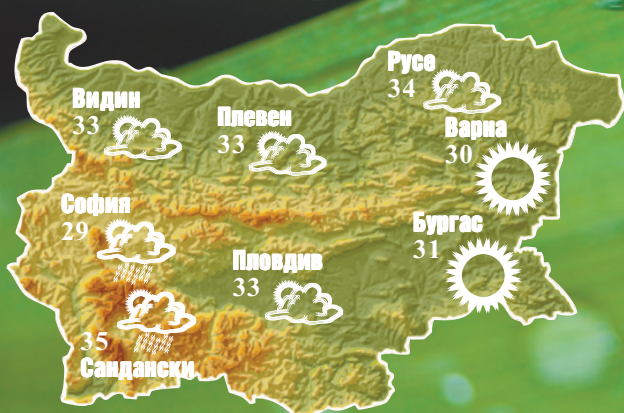

та в кампанията им за Ади. На сцената пяха Биг Ша, Лил Ша, Конса, Бенджи, Надя от "Дийп зоун", група "Антураж", Димчо, както и изгряващи таланти от варненските училища. Концертът бе финалното събитие от едноседмичната кампания за Ади, която се проведе в морската ни столица, съобщиха организаторите.

справочник

ВРЕМЕТО

И днес над по-голямата част от страната отново ще се установи слънчево време. В следобедните часове купеста облачност ще се развива над западните и планинските райони и на места там е възможно за кратко да превали. Вятърът през деня ще е слаб. Започва постепенно повишение на температурите, максималните ще са между 29° и 34°, в София около 30°. Атмосферното налягане ще бъде малко по-високо от средното за месеца. Преди обяд над планините ще е слънчево. След обяд над билата ще се развие купестодъждовна облачност и на отделни места краткотрайно ще прегърми и превали. Вятърът по високите части ще е умерен от североизток. Дневна температура на 1200 м около 23°, на 2000 м около 16°. По Черноморието ще бъде слънчево, а вятърът до умерен, предимно от север. Максималните температури по крайбрежието ще са около 30°. Температурата на морската вода е 26-28°, вълнението на морето ще е слабо 2-3 бала.

Изгледи за

В петък времето ще е предимно слънчево с временни увеличения на облачността главно над източните райони, където е възможно за кратко да превали. Вятърът по Черноморието ще отслабне, без да стихне. Температурите ще се повишат с 1-2 градуса. В събота времето ще е слънчево, в следобедните часове вече и горещо. Максималните температури ще достигнат 34-39°.

ДУМА

www.duma.bg

duma@duma.bg

Основател
Стефан Продев

Издател „ДУМА 2008“ ЕООД
Николай Малинов

Русия
България

МОНД
дипломатик
СЪВМЕСТНО ИЗДАНИЕ С ДУМА

И. д. главен редактор
Юрий Борисов
yborisov@duma.bg

Зам. главни редактори
Георги Георгиев
ggeorgiev@duma.bg
Таня Джаджева
tgenova@duma.bg

Отговорен секретар
Ивайло Гиздов
igizdov@duma.bg

ТЕЛЕФОН НА ЧИТАТЕЛЯ:
97 05 200

Адрес на редакцията:
София - 1784, бул. „Цариградско шосе“ 113 А,
Факс: 975 26 04,
автоматичен номератор 97 05 + вътрешен номер

АДМИНИСТРАЦИЯ

ОФИС МЕНИДЖЪР: Ели Мишева - 200; 226, факс - 975-26-04

СИСТЕМЕН АДМИНИСТРАТОР: Иван Стоянов - 250

ДИРЕКТОР МАРКЕТИНГ: Дея Йорданова - 207

ДИЗАЙН: Велислава Хубавий - 201

РЕКЛАМА: Петрана Сомлева - 205, Слави Йорданов - 221; e-mail - reklama@duma.bg, Експонатор: 91975 в. 112; Печат: ИПК „Родина“ АД - 1784 София, бул. „Цариградско шосе“ 113а Номератор - 9752; „Национална агенция за разпространение - АД“ - 02/962-23-23; „Национална дистрибуция“ ООД - 02/975 20 35

РАЗПРОСТРАНЕНИЕ: Мирослав Александров, Румяна Кирилова, Ива Костадинова - 208, 203; abonament@duma.bg

КАСА - 97-05-249

НАБОР: Хрисула Василева - 227, e-mail: korespondenti@duma.bg;
ПРОИЗВОДСТВО: Владимир Тополски

ВЕСТНИК „ДУМА“ Е НАСЛЕДНИК НА ТРАДИЦИИТЕ НА ВЕСТНИЦИТЕ „РАБОТНИКЪТ“, „РАБОТНИЧЕСКИ ВЕСТНИК“ И „РАБОТНИЧЕСКО ДЕЛО“

ИЗПОЛЗВАНИ СА И ЕМИСИИТЕ НА БТА, „ФОКУС“, БГНЕС, БНР, ФРАНС ПРЕС, ИНТЕРНЕТ И ДР. РЪКОПИСИ НЕ СЕ РЕЦЕНЗИРАТ И НЕ СЕ ВРЪЩАТ

- 1 БНТ**
- 06.30 Ние и градът/п/ 07.30 Денят започва - информационен сутрешен блок
- 09.00 По света и у нас
- 09.05 Денят започва с Културно-културен блок
- 10.00 По света и у нас
- 10.15 Летни олимпийски игри 2012: Линия „Лондон“
- 10.45 Летни олимпийски игри Лондон 2012: футбол: Великобритания - Уругвай
- 12.00 По света и у нас
- 12.20 Летни олимпийски игри Лондон 2012: Олимпиадата с Тереза Маринова
- 13.30 Летни олимпийски игри Лондон 2012: волейбол: Австралия - България/мъже/, гребане/полуфинали и финали/, плуване, тенис, стрелба с лък/жени, финал/
- 17.50 Летни олимпийски игри 2012: Линия „Лондон“
- 18.00 По света и у нас
- 18.15 Телне тиражите на ТОТО 2 и Втори ТОТО шанс
- 18.30 Летни олимпийски игри Лондон 2012: спортна гимнастика /жени/
- 20.00 По света и у нас
- 20.30 Спортни новини
- 20.40 Летни олимпийски игри Лондон 2012: Днес на игрите
- 21.30 Летни олимпийски игри Лондон 2012: плуване/финали/, волейбол: Бразилия - САЩ/мъже/, баскетбол/мъже/, волейбол: Полша - Аржентина/мъже/, кану каяк, тенис на маса, фехтовка/жени/

- b tv**
- 06.45 „Тази сутрин“ - информационно предаване с водещи
- Анна Цолова и Виктор Николаев
- 09.30 „Приятели“ - сериал, сезон 9, еп. 21
- 10.00 „Малки сладки лъжчини“ - сериал, с. 2, еп. 3
- 11.00 „Горките родители на богатите деца“ - сериал, еп. 38
- 12.00 bTV Новините - обедна емисия
- 12.30 „Шоуто на Слави“ /п./
- 13.30 „Златната клетка“ - сериал, еп. 27
- 15.00 „Анатомията на Грей“ - сериал, сезон 6, еп. 24
- 16.00 „Отчаяни съпруги“ - сериал, сезон 6, еп. 23
- 17.00 bTV Новините
- 17.30 „Изборът на Лара“ - сериал, еп. 92
- 19.00 bTV Новините - централна емисия
- 20.00 „Времето лети“ - сериал, еп. 20
- 21.00 „Никита: Отмъщението“ - сериал, еп. 19
- 22.00 bTV Новините - късна емисия
- 22.30 „Назначението“ - екшън, трилър, САЩ, 1997 г.; Режисьор: Кристиан Дугу; В ролите: Бен Кингсли, Доналд Съдърланд, Ейдън Куин, Клаудия Ферри
- 00.50 „Кодово име: Чистачът“ - сериал, сезон 2, еп. 12, 13
- 02.40 „Малки сладки лъжчини“ /п./ - сериал, с. 2, еп. 3

- NOVA TELEVISION**
- 06.30 „Здравей, България“ - сутрешен блок на НТВ
- 09.30 „Убийства в Мидсъмър“ - сериен филм
- 11.25 „Клуб Нюз“ - светски новини
- 11.30 „Бон Апети“ - предаване
- 12.00 „Щастливи заедно“ - сериен филм
- 13.00 Новините на Нова
- 13.30 „Изгубени години“ - сериен филм
- 15.00 „Долината на слънцето“ - сериен филм
- 16.00 „Другите отчаяни съпруги“ - сериен филм
- 17.00 „Черешката на тортата“ - тв шоу, 1 сезон
- 18.00 „Станция НОВА: Съдебен спор“ - най-доброто от сезона
- 19.00 Новините на Нова
- 20.00 „Хавай 5-0“ - сериен филм, 2 сезон
- 21.00 „Болница „Мърси“ - сериен филм
- 22.00 „От местопрестъплението: Маями“ - сериен филм, 10 сезон
- 23.00 „До смърт“ - сериен филм, 2 сезон
- 23.30 Новините на Нова
- 23.45 „Рокфелер плаза 30“ - сериен филм, 3 сезон
- 00.15 „Герои“ - сериен филм, 3 сезон
- 01.15 „Ева Луна“ - сериен филм
- 02.15 „Черешката на тортата“ - тв шоу, 1 сезон /п/

- b ACTION**
- 06.00 „Електрошок“ - детски сериал
- 08.00 „Първите 48 часа“ /п./ - сериал, с. 2, еп. 4
- 09.00 „Снайперисти“ /п./ - сериал, с.3, еп. 4
- 10.00 „Менталист: Крадецът на мисли“ /п./ - сериал, еп. 17
- 11.00 „Бандитският Петербург“ /п./ - сериал, с. 7, еп. 9
- 12.00 „Първите 48 часа“ /п./ - сериал, с. 2, еп. 5
- 13.00 „Под подозрение“ - сериал, еп. 2
- 14.00 „Огнени води“ /п./ - Приключенски, Канада, 2009 г., В ролите: Кевин Сорбо, Алекс Менесис, Глен Моршауър
- 16.00 „Менталист: Крадецът на мисли“ - сериал, еп. 18
- 17.00 „Първите 48 часа“ - сериал, с.2, еп. 6
- 18.00 „Снайперисти“ - сериал, с.3, еп. 5
- 19.00 „Бандитският Петербург“ - сериал, с.7, еп. 5
- 20.00 „Под подозрение“ /п./ - сериал, еп. 2
- 21.30 „Експериментът“ - сериал, с.3, еп. 3
- 22.00 „Детонатор“ - Трилър, САЩ, Румъния, 2006 г., Актьори: Уорън Дероса, Уесли Снайпс, Силвия Колока
- 00.00 „Експериментът“ /п./ - сериал, с.3, еп. 3
- 01.00 „Бандитският Петербург“ /п./ - сериал, с.7, еп.10

ОВЕН

Днес може да свършите много работа. Отговорности. Издигане в кариерата. Обърнете внимание на хората, които обичате.

21 март - 20 април

ТЕЛЕЦ

Денят е свързан с връщане към миналото. Днес не бива да се прето-варвате, въпреки че имате желание за работа.

21 април - 21 май

БЛИЗНАЦИ

Уточняване на отнoшенията. Денят ви предлага път и ако имате възможност - възползвайте се. Не изоставяйте работата си.

22 май - 21 юни

РАК

Силни и енергични. Всичко зависи от вашата инициативност. Можете да се погрижите за своята популярност. Не се пресилвайте.

22 юни - 23 юли

ЛЪВ

Денят е добър за разширяване на сферите на влияние, набиране на партньори и на информация. По-скоро учене, а не изява.

23 юли - 23 август

ДЕВА

Известно размишляване на срещите, но това не е болка за умирање. Внимавайте какво говорите, за да не се обърне срещу вас.

24 август - 23 септември

ВЕЗНИ

Можете да структурирате ангажиментите си през седмицата. Практични и трезви. Ще успеете, ако се съобразите с изискванията.

24 септември - 23 октомври

СКОРПИОН

Ваши близки ще ви изненадат с поведението си, което ще хвърли светлина върху дребни на пръв поглед факти. Късмет.

24 октомври - 22 ноември

СТРЕЛЕЦ

Пътуване, излизане от задънената улица, популярност, любов и много пари. Какво повече ви се иска, освен независимост?

23 ноември - 21 декември

КОЗИРОГ

С чар и присъствие ще успеете да постигнете много днес. Имате нужда да се изживите на обществено поприще. Любав.

22 декември - 20 януари

ВОДОЛЕЙ

Денят е свързан с изпълнение на задълженията и поетите ангажменти. Още сутринта си направете план и го следвайте.

21 януари - 19 февруари

РИБИ

Следвайте интуицията си. Колкото и нелогично да изглежда на пръв поглед вашето поведение, в крайна сметка ще успеете.

20 февруари - 20 март

ВАЛУТНИ КУРСОВЕ

EUR
1.95583

USD
1.59036

GBP
2.48359

CHF
1.62809

Спорт

„Газпром“ поема ЦСКА?

Спрягат Стоичков за президент на 31-кратните шампиони

„Газпром“ може да стане основен спонсор на ЦСКА, а Христо Стоичков да бъде новият президент на „армейците“. Шефовете на „Армията“ Димитър Борисов и Иво Иванов водят преговори с руската компания, а също така и с американски инвестиционен фонд, които да наливат пари в отбора, твърди Агенция Блиц. Камата трябва да даде окончателния си отговор до дни. При положение че той се съгласи, трябва да напусне автоматично тренировъския пост в Литекс.

Преди няколко месеца Ицо отново бе на крачка от президентския трон в ЦСКА. Тогава обаче сделката между „Титан“ и

Гриша Ганчев се провали в последния момент, след като бизнесменът от Ловеч се отказа и това попречи на Стоичков да заеме високата пост на „Армията“.

Според непотвърдена информация най-късно до понеделник ще се появи официална позиция за предстоящите промени в ЦСКА, но близки до преговарящите твърдят, че не е изключено това да се случи още днес или утре.

До края на годината ст. „Българска армия“ трябва да има изцяло нови сектори „А“ и „Г“. Това предвиждат започналите преди няколко дни ремонти. Секторите ще бъдат укрепени с бетон, а за удобство на

феновете ще се разширят местата около седалките. Освен това вече започна ремонтът на козирката, която се нуждае от укрепване. Очаква се всички тези подобрения да излязат на клуба над 1 млн. лв.

Откакто „Титан“ пое издръжката на ЦСКА, до този момент новите неща на „Армията“ са теренът и поливната му система, 1500-те седалки в сектор „А“, както и съблекалнята на домакините, която бе ремонтирана преди 2 месеца. Именно поради извършваните подобрения по съоръжението, което не е пипано от 40 години, сектор „Г“ ще бъде затворен до края на годината.

Феновете на Берое нападнаха Левски

От националния фен-клуб на Берое разпространиха писмо с нападки срещу Левски след бартера между двата клуба, разменили защитниците Иво Иванов и Димитър Везалов.

„Ние, привържениците на Берое, изказваме нашето дълбоко разочарование от гаврата с любимия ни клуб. Недоумяваме как може 10 дни преди старта на новия шампионат да бъде разбита двойката централни защитници, за да се оправят проблемите на един отбор, който за пореден път посрами България и даде повод на някакви анонимници „дошли с автобус“ да се гордеят с това, че имат във витрината си скалп на български отбор. Не можем и няма да приемем подобна клубна политика на клякане пред който и да е от набадените за „грандове“ отборчета от Подуене и Панчарево.

Разочаровани сме от това, че Илиан Илиев не удържа на думата си и по-

сегна на отбора, с който изживя своята приказка, само и само да принесе жертва на синия провал. Бяхме предадени от хора, на които вярвахме и които следвахме в борбата с двуполюсния модел в българския футбол. Заболя ни, но това ще ни направи още по-категорични и безмилостни във войната с червено-синята мъгла. За нас това е денят на срама. Денят, в който бяхме предадени на клуба, изхвърлял ни от „А“ група, понеже сме неудобни. Оттук нататък ще бъдем още по-неудобни в борбата си и ще допринесем за това двата „гранда“ да продължат падението си.

Първото нещо, което ще стане, е Иво Иванов да се извини на „зелено-бяла“ България за глупостите, които изрече преди време. На подуенци честитим поредния „новоизлюпен левскар“, с червени пристрастия. Не се съмняваме, че ще го стъпчете, както направихте с много други преди него“, негодуват старозагорските фенове.

Евертън - Лудогорец по ТВ7

ТВ7 ще предава мача между Лудогорец и Евертън. Двубоят е днес от 15.00 часа на „Гудисън Парк“ в Ливърпул. Първоначално разградчани обявиха, че той ще бъде от 20.00 часа, но в крайна сметка срещата е била изместена за по-рано заради олимпийските финали от Лондон, които са в късните часове. Интерес към прякото предаване на мача от Ливърпул имаше и от страна на Нова ТВ и Диема, но ТВ7 наддаде и спечели търга. Не е ясно обаче дали ТВ7 ще предава и втората контрола на българския шампион в неделя. В нея най-вероятно съперник на възпитаниците на Ивайло Петев ще бъде Блекпул. И часът на спаринга още е в процес на уточняване. Вариант за противник на същата дата е и елитният Саутхемптън, но „светците“ още не са дали съгласието си. Шампионите заминаха с група от 22-ма футболисти за Острова.

Славия се отказва от Дюлгеров

Славия се отказва от Николай Дюлгеров, който миналата седмица бе изгонен от ЦСКА. В момента 24-годишният полузащитник е свободен агент, но „белите“ не се нуждаят от футболист на неговия пост.

Халфът беше собственост на Славия в периода 2007-2010 година. За един сезон игра като преотстъпен в Миньор, а след това премина през Лудогорец и ЦСКА. Славия официално представи отбора си за новия сезон снощи в контрола с кипърския Аполон Лимасол.

www.duma.bg

кратки

КПР опроверга за трансфер на Бербагов

Мениджърът на Куинс Парк Рейнджърс Марк Хюз отхвърли информацията, че подготвя оферта към Димитър Бербагов. На Острова се смята, че лондонският клуб е един от основните претенденти за подписа на бившия български национал, но Хюз твърди, че това са само слухове. „За първи път чувам подобно нещо. По това време на годината се споменават много имена, свързвани с трансфер в един или друг клуб. Аз обаче предпочитам всичко да е финализирано и чак тогава да говоря“, каза Хюз. За 31-годишния нападател Манчестър Юнайтед иска около 5 млн. паунда. Турският шампион Галатасарай и Милан са между отборите, които могат да извадят тази сума за Бербагов, но до момента конкретна оферта за най-скъпия наш спортист липсва.

„Червените“ отрекоха за французина Бакле

ЦСКА не се интересува от френския нападател на Виченца Ален-Пьер Бакле. „Армейците“ не искат да взимат на проби играчи, които не са наблюдавани, защото това лято на няколко пъти се опариха. Иначе Бакле е собственост на италианския тим от Серия Б, но за 2 години е вкарал само 3 гола.

Ботев Вр с нов тренировъч от утре

Ботев Враца ще има старши тренировъч от утре. Новото ръководство ще представи наставника на пресконференция. Той ще замени Антони Здравков, който спаси врачани от изпадане, но бе изгонен преди дни. Ботев освободи и дошлия на проби юноша на Черно море Тодор Колев, който за последно игра във Вигима-Раковски.

Снимки БГНЕС

Такас Михалик (вляво) от Динамо Киев и Лекс Имерс от Феиенорд се борят за висока топка в първия мач от III квалификационен кръг на Шампионска лига, който украинците спечелиха с 2:1. Имерс си вкара автогол за 1:1, а за Динамо се разписа и Браун Идейе (69). Рубен Шакен (49) откри за гостите. В другия мач Панатинайкос би Магьруел с 2:0 като гост. Останалите срещи се играха снощи

ШАМПИОНИТЕ СКАЧАТ С 52 МЕСТА В РАНГЛИСТАТА

Шампионът Лудогорец отбеляза впечатляващ прогрес в Световната клубна ранглиста на Международната федерация по футболна история и статистика. Разградчани отпаднаха драматично в квалификациите на Шампионска лига от Динамо Загреб, но въпреки това се изкачват с 52 позиции и вече заемат 290-о място със 73 т. ЦСКА се завърна в топ 400, въпреки позорното отпадане от словенския Мура в турнира Лига Европа. „Армейците“ са 383-ти с 64 т., като напредъкът им е от 50 позиции спрямо миналия месец. Локомотив Пд заема 424-о място с 61 т. Въпреки че единствен от българските отбори записа победа в турнира, Левски остава извън класацията за втори пореден месец. Барселона запазва първото си място в класацията с 356 т., следван от Универсидад де Чили с 339 и „кръвния враг“ Реал Мадрид с 295.

КОСТОВ ВЗЕ БЪЛГАРИН ЗА ПОМОЩНИК В УКРАИНА

Новият тренировъч на украинския Карпати Лвов Николай Костов си взе българин за помощник. В най-скоро време на „Арена Лвов“, където се играха няколко срещи от Евро 2012, работа ще започне и Неделчо Матушев. За последно той бе начело на Черноморец Поморие, но „малките акули“ обявиха несъстоятелност и преустановиха участието си в професионалния футбол. В Поморие ще работят единствено с юноши. Костов се завърна в тренировъския занаят преди няколко дни, след като през пролетта бе изгонен от Левски. Бившият наставник на „сините“, който бе натирен само след 2 месеца работа на „Герена“, е на почит в Украйна, където постигна най-големите си успехи с отбора на Металург Донецк. Костов ще дебютира на „Арена Лвов“ идния уикенд срещу Таврия.

Фернандо (вляво) от Гремio се бори в локвите за топката с Франциско Грандо от Коритиба в бразилското дерби от 1 кръг за Купа Судамерикана, южноамериканския еквивалент на Лига Европа. Гремio би с 1:0 в Порто Алегре с гол на Андре Лима (70). Реваншът на „Есцадио Коуто Перейра“ е на 23 август

Олимпиада

СНИМКА SOCIALITELIFE.COM

Топ 20 на най-успешните олимпийци

ИМЕ	ДЪРЖАВА	ГОДИНИ	СПОРТ	МЕДАЛИ			ОБЩО
1.	Майкъл Фелпс (САЩ)	2004-2012	плуване	15	2	2	19
2.	Лариса Латинина (СССР)	1956-1964	гимнастика	9	5	4	18
3.	Пааво Нурми (Фин)	1920-1928	лека атлетика	9	3	0	12
4.	Марк Шпиц (САЩ)	1968-1972	плуване	9	1	1	11
5.	Карл Люис (САЩ)	1984-1996	лека атлетика	9	1	0	10
6.	Биргит Фишер (Гер)	1980-2004	кану-каяк	8	4	0	12
7.	Савао Като (Яп)	1968-1976	гимнастика	8	3	1	12
	Джени Симпсън (САЩ)	1992-2004	плуване	8	3	1	12
9.	Мат Бионди (САЩ)	1984-1992	плуване	8	2	1	10
10.	Рей Си Еури (САЩ)	1900-1908	лека атлетика	8	0	0	8
11.	Николай Андрианов (СССР)	1972-1980	гимнастика	7	5	3	15
12.	Борис Шахлин (СССР)	1956-1964	гимнастика	7	4	2	15
13.	Вера Чаславска (Чех)	1960-1968	гимнастика	7	4	0	11
14.	Виктор Чукарин (СССР)	1952-1956	гимнастика	7	3	1	11
15.	Аладар Геревич (Унг)	1932-1960	фехтовка	7	1	2	10
16.	Едоардо Манджароти (Ит)	1936-1960	фехтовка	6	5	2	13
17.	Хюберт ван Инис (Белг)	1900-1920	стрелба с лък	6	3	0	9
18.	Акинори Накаяма (Яп)	1968/1972	гимнастика	6	2	2	10
19.	Герт Фредриксон (Шв)	1948-1960	кану-каяк	6	1	1	8
20.	Витали Шербо (ОНД/Блрс)	1992/1996	гимнастика	6	0	4	10

Райън Лохте, Конър Дуайър, Рики Беренс и Майкъл Фелпс (от ляво на дясно) ликуват със златните отличия на 4х200 м свободен стил

Фелпс №1 по медали

Американецът вече има 19 отличия от 3 олимпиади

Майкъл Фелпс извоюва 2 медала в четвъртия ден на състезанията по плуване от XXX лятна Олимпиада и стана спортистът с най-много олимпийски отличия. Феноменалният плувец се задоволи със сребърното отличие на 200 м бъртерфлай, изпреварен от дебютанта на олимпийски игри и носител на световната купа по плуване в малък басейн Чад Лъо Кло (ЮАР) само с 5 стотни от секундата. С щафетата на 4х200 м свободен стил обаче той все пак стигна до титлата заедно с мощните си съотборници Райън Лохте, Конър Дуайър и Рики Беренс, изпреварвайки с повече от 3 сек. квартета на Франция и вече има 19

спечелени олимпийски медала. Така 27-годишният американски феномен в плуването от Балтимор изпревари легендарната съветска гимнастичка Лариса Латинина по спечелени олимпийски медали от един спортист. Фелпс притежава вече 19 олимпийски медала (15 златни, по 2 сребърни и бронзови) от Игрите в Атина 2004, Пекин 2008 и Лондон 2012. Латинина остава втора във вечната ранглиста с 18 отличия (9 златни, 5 сребърни и 4 бронзови) спечелени за СССР от Мелбърн 1956 и Рим 1960, когато е и абсолютна шампионка в многобоя, както и от Токио 1964. За триумфа рекордьорът получи поздравления в социалната мрежа туитър

лично от президента на САЩ Барак Обама. "Поздравявам Майкъл Фелпс относно подобряването на вечния рекорд за спечелени олимпийски медали. Страната ни се гордее с постижението ти", написа първият мъж на Щатите, а Фелпс му отговори: "Благодаря Ви, г-н президент. За мен е чест да се състезавам за САЩ!! Най-хубавата страна в света!!". Президентът на МОК Жак Рох също поздрави най-успешния олимпиец. "Участието на Олимпиада е успех за всеки спортист. Спечелването на медал те вкарва в елитната група от атлети. С 19-ото си отличие Фелпс написа история. Възхищавам се на неговото изключително постижение", каза Рох.

В Китай бесни от обвинения за допинг

Китай изрази остро недоволство към съмненията за употреба на допинг на новата звезда в плуването Шъун Йе. Домакините на предишните Игри и лидери в класирането по медали в Лондон 2012 обявиха, че тези обвинения са срам за страната. "Западът все още съди за Китай със стария манталитет. Това е жалко за прогреса, който прави нашата страна", написа "Глобал Таймс". 16-годишното момиче спечели 2 златни медала на 200 и 400 м съчетано и привлече вниманието на света с плуването си в последните метри на краткия микс, където показа подобри времена от най-големите имена при мъжете Майкъл Фелпс и Райън Лохте. Бащата на състезателката

Кинсон Йе заяви, че западните меди винаги са били арогантни. Шампионката получи подкрепа и от сребърната медалистка Алиша Коутс (Авл). "Съчувствам на бедното момиче заради тежестта на съмненията. Вярвам, че тя е невинна, докато не се докаже, че има вина." "Трябва да сме реалисти. Това са най-добрите спортисти в света. Първите петима в състезанията са минали допинг контрол. Имаме много сериозна програма за проверка. Ако има измама, ще я разобличим", каза пък говорителят на МОК Марк Адамс. Китай спечели най-много златни медали в Пекин преди 4 години - 51, но нито един спортист не бе пипнат със забранени стимуланти.

Александров на финал в гребането, но за Азербайджан

Александър Александров се класира за финал в академичното гребане в дисциплината скиф в Лондон. Българинът обаче ще гребе за медалите за Азербайджан, където избяга преди няколко години с треньорката си, след като стана за втори път световен шампион за юноши. Той завърши 3-ти във втората 1/2 финална серия и получи право да се бори за отличията. Българинът гребеше с голям аванс пред 3-има от участниците в полуфиналната серия, като пред него финишираха единствено световният вицешампион Ондрей Синек (Чех) и представителят на домакините Алън Кембъл. Българин вече донесе медал на Азербайджан от Олимпиадата в Лондон. Това се случи във вдигането на тежести, където Валентин Христов (56 kg) се окичи с бронз.

Класиране по медали след 4-ти ген				
	зл.	ср.	бр.	общо
1. Китай	13	6	4	23
2. САЩ	9	8	6	23
3. Франция	4	3	4	11
4. Южна Корея	3	2	3	8
5. КНДР	3	0	1	4
6. Казахстан	3	0	0	3
7. Италия	2	4	2	8
8. Германия	2	3	1	6
9. Русия	2	2	4	8
10. ЮАР	2	0	0	2
11. Япония	1	4	8	13
12. Австралия	1	3	2	6
13. Румъния	1	2	2	5
14. Бразилия	1	1	1	3
Унгария	1	1	1	3
16. Холандия	1	1	0	2
17. Украйна	1	0	2	3
18. Грузия	1	0	0	1
Литва	1	0	0	1
Словения	1	0	0	1
21. Великобритания	0	2	2	4
22. Колумбия	0	2	0	2
Мексико	0	2	0	2
24. Египет	0	1	0	1
Куба	0	1	0	1
Полша	0	1	0	1
Швеция	0	1	0	1
Тайван	0	1	0	1
Тайланд	0	1	0	1
32. Канада	0	0	4	4
33. Словакия	0	0	2	2
34. Азербайджан	0	0	1	1
Белгия	0	0	1	1
Индия	0	0	1	1
Катар	0	0	1	1
Молдова	0	0	1	1
Монголия	0	0	1	1
Норвегия	0	0	1	1
Узбекистан	0	0	1	1
Сърбия	0	0	1	1

www.duma.bg

glegatime

ОИ ЛОНДОН 2012
ПО БНТ 1
10.15 Линия Лондон, студио
10.45 Футбол (Великобритания - Уругвай (п)
12.30 Олимпиада с Тереза Маринова, студио
13.30 Волейбол (мъже, Австралия-България)
15.00 Гребане (полуфинали и финали)
15.50 Плуване (сери)
16.00 Тенис (четвъртфинали мъже, жени и полуфинали на двойки)
17.30 Стрелба с лък (жени, финал)
17.50 Линия Лондон, студио
18.30 Спортна гимнастика (жени, многобой, Ралица Милева)
20.30 Днес на игрите, студио
21.30 Плуване (финали)
22.55 Волейбол (мъже, Бразилия-САЩ)
23.45 Бокс (60, 75 кг)
00.15 Баскетбол (мъже, квалификации)
02.00 Волейбол (Полша-Аржентина)
04.00 Кану-Каяк (бързи води)
04.30 Тенис на маса
05.30 Фехтовка (жени, рапира, отборно)

Мегалистите от 4-ти ген

Вдигане на тежести:
63 кг (жени): 1. Мая Манеза (Каз) 245 кг (110+135) 2. Светлана Царукаева (Рус) 237 (112+125) 3. Кристиан Жирар (Кан) 236 (103+133)... 5. Милка Манева (Бъл) 233 (102+131)
69 кг (мъже): 1. Лин Цинфън (Кит) 344 (157+187) 2. Триатно Триатно (Игнз) 333 (145+188) 3. Разван Мартин (Рум) 332 (152+180)
Конен спорт:
Всестранна езда, индивидуално: 1. Михаел Юнг (Гер) с кон Сам 40,60 нак. точки 2. Сара Олготсон (ШВ) с Вега 43,30 3. Сандра Ауфарт (Гер) с Опън Луво 44,80
Всестранна езда, отборно: 1. Германия (Петер Томсен, Дирк Шраге, Ингрид Климке, Сандра Ауфарт и Михаел Юнг) 133,70 2. Великобритания 138,20 3. Нова Зеландия 144,40
Стрелба:
Скайт (мъже): 1. Винсънт Ханкок (САЩ) 148 т. 2. Андерс Голдинг (Дан) 146 3. Насер Ал-Атия (Кат) 144
Слалом в бързи води:
Едноместно кану: 1. Тони Естанге (Фр) 97,06 сек. 2. Сидерис Тасиадис (Гер) 98,09 3. Михал Мартикан (Слвк) 98,31
Джудо:
63 кг (жени): 1. Урска Золнир (Слвн) 2. Сюй Лици (Кит) 3. Еман Жевриз (Фр) и Йосие Уено (Яп)
81 кг (мъже): 1. Ким Дже-Бум (Кор) 2. Оле Бишоф (Гер) 3. Иван Нифонтов (Рус) и Антоан Валуа-Фортие (Кан)
Синхронни скокове:
Кула 10 м (жени): 1. Чън Жолин и Ван Хао (Кит) 368,40 т. 2. Мексико 343,32 3. Канада 337,62
Спортна гимнастика:
Отборно (жени): 1. САЩ (Джорджин Уийбър, Александра Райзман, Кайла Рос, Макайла Марони и Габриела Дъглас) 183,596 т. 2. Русия 178,530 3. Румъния 176,414
Плуване:
200 м св. стил (жени): 1. Алисън Шмит (САЩ) 1:53,61 мин. 2. Камий Мюфа (Фр) 1:55,58 3. Бронте Барет (Авл) 1:55,81
200 м бъртерфлай (мъже): 1. Чад Лъо Кло (ЮАР) 1:52,96 мин. 2. Майкъл Фелпс (САЩ) 1:53,01 3. Такеши Мацуа (Яп) 1:53,21
200 м съчетано (жени): 1. Е Шивън (Кит) 2:07,57 мин. 2. Алисия Коутс (Авл) 2:08,15 3. Кейтлин Леверенц (САЩ) 2:08,95
Щафета 4 по 200 м св. стил (мъже): 1. САЩ (Райън Лохте, Конър Дуайър, Рики Беренс, Майкъл Фелпс) 6:59,70 мин. 2. Франция 7:02,77 3. Китай 7:06,30
Фехтовка:
Рапира (мъже): 1. Лей Шън (Кит) 2. Алаелдин Абулкасем (Еги) 3. Чол Бюн-Чул (Кор). Финал: Шън - Абулкасем 15:13

Тервел Пулев (91 кг) наби китаец Сяансюан Ван в дебютната си среща на Олимпиадата в Лондон. Нашият боксьор се класира за 1/4 финалите след победа над азиатца с 10:7 т. (5:2, 2:2,

Тервел мачка китаец

Тервел Пулев удря с ляв прав брадата на китаеца Сяансюан Ван, когото победи с 10:7 т. и се класира на 1/4 финал в кат. до 91 кг в Лондон

3:3). По-малкият брат на Кубрат Пулев доминираше над Ван през целия мач, а също така на 2 пъти го прати в нокдаун. Пулев просна на земята съперника си още в 34-ата секунда с ляво кроше, а после и в средата на 2-рия рунд. До края на мача българинът без проблем поддържаеше разликата. Край ринга обаче не бе батко му, който не успя да получи акредита-

ция. В спор за място на 1/2 финалите Тервел ще срещне в неделя Ямил Пералта Хара (Арж), победил Шуаиб Булудинат (Алж) с 13:5. „Очаквах да тръгне ва банк, но това стана 30-ина секунди преди края. Успях да му нанеса удари в първата част и да го пречупя. Всичко е относително. Всеки мач е финал. Почивам, готвя се и след това пак излизам на ринга. Тръпката е огромна, очакванията са големи и това ни пречи да дадем своя максимум, напрегваме се допълнително. Ку-

брат нямаше как да дойде, преценихме, че при пълна зала няма смисъл да идва. Ще мислим допълнително дали ще идва за следващите мачове“, каза Тервел. Това бе 3-ата победа за България в боксовия турнир в Лондон, след като с първите си съперници се справиха Александър Александров (49) и Детелин Далаклиев (56). Александър Фернандо Дженто Макуина (Мозамбик) с 22:7 т. (8:2, 7:3 и 7:2), а на 1/8 финалите в събота ще играе със

Шин Джонхун (Южна Корея), световен вицешампион от Баку 2011 и поставен под №2 в схемата. „Не показвах най-добрата си игра. Бях малко вдървен, може би защото дебютирах на Олимпиада. Втория мач ще играя по-добре. Не ми пука, че кореецът е световен вицешампион. Качвам се на ринга и играя“, каза Александър. Далаклиев пък игра снощи за място на 1/4 финала с албанеца Ибрахим Бала, който боксира за Австралия.

Гроздева и Бонева пак извън финала

Най-успешната ни олимпийка остана 9-а след престрелка

Мария Гроздева и Антонета Бонева останаха извън финала на 25 м спортен пистолет и ще се завърнат без отличия от олимпийския турнир по спортна стрелба в Лондон. Гроздева, двукратна олимпийска шампионка в дисциплината от Сидни 2000 и Атина 2004, завърши с резултат от 583 т. с още 2 състезателки в сериите и раздели 7-ото място. В допълнителните изстрели най-успешната ни олимпийка записа 48 т., и остана 9-а в крайното класиране. Съперничките й в престрелката - Джо Ион Сук

(Кор) и Зорана Арунович (Сърб) регистрираха съответно 50 и 49 т. и попаднаха във финала, който завърши по-късно вчера. Гроздева се провали в прецизната стрелба, където постигна 100 т. в първа серия, но във втората влоши мерника си с 94, а в третата се срина тотално и събра само 90. Тя обаче показва характер и във втората половина - бързата стрелба, се върна в борбата с изключителен резултат - 299 т. от 300 - 29 10-ки и само 1 9-ка, но това не й беше достатъчно. След престрелката Гроздева се разплака и се наложи нейният треньор и съпруг

Валери Григоров да я успокоява. Изключителен малшанс преследва и Бонева, която отново не успя да влезе във финала за 1 т. Състезателката от Търговище записа резултат 582 и остана 10-та. Същото се случи и преди 4 дни, когато отново 1 т. я раздели от участие във финала на 10 м пневматичен пистолет. С първи резултат на 25 м във финала, който се проведе снощи, влезе Ким Дж (ЮКор), която с 591 т. подобри олимпийския рекорд. Световният обаче все още принадлежи на нашата Диана Йоргова, която е недостижима от 1994 г. с 594 т.

Петя Неделчева загърбва България

Петя Неделчева заплаши да не участва за България на следващата Олимпиада в Рио де Жанейро 2016. 29-годишната старозагорка е разочарована от отношението на държавата към нея. Въпреки възлаганите големи надежди да вземе медал на олимпийския турнир по бадминтон тя не е получила почти нищо за подготовката и участието си в Лондон. Петя, която е №19 в света, не е работила дори с масажист, което в професионалния спорт е недопустимо. Неделчева обаче не хвърля вината за ранното си отпадане върху другите, защото сама си била виновна. Тя не успя да се класира за 1/8 финалите, след като загуби от Адриан Фирдасари (Индонезия, №64) с 0:2 гейма (10:21, 15:21). „Много съм разочарована, направо не ми се говори. Но ми е трудно. Така не стават нещата, трябва да се разбере най-после. Нищо не ми е подигурено. Няма спаринг партньори, тренирам

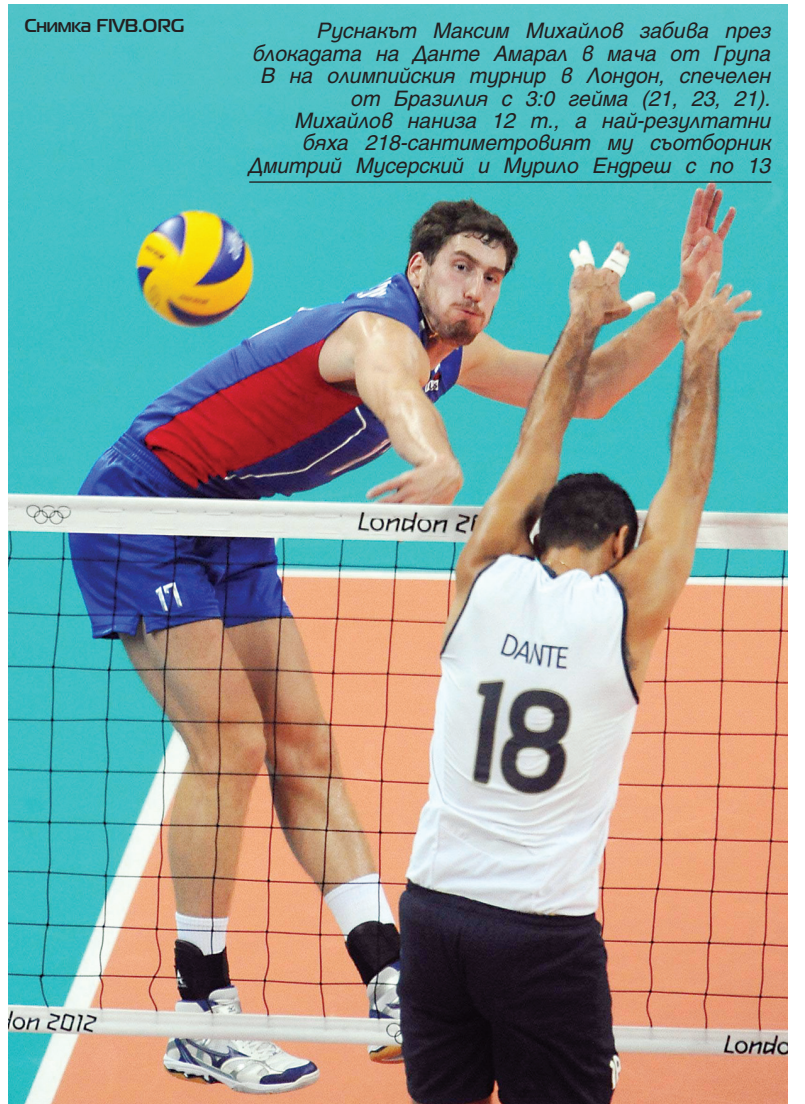
сама. Да не говорим, че не ми беше осигурен и масажист. Добре, че имам една приятелка испанка, тя ми помогна. Яд ме е, защото направих много грешки. Като цяло играта ми беше твърде разстроена. Имаме малко информация за съперничката и не успяхме да я разумаем. Няма да се отказвам - продължавам напред, но не знам къде. Може и да не се състезавам за България на следващата Олимпиада“, каза Неделчева, която записа само една победа на Игрите в Лондон - в I кръг в група О срещу Алесия Зайцева (Блрс, №90) с 21:7, 21:19. На Игрите в Атина 2004 тя отпадна на 1/4 финал и бе класирана 5-а. Неделчева може да играе за Шотландия, където старши треньор е двукратната носителка на Европейската купа Диана Колева, съпруга на личния й треньор Орлин Цветанов. Тя постоянно е получавала покани да играе за Шотландия, но ги отклонявала, за да се състезава за родината си.

ХРИСТОВ ОТПАДНА ВСТРЕЛБАТА С ЛЪК

Явор Христов отпадна от олимпийската надпревара в стрелбата с лък още в I кръг. На 1/32 финалите той загуби от 21-годишния мексиканец Луис Алварес с 0:6 сета. Българинът започна неуверено двубоя и съперникът му бързо натрупа аванс. Русенецът успя да подобри точността си, но концентрираният мексиканец постигна категорична победа. В квалификацията Христов зае 35-а позиция с 663 т. В Лондон той участва за 2-ри път на Олимпиада. Учител по професия, Христов дебютира в Атина 2004, премина I кръг и завърши 28-и. Финалът по стрелба с лък е утре в „Лордс Крикет Граунд“.

Снимка LONDON2012.COM
Германската осморка хвърля във водата кърмичката Мартин Зауер след като спечелиха олимпийската титла в най-престижната дисциплина в гребането. В последните метри Канада изпревари Великобритания в битката за сребърния медал

Георги Братоев втори при разпределителите

Георги Братоев върви втори между разпределителите след II кръг в олимпийския турнир по волейбол. Нашият плеймейкър е с 11,86 отлични паса средно на гейм и изостава само от руснака Александр Бутко (13,50). Зад него са американецът Доналд Суксо (10,33) и сърбинът Драган Травица (9,63). Братоев остава най-високо класираният български волейболист в индивидуалните класации. Теодор Салпаров е 3-ти в подреждането за защитници. Българското либеро има 3,14 извадени топки средно на гейм и изостава на косъм от Маркус Шюервалд (Гер), който е с 3,17. Първи е либерото на най-слабия тим в група А Даниел Хантър (Вбр) с 3,83. Салпаров е 6-и в класацията за най-добър либеро.

Четири аса на Цветан Соколов в мача срещу Полша (3:1) пък му отреждат 3-та позиция в класацията за най-добър изпълнител на сервиз, въпреки че българският диагонал играл само в този мач - по 0,57 средно на гейм. С толкова е и сърбинът Александър Атанасийевич. Пред тях са Бартош

Курек (Пол) с 0,75 и Георг Грьоцер (Гер) с 0,67. Неучастието в мача срещу Великобритания не попречи на Цецо да влезе и в челната десетка за най-добър реализатор с 28-те точки срещу поляците. Тодор Скримов и Виктор Йосифов пък делят 5-ото място при блокировачите. Тодор Алексиев е 6-и за най-добър посрещач, а Скримов е 9-и. България играе днес от 13.30 часа с Австралия, а мачът ще бъде излъчен по БНТ 1.

Резултати от II кръг

Група А: Полша - България 1:3 (22:25, 27:29, 25:13, 23:25); Италия - Аржентина 3:1 (25:17, 21:25, 25:17, 25:23); Великобритания - Австралия 0:3 (15:25, 18:25, 20:25). Води България с 6 т., пред Аржентина, Полша, Австралия и Италия по 3, Великобритания 0.
Група В: Сърбия - Тунис 3:1 (25:15, 25:21, 20:25, 25:18); САЩ - Германия 3:0 (25:23, 25:16, 25:20); Бразилия - Русия 3:0 (25:21, 25:23, 25:21). Водят САЩ и Бразилия с по 6 т., пред Русия и Сърбия по 3, Тунис и Германия 0.